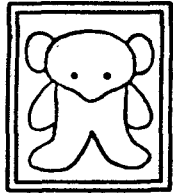

ZWARTE BEERTJES

86

MR. A. ROTHART

**ONRUST OP
RAUBRAKKEN**

A. W. BRUNA & ZOON

UTRECHT

Druk Mouton & Co, Den Haag

HOOFDSTUK

I

'Doe vlug open! . . . C'est Maurice.' Tegelijkertijd klonken reeds de drie tikken op de deur.

De man met het hoogrode gezicht stond op van zijn werk, draaide de sleutel om en schoof twee solide grendels weg. Ofschoon het kort na de middag was, brandde er licht in de kamer. De vensters waren zorgvuldig afgedekt en het geheel leek veel op de donkere kamer van een fotograaf. 'O, Dekema! Ben je alleen bezig?' Maurice keek schichtig rond; hij was gejaagd, maar poogde het te verbergen. 'Waar is Loe?'

'Beneden, bij háár . . . Hij is kwaad weggelopen . . . De jonge dame maakt kapsones en hij ook . . . Ze denkt dat ze te fijn gebouwd is om me asem te geven, en áls ze asem geeft, lijkt 't wel gifgas.'

'Begin maar met zélf geen kapsones te maken . . . Laat dat kind met rust, je ziet toch dat je haar aan 't griezelen maakt.'

Het overbloedige gezicht met de pukkels werd nog roder.

'Nog iets van meneer z'n orders?'

'Ja, dadelijk,' beloofde Maurice. 'Die doodkist heeft zich zeker niet meer laten zien?'

'Als je Dorenbeek bedoelt, kan ik je vertellen, dat de lijk-wagen nog niet is voorgereden . . . Heb je veel verkocht?'

'Dus hij was vannacht ook niet hier?' vroeg Maurice zonder antwoord te geven. Nu voelde zelfs de logge Dekema dat er spanning was.

'Nee . . . Maar wat ben je opgedraaid. 't Lijkt wel of ze je op de hielen zaten.'

'Het heeft er angstig veel van weg!' — Dekema sprong op. 'Wat is er?!' riep hij.

'Schreeuw niet zo! Pak de bullen zo gauw en zo veel mogelijk in. Ik ga het Fordje even vullen . . . We trappen het af.' Hij wilde gaan, doch de grote zware man greep hem nog juist bij de jas. 'Wat is er?' vroeg hij, hees en dreigend.

'Och man, verknoei geen tijd met kletsen . . . Ik zat vanaf Nivelles met vier gendarmen in de trein, ik maakte een praatje en hoorde, dat ze naar Flornière moesten. Toen we hier uitstapten, wachtten ze op vier heren, die uit de eerste klas kwamen . . . Moet je mij vertellen hoe een parket er uitziet? . . . Gelukkig trokken ze eerst heel breed met z'n achten naar het gemeentehuis . . . En nog gelukkiger, dat het Fordje bij de smid stond.' Nu werd Maurice wit, zijn oogleden trokken woedend samen. 'Die doodkist heeft ons er bij gelapt voor tienduizend ballen,' siste hij vinnig. 'Dáárom is hij al twee dagen onder water . . . Wil meneer me nou loslaten, of zullen we blijven confereren tot de piottenpakkers¹ hier zijn? Hoe een Belgische bajes er van binnen uitziet kan ik me levendig voorstellen en ik ben nieuwsgierig . . . Hier, lees dit maar eens!' Hij duwde de verslagen Dekema een stukje van een Vlaamse krant in de hand en verdween . . .

Dekema las het berichtje en werd langzaam maar zeker paars . . . Even later hoorde hij buiten het Fordje aanslaan, schrok op, keek een ogenblik verwilderd in het rond en repte zich. Een grote glazen bak met een felblauwe, doorzichtige vloeistof goot hij haastig leeg in de gootsteen . . . Op dezelfde wijze verdween de inhoud van enkele apothekersflessen . . .

Maurice kwam binnenstommelen met twee grote, zeildoeken koffers.

'Smijt hier alles in! Ik ga Loe even waarschuwen.' Meteen schoof hij als een zak langs de trapleuning en stond al in de gang. Door de deur van de huiskamer hoorde hij het meisje. Ze had iets huilerigs in haar stem:

¹ Vlaamse scheldnaam voor de gendarmerie.

'Wat *doe* je met die kerels hier in huis? Wat *is* dat voor een prulleboel met die uitvinding? 't Zijn me de uitvinders wél! 't Is al erg genoeg, dat ze zélf uitgevonden zijn. Moet ik me maar steeds laten pesten en beledigen door die, die . . . die dikke, rooie hond?!

Ondanks alles trok Maurice even een komieke, verschrikte grimas. Klopte dan en opende de deur.

'Bonjour, mamselle', zong hij vriendelijk en was zo beleefd om niet naar haar behuilde gezicht te kijken. 'Loe, hoor eens even.'

De jonge man keek hem met grote angst-ogen aan, volgde hem in de gang en trok de deur achter zich dicht. Het meisje liep vlug en zacht naar de deur en stond ingespannen te luisteren. Ze hoorde de gesmoorde uitroep van haar broer, doch verder slechts een onverstaanbaar gefluister . . . Zoals ze daar stond, was ze werkelijk de moeite waard om even nader bekeken te worden. Annebet was 19 jaar en bekeek de wereld door een paar grote, tintelende ogen. Ze had een kort neusje en haar bovenlip was nogal lang. Die ruime afstand tussen mond en neus gaf haar iets voornaams en dat mocht wel, want het geheel zag er nog voldoende kwajongensachtig uit. Een wilde, dikke bos haar van die prettige kwaliteit, die bij vochtig weer vanzelf krult. Haar lichaam was dun, taai en lenig, haar bewegingen gleden, als die van een zwaargetrainde danseres. Doch het merkwaardigste was haar kinnetje, want vaak — zoals nu — voorspelde dit zwaar weer . . . De heer Dekema, wiens attenties haar hadden bewogen tot de minder damesachtige kwalificatie van 'rooie hond', had het een en ander op zijn geweten, doch hier kon niemand hem van gebrek aan smaak betichten . . .

Toen haar broer weer binnenkwam, zag ze met één blik, dat er iets ergs was. Zolang ze hier woonden, nu al bijna drie maanden, was hij bijna voortdurend nerveus en neerslachtig geweest, afgewisseld door buiten van een luidruchtige vrolijkheid, die niet écht klonk. Doch zoals nu

had ze hem nog niet gezien. Zijn neus stond scherp en spits in het witte gezicht, als bij iemand die doodbloedt, zijn zwakke kin trilde. Hij moest de lippen nat maken voor hij kon spreken.

'Wat is er gebeurd?' vroeg ze.

'We... moeten dadelijk weg... Vertrekken... Dat wil zeggen... je moet binnen vijf minuten klaar zijn...'

'Maar waarom dan, in Godsnaam?... Wat voeren jullie hier uit?'

'Dat is het juist... We moeten hier weg... als de politie je hier vindt...'

'O, is het zo laat?' Ze voelde haar knieën slap worden, doch héél even maar. 'Mag ik misschien ook weten waaraan ik schuldig ben?'

'Néé!' schreeuwde hij in een plotselinge aanval van woede.

'Dat mag je niet! Als ze je te pakken krijgen, is het beter dat je werkelijk niets te vertellen hebt... Schiet op! Pak je spullen in en zorg dat je niets achterlaat, waaraan ze je later kunnen herkennen. Onze naam is hier niet bekend, we zijn hier niet ingeschreven en het huis is gehoord door Maurice... onder een valse naam. Maak voort!' Hij wilde haar de kamer uittrekken.

'Wat hebben jullie hier uitgevoerd?' vroeg ze weerspannig.

'Genoeg voor een paar jaar gevangenis!' snauwde hij. 'Ben je nu tevreden? Of wacht je liever tot de gendarmerie hier is?... Ze zijn al in Flornière. Vlug, pak je rommel! Sta niet te teuten, d'r is geen tijd voor beschouwingen!'

'En daar heb je mij, zonder dat ik er iets van wist, in betrokken,' zei ze en haar ogen stonden flauw. 'Heel lief... Dank je wel, Loe!'

Hij stond te springen van drift, zwaaide zijn gebalde vuisten door de lucht.

'Ik deed het voor jou! Ik liet me bepraten... We bezitten geen sou, weet je! Ik kon niet verder studeren, de erfenis was maar juist genoeg om de begrafenis te betalen... En jij schreef maar steeds, hoe beroerd je het had bij dat zure

kreng van een tante, en ... Maar wat sta ik hier te kletsen, schiet op! Je moest al klaar zijn ... O, God ... daar heb je 't al! ...'

Op de stille landweg naderde een auto ... en dat was veel te zeldzaam ...

Doch het bleek slechts een vrachtwagen met zakken.

De jonge man sloot de ogen, legde de hand op het bonzende hart en zag er een ogenblik uit, alsof hij ging flauwvallen.

'Vooruit nou,' hijgde hij. We gaan naar Holland ... Kleed je warm aan.'

Dit laatste bracht haar tot handelen. In een droom vloog ze de trap op, naar haar slaapkamer ... Kleed je warm aan ... We gaan naar Holland ... 'Kleed je warm aan,' zei moeder ook altijd ... Soms vergiste ze zich en zei het ook als ik ging zwemmen ... Naar Holland ... zou hij daar buiten gevaar zijn? ... Wat deden ze daar op die kamers, die altijd op slot waren? ... Proeven nemen, heette het ... Voor een speciaal soort fotoplaat ... een reuze vinding ... Tonnen mee te verdienen! ... Alles moest in het donker gebeuren en ik mocht nooit binnenkomen, want het daglicht bedierf alles ... Jawel! ... Dat ik het niet eerder bemerkte heb ... En al de verdere geheimzinnigheid stond op rekening van de 'uitvinding'. Anderen zochten er ook naar, ze werden zelfs bespioneerd! ... Nu was het duidelijk genoeg, de hele affaire was louche, louche et encore louche! Wat kon je ook beter verwachten van zo'n ordinaire bloedworst als die Dekema? En die Maurice, die pias met z'n vlugge geintjes en z'n manieren van Brussels kêtje: een rein boefje ... Toch nog de fatsoenlijkste, bleef tenminste op een afstand en liet haar met rust ... Toen ze de knopen aan zijn overjas gezet had, bracht hij een zakje pralines mee. Wilde het niet overhandigen en zette het voor de deur van haar kamer ... Als hij thuis was schildte hij de aardappelen en zei dat hij eraan verslaafd was ... Wát aardappelen? Er moest gepakt worden en vlug ook. Redden wat er nog te redden viel ...

Annebet trok een koffer van onder het bed, schoof de la van het geverfde kastje open en begon haar kleren in te laden. Er was niet veel... Het belangrijkste inventarisstuk was de lange bontmantel van echt, geverfd konijn. We bezitten geen sou... Een maand geleden had Loe het beestevél meegebracht uit Brussel. Dus hij was er ook niet eerlijk aan gekomen, zo'n ding kost toch altijd nog een paar duizend frank... Geen sou!... Loe op de slechte weg... genoeg voor een paar jaar gevangenis... Als ze maar niet zo moe was... Kleed je warm aan... Ze zou haar lange laarzen maar aantrekken, die namen anders zoveel plaats in... Kousen met een record aan ladders... 'Jullie zijn veel te weelderig grootgebracht,' zei de allerliefste tante. 'n Meid die met al haar 'geleerdheid' niks kent en een verwaande kwajongen, die — als hij nooit ingenieur wordt — niet eens bij de steun terecht kan. Je moeder is altijd een dwaas geweest en je vader... geen cent degelijkheid... Zotternij, dat was het enige waarin hij héél sterk was...' Tante had vroeger zelf in alle ernst achter vader gehengeld en was haar dépit nooit te boven gekomen... Maar hoe had die arme vader nou met al die beenderen kunnen trouwen?...

Ze grinnikte even, sloot de koffer en zette hem op de gang. De voordeur stond open en een koude, vochtige tocht sneed door het huis... Ze voelde zich opeens erg arm... 'Jude, wohin?' heette dat boek, en het plaatje van de omslag was haar steeds bijgebleven, omdat het zo zielig was...

Ze keek nog even rond in het armelijke kamertje: het ijzeren bed, de gehaakte spreij, het raam met uitzicht op de in reepjes geploegde heuvelen, het geverfde kastje... Niet veel om afscheid van te nemen, dat was tenminste een troost...

Toen ze de trap afkwam, sleurde Maurice een... door de gang. Zijn zorgelijk, ingespannen g... machinaal, zodra hij haar zag.

'Ah, vous voilà déjà, mamselle! Vous êtes...'

vous! . . . Vous n'aveye rien oublieye?' Sinds hij had gemerkt dat Annebet van een Belgische kostschool kwam, had hij zich steeds een half-verlegen, half-luchtige houding proberen te geven door haar te vergasten op zijn Marollen-Frans.

De Ford stond reeds zacht te knorren; ze zette haar koffer achterin. Dekema sjouwde ook bagage aan. Ze draaide hem de rug toe en voor het eerst had hij niets te zeggen . . . Naar de kant van het dorp Flornière stond de weg bol. Het kerktorentje keek slechts even boven de heuveltop uit. Een waterig winterzonnetje hing laag over de paarse glooiingen van het Waals-Brabantse landschap. Uit het noorden kwamen de rafelige, zwarte regenwolken langzaam aandrijven.

Daar kwam Loe met een paar koffers, het zweet parelde fijn op zijn neusvleugels. Alles werd haastig en rommelig in de wagen gestouwd, het werd een krampachtig geval. Annebet bekeek de gevel van het huis: akelig nieuw, giftig rood en slecht in de lawaaijerige verf. De Belgen zijn al spoedig geneigd om iets 'villa' te noemen. Boven, uit een van de ramen der voormalige 'donkere kamer' verscheen het hoofd van Maurice, hij tuurde strak naar het dorp.

'Daar komt wat aan, geloof ik!' riep hij en Dekema draaide zich met een ruk om.

'Waar?!'

'Jullie kunt het niet zien . . . ze zijn nog achter de bult. Ik zie iets schitteren. We zijn . . .' De rest ging verloren, hij verdween als een rat.

'Nou, is mevrouw de gravin van plan om in te stappen, of niet?' vroeg Dekema driftig. Ze gaf geen antwoord en dacht: *Niet steeds is de Liefde bestendig van duur / Hoe snel zij de bezem deed jagen . . .* Die 'bezem' was van vader . . . Ze wrong zich langs de koffers in de hoek en trachtte haar benen te sorteren, Loe wrikte zich met moeite naast haar en sloot het portier. Maurice kwam aanhollen en wipte achter het stuur.

'Ze kunnen ons nog lang niet zien,' glunderde hij. 'We moeten daarginds de draai gepasseerd zijn, voor ze over die heuvel kunnen kij...'

'Oooh!' gilde Annebet. 'M'n cassette met brieven!... Op m'n slaapkamer in de bovenste la!... Loe!' Deze had het portier al open en vloekte zachtjes door zijn opeengekleemde tanden.

'Rijden jullie maar door!' riep hij tot Maurice. 'Ik red me wel langs de achterkant door de bossen.' Maurice knikte ernstig en liet de wagen al aantrekken. 'Schrijf maar aan Yvonne om m'n adres,' zei Loe nog haastig tot zijn zuster en verdween met een paar sprongen in het huis. Dekema wist te vertellen hoe plezierig het was, als je God-hier-endaar met kippen-zonder-kop te doen had... Annebet vloog op.

'Loe!... Loe!... Hou op, Maurice, laat me eruit!' Ze greep al naar de kruk van het portier, doch Dekema had zich half omgedraaid, greep haar in de bontmantel en smeed haar ruw op de zitting. Het kraakte in de voering van het konijn.

'Blijf zitten en hou je bek, of ik sla je hersens in!' brulde de paarse. 'Begrepen, grote madam?'

'Doucement hein!' zei Maurice, die de versnelling verzette, terwijl hij strak in het spiegeltje keek. 'D'r wordt hier niks ingeslage... Rassureye-vous, mamselle, Loe s'en tirera bien... Ne vous en faites pas, voyons!'¹

'Schei uit met je koeterwaals, spreek verdomme Hollands. Wat heb ik aan die smoesjes? Moeten we d'r voor zo'n snotmeid allemaal instinken?'

'Ik heb je anders horen spreken... uh... ' Maurice grijnsde breed en clownesk, keek zijn buurman even in het ~~motige~~, paarse gezicht, als zocht hij naar inspiratie, en zei ~~dan vol~~ overtuiging: 'Rudolf Valentino!'

Hij scheen oprecht plezier te krijgen in de ~~ondemening~~.

¹ Stel u gerust, juffrouw. Loe zal er zich wel uit ~~redden~~.

het Fordje liep berg-af, schommelde als bezeten over de hobbelige weg, doch had een vrolijk vaartje... Annebet keek door de achterraut en probeerde het huis te zien door twee dansende tranen... Dan zwenkte de wagen en de afgelegde weg verdween achter een terreinplooi.

'Gewonnen, zover!' grinnikte Maurice en stopte.

'Wat doe je?' snauwde Dekema. 'Rij door, idioot!' Maurice keek hem aan met een paar flauwe, stervende ogen.

'Ja, ik ben opeens mesjogge geworden... Op 't ogenblik heb jij hier al het verstand in pacht. En als u het goedvindt, bisschop, ga ik eens kijken of de heren bij ons aanleggen.' Hij liep enkele passen terug en keek om de bocht. Dekema zat een tijd nagels te bijten en voegde zich dan bij hem.

Lang behoefden ze niet te wachten... Boven de kruin van de heuvel doken vier koppen op, langzaam volgden de schouders... Af en toe haakte de zon zich even vast aan de zilveren tressen der kepi's.

'Pas op!' zei Dekema en ging een paar passen terug.

'Geeft niks, ze hebben de zon in d'r ogen.'

Vier gendarmen fietsten nu de helling af, even later werden ze ingehaald door een auto, die hen bijbleef.

'Dat zijn die lieve jongens van het Parket,' besliste Maurice... 'Ze stoppen voor ons huis, dus nu hebben we tenminste zekerheid. We zijn net op tijd en ze hebben ons niet gezien, anders kwamen ze ons wel na. Loe is nu ook al een eind uit de voeten... Vooruit met de trommel!'

★

Het rode oompje schudde bezorgd het hoofd en dat was een beetje komiek, want hij kon niet zo'n verdrietig gezicht zetten, of zijn neus bleef halsstarrig doorlachen. En omdat die neus het merkwaardigste was van heel zijn uiterlijk, leek het alsof hij altijd lachte. Op begrafenissen konden lieden, die hem niet kenden, zich wel eens hevig ergeren over die lachende neus, daarom vermeed hij begrafenissen.

Een tweede merkwaardigheid waren zijn oren. Ze stonden wijd uit en waren nogal rood. Op de Witte werd hij een tijdlang Blériot genoemd, doch daar niemand meer over deze luchtpionier spreekt, was de bijnaam in onbruik geraakt. Hij had zich trouwens gewroken door te verklaren, dat vele leden van deze plechtige sociëteit op veertigjarige leeftijd geboren waren.

Ten slotte bezat hij een stugge, krullende mop haar, feestelijk, vurig oranje-rood.

Oom Kareltje was bezorgd en verstoord.

'En wat voert hij hier de godganse dag uit?' riep hij boos tot de huisknecht met het roodgestreepte jasje.

'Niks, meneer,' zei Bartje Bruins, eerst weifelend en dan zeer nadrukkelijk. 'Totáál niks! . . . Slapen, eten . . . Nou, dat eten mag eigenlijk al geen naam hebben. Maar lezen, meneer Huysberg, l e z e n! Wil u wel geloven, dat ik er zélf suf van wor? Ik had nooit kunnen geloven, dat iemand het tiende part zou kunnen lezen zonder stapelzot te worre.' 'Komt er wel eens bezoek?'

'Ik zou nie kunne zeggen of 't twee of drie maonde geleejen is, dat er nog iemes over de vloer is gewist.' Nu het gesprek vertrouwelijker begon te worden, zakte Bartje van lieverlede weg in het plaatselijke dialect. 'En soms is 't net of de Jongeneer d'r al neffe praot ook.'

'Wát praat?!'

Bartje Bruins liet vijf bruine vingers voor zijn scheelgetrokken ogen waaieren.

'Wartaol,' zei hij overbodig.

'Dus hij krijgt week-in-week-uit geen redelijk mens te zien!'

'Dat is te zegge . . .,' peinsde Bartje, die voelde dat er hier iets niet helemaal in orde was . . . 'Ik zorg zo goed mogelijk vur h'm,' zei hij dan in een zucht, die zwaar was van bedekt verwijt. 't Is gewoon nie mir om aon te zien, ik heb gin rustig ogenblik mir . . . Hij zou me nog zot maoken . . .'

'Als hij kon,' zei Oom Kareltje geheimzinnig.

Bruins keek hem een poosje onderzoekend aan. Dan

toverde hij een opgewektheid te voorschijn, die al te duidelijk gefingeerd was.

'Mor nàà zal 't gaaw over zijn!' popelde hij. 'Als u hem 'ns efkes onder handen nimt, zen we d'r seffens mee klaar! Wat is 't toch een geluk, dat u gekomen zijt, meneer Huysberg!'

'Stel je niet aan, Bartje! En schaam je, dat je het hier zo ver hebt laten komen zonder mij te waarschuwen . . . Waar is die, uh . . . Waar is meneer op 't ogenblik?'

'Op bed,' zong Bruins.

'Op bed???!'

'Op bed!'

'O p b e d ! !'

Aan het slot van deze beurtzang kreeg Oom het warm. Zijn neus zwaaide verontwaardigd en komiek van links naar rechts. Met een dwaze ruk trok hij zijn horloge.

'Oooh!! . . . Om kwart over twee ligt meneer op bed! Komt hij er misschien nog wel eens uit, af en toe? . . . Komt hij ook nog wel eens buiten?' Oom probeerde héél sarcastisch te spreken.

'O, jaaa,' lijsde de knecht. 'Ik kan z'n haor nie knippe!'

Nu moest Oompje even gaan zitten.

'Van de andere kant is 't mar goed, dat ie nie te veul buiten komt,' ging Bartje voort, 'want hij laot z'n eigen deur de irste de beste natnek in de luren leggen . . . Toen Mevrouw-zaoliger 'n paor maonden dood was, kwam er 'ne leverancier mee 'n rekening. De Jongeneer wou de rekening nie eens zien . . . Zeg mār hoeveul daddet is, zeet-ie, de schulde van m'n ouwers worden — hoe maokten-ie da ook wir? — worden voetstoots betaold, zeet-ie . . . Nou dà begrepte! Van Maeldonk en Moerbeke kwamen ze direct af mee alle meugelijke akkefietjes. Lui, die Mevrouw-zaoliger wel 'ns in de verte hadde zien lopen, kwamen mee rekeningen aansjouwen . . . 't Is net 'n kijnd!'

'En verder?'

'Ik zou haost zegge, daddet wel genog is . . . Wat is er

verder? ... Ik doe m'n best genog, iedere morgen zaonik ik 'm aon z'ne kop of ie nie 'ns mee Lieske uit wil ...'

'Wie is Lieske nu weer?'

'O, die kent u nog niet? Dat is 't voske dat-ie 't vurrig jaor gekocht hee van 'ne luitenant van de huzaren. Daor hebben ze 'm ook mee in de nek gekeke. 't Is wel 'n schoon perdje, dà zal ik nie zegge, maor veuls te duur ...'

Nu werd Oom boos.

'Ga hem roepen!' commandeerde hij. 'Zeg hem, dat ik hem binnen een kwartier hier beneden wens te spreken.'

Bartje keek hem ongelovig aan.

'Jao mar, dat goa nie! ... *Wij* zen ouwer geworden, meneer Karel, mar *hij* ook. Vijfentwintig is ie en ge doet nie mee 'm wa ge wilt. Ik zal urst maar 'ns gaon zegge dat ge hier zijt en dan zullen we zien wat ie zee.'

'Geen kwestie van!' brulde meneer Karel. 'Ga jij maar voor. Ik *zal* hem eens eventjes verrassen.' Kordaat stampend volgde hij de knecht naar boven.

Twee grote ramen verlichtten de slaapkamer en het winterzonnetje scheen vrolijk binnen. In het hoge, antieke bed met de vier torspalen, die de zware, eiken hemel stutten, lag de kasteelheer. Dat wil zeggen: hij was de heer van het grote, oude huis met leien dak, dat op de stafkaart aangegeven staat als Raubrakken en door de boeren het 'Kastiltje' genoemd wordt. In zoverre was Jan-Karel van Neeritter Eckberts dus kasteelheer, overigens was er aan de familie, voor zover bekend, nooit één druppel blauw bloed verspild. Raubrakken heet het landgoed, dat zich uitstrekt tot aan de Belgische grens en dat bestaat uit grote, oude bossen, veel 'kwoaj haai' en enkele keuterboerderijtjes, die in betere tijden het wild voerden. Maar het wild was sinds enkele jaren zo goed als verdwenen, omdat er al die tijd niet was gejaagd. Dit is geen paradox! Ieder die enige ervaring heeft van de jacht kent het axioma: Waar jagers zijn, is wild. Waar geen jagers zijn, zijn geen oppassers en waar geen oppassers zijn, roeien de inheemse stropers met

hun lichtbakken in enkele nachten het wild grondig uit. En iedere boer is in zijn hart een vurig stroper.

Dit ontbreken van jagers, dus oppassers, dus wild, was een der grootste grieven van Oom Karel'tje. Toen zijn zwager nog leefde, bracht hij geregeld enkele vriendjes-van-de Witte mee en vermaakte zich dan buitengewoon met de beschieting der Raubrakse bossen door de Haagse Schutters. Hijzelf kende het vak en was er zeer mee gereleveerd aan het nos-tafeltje. Nu had hij waarachtig voor de dit en voor de dat in geen jaren meer een fatsoenlijk stukje wild voor zijn geweer gehad . . .

De jonge man lag opgepropt in de kussens met een boek en een lange sigarettepijp. Hij zag zeer bleek en zijn ogen stonden groot en vermoeid. Zijn haar was in de war en hij las Freud. Nu we *dit* weten, is het natuurlijk van geen belang meer, dat de kamer vol rook stond.

Hij legde het boek neer en ging bij wijze van groet plat liggen.

'Kijk, Oom Karel'tje,' zei hij zonder enige geestdrift.

'Zo, en *wat* zegt de dokter? Is er nog hoop?' Oompje nam een zeer dreigende houding aan.

'Dokter? . . . Hoop?'

'Ja de dokter! Zei ik schoenmaker? Waarom zou je anders op dit uur in je bed liggen stinken als, als . . . een smeulende hooimijt?!' Hij liep wild heen en weer en schopte de benen uit. Jan-Karel keek naar Oompje's neus en bleef met zeer veel moeite beleefd.

'Gat toch zitten, Oom! . . . Een sigaret?'

'Sigaret? De *ramen* open!' Hij worstelde met een venster, rukte het open en Jan-Karel verdween terstond tot aan zijn neus onder de dekens. 'De vuile *lucht* eruit! En *jij* ook eruit!'

'Bartje zegt dat het vriest,' zei de kasteelheer.

'Laat je niks wijsmaken!' — Overal lagen stapels boeken. Oompje kwam op het bed toe, nam het geopende boek en bekeek de titel — 'Wat is dat nou weer? . . . Psycho-Anali-

tischer Verlag? . . . Zukunft einer Illusion? . . . Waar *bemoei* je je mee? Denk liever om je eigen Zukunft!

'Die is ruimschoots gemaakt, dank zij Pa's zeepfabriek.'

'Dat is geen reden om je niet op de een of andere manier verdienstelijk te maken. Je moet op de eerste plaats *leven!*'

'En laten leven. Dat is 't! Een hele hoop mensen willen maar niet begrijpen, dat ze niets beters kunnen doen dan anderen rustig en ongestoord te laten leven.'

'Bedoel je mij?' vroeg Oom intelligent.

'Als je nu zo vriendelijk wilt zijn om dat raam weer dicht te doen en de radiator helemaal open te zetten, Oompje, dan kunnen we eens rustig praten, als je dat inderdaad wenst.' Huysberg snoof een paar maal, deed blijkbaar bevredigd het raam dicht, stak een sigaret op en kwam tot bedaren. 'Nou vin-je 't zelf ook knusser, Oom Kareltje! Ik zie het aan je n . . . uh, gezicht.'

Oom begon zijn vragen af te vuren als een echte Rechter van Instructie.

'Waarom ben je opgehouden met studeren?'

'Ik studeer zowat de hele dag.'

'Wat dan?'

'Alles wat me interesseert.'

'Dus géén rechten?'

'Sporadisch . . . Na het kandidaats is er immers alle aardigheid af.'

'Maar als je toch de hele dag zo geächarneerd wenst te studeren, kun je toch met dezelfde moeite even afstuderen! Examen doen!'

'Ja, ja, dan . . . dan kun je gaan werken!'

'O, onschuldig, optimistisch Oompje! . . . Wil je me alvast enkele adressen opgeven van al die lieden, die **naar me** zitten te snakken?'

'Je zou toch ergens griffier kunnen worden, **of om te be-**ginnen volontair ter griffie, dat is toch **al een heel** tam baantje.'

'De minister veegt op 't ogenblik de hunkerende blauw-
bloedjes bij dozijnen van de stoep.'

'Vestig je in een behoorlijke plaats als advocaat!'

'Hè ja! . . . Bij het huidige gebrek aan . . .'

'Je hebt toch geld genoeg om het uit te zingen!'

'En als ik uitgezongen ben, zit ik in het gunstigste geval
voortdurend met m'n neus in het verdriet van andere
mensen . . . Je weet het wel vrolijk te arrangeren, Oompje . . .

) Maar hoe is het met je eigen werkzaamheden? . . . Kun je
het nog bijsloffen?'

Huysberg bezat in Den Haag een sluimerend notaris-
kantoor, waarvan hij liever niet sprak, om de eenvoudige
reden dat er niets van te vertellen viel.

'We hebben het over jou. Je moet iets *doen*. Kan niet
schelen wát. Ga jagen! Je hebt hier een van de prachtigste
gelegenheden.'

'Als dat de reden is van je bezoek, ga dan gerust je gang,
Oom! Voor mezelf voel ik me niet gerechtigd om die arme
konijntjes te derangeren', zei hij voorzichtig.

Oom Karel was even onthutst, omdat hij zo snel door-
zien was. 'We hebben het over jou,' begon hij weer.

'Vervelend onderwerp, wat?'

'Je moet iets doen . . . Reizen, mensen ontmoeten, achter
de meisjes heen, desnoods . . .'

Het deed Jan-Karel zichtbaar pijn.

'Foei, Oompje, wat een táál . . . Op uw leeftijd!'

'Jongeman,' zei notaris Huysberg nadrukkelijk, 'zoals de toe-
stand nu is, ben ik minstens twintig jaar jonger dan jij!'

Het neefje lag er páf van. 'Twintig jaar?' prevelde hij,
staarde met gefronste wenkbrauwen naar het plafond en
maakte met de lippen duidelijk een rekensommetje. Dan
scheen hem een licht op te gaan.

'O, gééstelijk, bedoel je natuurlijk!'

Maar Oom was gelukkig afgeleid. Hij had het boek weer
opgenomen en vond dat hij niet voor Freud moest onder-
doen.

'Ik weet precies wat je scheelt,' zei hij geleerd. 'Je bent 'n hiep... hiep...'

'Hoera!' stemde Jan-Karel in.

'Een hypochonder!' beëindigde Oom triomfantelijk. 'En er is maar één middel om te genezen...'

Stilte.

'Ik tril van gespannen verwachting,' zei de hypochonder na een poosje en onderdrukte eerbiedig een geeuw... Oom ging er eerst plechtig voor bij het raam zitten en liet de zon op zijn rug schijnen.

'Dat je gaat trouwen!'... Hij zei het met evenveel gewicht alsof hij een bedevaart naar Santiago de Compostela voorschreef.

'En zoiets wordt hier even uitgevonden door een vrijgezel met plus minus dertig dienstjaren,' zuchtte het neefje.

'Mijn tijd is voorbij. Op mijn leeftijd is het dwaasheid om nog een gezin op te bouwen. Maar ik heb er donders veel spijt van... soms,' voegde hij er eerlijk achter.

'Je leeftijd is nog helemaal geen bezwaar,' bemoedigde het neefje. 'Je ziet er best uit.' — Oom keek gevleid — 'Je bent helemaal niet lelijk als de zon zo door je oren schijnt!' Meteen dook hij vliegensvlug onder de dekens, want een dik boek over Criminele Antropologie suisde in machtige vaart naar zijn hoofdkussen... Dan daverde hun gelach door de slaapkamer. Oom Karel'tje werd er paars van.

'O n g e l u k' vleide hij half verstikt. 'Pesterig misbaksel!... Kom uit je nest, drink een borrel en ga trouwen!'

'Voor een wettig huwelijk zijn onder meer nodig... twee partijen...'

Oom beet er onbesuisd in.

'Ik zou je een buitengewoon goeie partij aan de hand kunnen doen,' zei hij hoopvol. 'Bijzonder aardig meisje... Dat wil zeggen, als je er in beginsel iets voor voelt en zelf te lam bent om een vrouw te zoeken... Ik kan je een taa't van een bruidje leveren... als het je ernst is.'

'Ja zeker! Als je er dan meteen de arsenicum bijlevert.'

Oom ging uit de zon zitten.

'Er zal toch iets moeten gebeuren, jongen,' zei hij ernstig. 'Dat gaat zo niet langer. Hoe kom je zo? Waarom ga je niet meer uit?'

'Omdat het geen zin heeft om op te staan, als je alleen met je hoofd werkt. De hersens werken het best bij volkomen rust van de andere onderdelen, weet je?... Ik zou zeer zeker opstaan, als het dienstig was... Als er eens iets gebeurde... Maar er gebeurt totaal niets!'

★

Brussel was zonder ongelukken gepasseerd, de huidskleur van 'Rudolf Valentino' was enkele tinten lichter geworden en het Fordje sputterde nu dapper tegen de schrale nachtwind op naar het noorden.

Annebet had nadrukkelijk getracht iets te weten te komen omtrent de bezwaren van het Belgische parket, doch Maurice had sussend — Dekema vloekend — al haar vragen afgewimpeld. Ingepend tussen de koffers, zat ze verloren in haar hoekje en probeerde haar gedachten in het gelid te zetten, doch dat viel niet mee, want steeds was ze op haar qui-vive om iets op te vangen van het hortende gesprek vóór haar. Het lukte zelden, de Ford was te uitbundig... Er was gesproken over 'de baas'; wie dat wel mocht zijn, kon ze niet uitmaken... Er was ook gescholden op Dorenbeek, die macabere figuur met de loerende dierenogen, die zich een paar maal in de 'villa' had laten zien, waarna ze regelmatig de volgende nacht had gedroomd, dat hij haar met een scheermes achterna liep, heel langzaam en zeker van zijn zaak, terwijl ze als waanzinnig vluchtte door een lange gang vol deuren, die alle op slot waren...

Maar iets wist ze nu toch: kort voor Brussel hadden de twee zich verschrikt afgevraagd of een bepaald stuk bagage niet vergeten was. Ze hadden de wagen stilgezet en waren erg opgelucht, toen ze onder enkele overjassen het kleine

koffertje vonden, een ding iets groter dan een schoenen-
doos, goedkoop, bruin imitatie-prulletje; ze had het tevoren
nooit gezien . . . Nu die lui er zich zo dik om hadden ge-
maakt, moest de inhoud wel erg bezwarend zijn . . . Mis-
schien lag de hele oplossing in dat kleine koffertje aan haar
voeten . . .

Dan had Maurice nog twee adressen bezocht in Brussel.
Ze lagen in een onbekende buurt, niet meer terug te vinden
na de wir-war van straatjes, die ze gepasseerd waren . . .
Het kwam haar voor, dat ze de gastvrijheid genoot van een
wijd-vertakte bende.

Waar zou Loe zijn? . . . Ze moest weten wat er gaande was,
voor ze iets kon doen om hem eruit te helpen . . . Op de
vlucht voor de politie! 't Was nu ver genoeg gekomen . . .
Zélf de leiding nemen! . . . Voorzichtig en ongemerkt,
zonder dat Loetje er zijn neusje aan kon stoten. Ofschoon
hij vier jaar ouder was, zou ze op hém moeten passen, in
plaats van omgekeerd. Ze wist hoe slap hij op zijn benen
stond. Waaide met alle winden mee . . . En de brieven, die
ze hem schreef, toen ze bij tante Jet was, hadden het dus
gedaan. Flauw, om die zo zwaar op te nemen . . . Ze waren
bedoeld als een soort galgehumor, want toen dacht ze,
dat ze zich tegenover iemand moest uiten, of bersten . . .
Dat geschrijf was lelijk blijven haken . . . Hij zou haar eens
even uit de misère helpen, et voilà!

Al dat gepieker hielp niets. Er moest iets gedaan worden . . .
Bij die twee kerels kon ze in geen geval nog langer blijven,
tegen dergelijke sjieke relaties kon ze niet opleven.

De Ford reed nu langs een kanaal. Op een zeer verlaten
plek hielden ze stil, de twee stapten uit en Maurice opende
het achterste portier.

'Je vais vous débarrasser un peu mamselle!' ¹ Ze
trokken enkele koffers uit de hoop en verdwenen in de
duisternis. Het kleine bruine ding bleef, ze voelde er naar

¹ Ik zal wat meer plaats voor u maken, juffrouw.

met haar voet . . . Even later hoorde ze herhaaldelijk iets in het water plonzen, maar kon niets onderscheiden.

Toen kwam ze op het idee . . . Als ze het nu eens op een lopen zette met het belangrijke, kleine koffertje? . . . Ze staarde in het donkere land: links het kanaal, rechts een open veld, zo ver ze kon zien . . . Nee, hier zou het niet lukken. Ze kreeg nog wel een betere kans.

De twee kwamen terug, de koffers waren zo goed als leeg. De zeildoeken valiezen werden tot zeer bescheiden proporties ingeriëmd.

'Vous aveye vot' passeport, j'espère, mamselle?' ¹

'Oui, Maurice . . .' Ze zag dat hij vergenoegd met de schou-
ders trok, blij, dat ze weer vriendelijk sprak . . . Warm
houden, dacht Annebet. Als die pimpelpaarse catastrofe
onplezierig wordt, moet ik een defensief verbond met de
pias hebben . . . Maar waar gingen ze heen?

'Où allons-nous?' vroeg ze.

'Spreek je moer's taal of hou je bek!' grolde Dekema. 'Ik
lâât me niet belazere!'

'Maar, lieveling!' zei Maurice met geveinsde schrik. 'We
hadden 't over die scheve kathedraal van Napels!' Hij
wendde zich weer tot Annebet: 'We weten het zelf nog
niet, juffrouw. We gaan naar Holland, maar we moeten
straks nog even overleggen, waar we het best de grens
zullen passeren . . . En nu moeten we verder, voor 't geval
er iemand op dat geplas afkomt.'

Een kwartier later passeerde men een handwijzer. De twee
stapten weer uit en bekeken de Michelin-kaart bij het licht
der koplampen. Maurice had blijkbaar de leiding. Met zijn
vlugge, stekende tong deponeerde hij de zware, trage
Dekema precies waar hij liggen moest . . . Wat een spits
droog hondesnuitje had hij nu in dat schelle licht . . .
Courtois het hondeken, uit Reynaert de Vos van Streuvels . . .
Iezige dunne polsjes had hij ook . . .

¹ U hebt toch uw paspoort bij u, hoop ik?

Het weer werd vuil, er woei een snijdende motregen... Verder ging het. Haar plan was gemaakt. Vóór de grens moest ze een gelegenheid vinden pour prendre congé. En dan naar Antwerpen... Yvonne zou wel helpen voorlopig. Die was wel een beetje zepig tegenover haar, maar idolaat van Loe. Als ze zich nu maar tot Loe bepaalde, want Annebet had nooit goed kunnen wennen aan de algemeen geldende lieverigheid op het pensioonaat van de Dames du Sacré Coeur... Dat was nu al weer een jaar geleden!

Dicht bij de grens, even vóór Maaldonk maakt de weg een scherpe bocht. Zó scherp, dat over de hele breedte een wit-en-zwart waarschuwingsbord is opgesteld, waarschijnlijk om de bomen te sparen, die al bedenkelijk gehavend waren. Zoals vroeger de Staatse Brabanders naar hun Spaanse stamverwanten trokken om de verboden missen bij te wonen, zo trekken ze nu de grens over voor geheel andere vrijheden en het goedkopere bier. Het heengaan is niets, maar het terugkomen is wel eens overdreven Boeren-Breugeliaans. Wanneer veldwachter Jobse van Moerbeke in Maaldonk kwam en dan altijd in de Drie Zwaantjes 'er ene ging vatten', vertelde hij na zijn tweede Trappisten altijd van dieën ene jongen uit Breda met z'n stoomfiets, die hem op de zenuwen gegaan was. De stoomfiets hadden ze uit de boom moeten zagen en de hersens waren over de stam uitgesmeerd, het eindje sigaret plakte er nog tegenaan... Aan het einde van zijn verhaal bestelde hij zijn derde Trappisten en schudde somber het zware hoofd... Maar de gloeiende, schietende oogjes van Maurice hadden het gevaar bijtijds gezien, bijna stapvoets nam hij de draai. Ook Dekema keek gespannen in de lichtbundel, de bocht was reeds gepasseerd en een versnelling verzet, toen ze het losse portier hoorden kleppen en bemerkten, dat er een passagier minder was.

Annebet was slim. Ze had al een kwartier tevoren in de duisternis gestaard, met de kraag van de bontjas had ze de ogen beschut voor de reflexen der stralende lampen en

daarom was ze niet zo verblind, toen het er op aan kwam. 'Sacré mille,' zei Maurice en stopte met veel geknars. Hij begreep het seconden vroeger dan zijn dikbloedige buurman, die zoals immer de situatie trachtte op te helderen met vloeken. Toen Maurice uit de wagen wipte, stuitten zijn onwennige ogen op een muur van duisternis.

'Voyons, mamselle, qu'est ce qui vous prend? ... Où êtes-vous?!' riep hij, blindelings teruglopende.

'Hou je waffel in bedwang!' blies hij venijnig tegen Dekema, die hem luid-tierende inhaalde. 'Laat me luisteren!'

Maar Annebet liep als een hinde over de zachte berm langs de weg en haar vliegende voetstappen klonken slechts zeer zwak door ... Ze wist dat ze lopen kon, vooral nu. Alleen had ze er niet op gerekend dat het koffertje allerellendigst zwaar was ... Links en rechts bossen, kletsnat en griezelig zwart. Als de kerels de wagen keerden, zou ze er wel in moeten en dat was het vreselijkste ... Haar hart begon te hameren ... Sprinten is goed voor eventjes.

Jockeys worden gewogen. Als ze te licht zijn betaalt het paard het verschil ... met een koffertje van lood ... Bij hardlopen moeten de armen gezwaaid worden en de hielen zo weinig mogelijk opgelicht, zei de gymnastiek-madam ... Achter zich hoorde ze Maurice rennen, midden op de weg. 'Allo, mamselle ... Soyeye raisonnable!!' ... Het kwam hijgend en smekend, doch gelukkig nog van ver ... 'Compteye sur moi, voyons! ... Mamséeëlle!!'¹ Dan hoorde ze de Ford brommen ... Nu moest het gebeuren, want zodra het licht over de weg scheen was ze verloren ... Was dat niet een paadje?

Met een gevaarlijke vaart verdween ze in het bos ... Oppassen voor de boomstronken ... Goed dat ze haar laarzen aan had ... Een bontjas van 100 kilo en een koffertje van 200 ... Griezelig, die suizende boomstammen langs je oren. Net of ze allemaal 'psst' tegen je deden ... Gek, dat je hart

¹ Juffrouw, wees nu verstandig. U kunt toch op mij vertrouwen.

ook kon kloppen in je tandvlees!... Nu moest ze gaan liggen en zich stil houden, want ze werd duizelig en dadelijk zou ze gaan spuwen...

Ze ging een eindje van het paadje af en liet zich dan achter een struik in elkaar zakken. Nu werd het nog veel erger, een rode waas hing voor haar ogen, ze kreeg een bloed-smaak in de mond en twee-, driemaal moest ze kokhalzen. Door heel haar lichaam beukten de mokerslagen, ze voelde ze tot tegen de binnenkant van haar schedel. Ze sperde de mond wijd open en dacht niet meer... Lucht... lucht!... Alles draaide om haar heen... Vaag drong het tot haar door, dat de Ford naderde. Ze zag Maurice midden op de weg staan in het schelle licht, de hoed in de hand, het hoofd achterover. Hij hoestte van afmatting, kort en droog... Ze had een beetje met hem te doen. Misschien was hij helemaal geen slechte jongen... Voyons, mamselle!... Ze kreeg hevige trek om te huilen... Het Fordje hield nu stil, ze hoorde Maurice hijgend praten.

'Allemachtig hhh... kan dat kind hhh lope!'

Met negentien jaar veert een gezond lichaam snel op. Het ging al beter, alleen begon ze vreselijk te beven... Zou ze nog verder gaan, of was dat te gevaarlijk?... Ze zou ook nog niet kunnen, voor geen geld... Geld? Hoeveel geld had ze bij zich?... Een paar briefjes van honderd frank... Huishoudgeld. Lekker huishouden was het... En dan nog wat Hollands zilvergeld, maar dat was niet de moeite waard. In ieder geval genoeg om naar Antwer...

'Allô!! Veneye donc, mamselle... Dat is jouw schuld, waarde heer!'

'Nee, nou krijgen we 't!'

'Had dat kind met rust gelaten!... Jij hebt 'r schichtig gemaakt met je verliefde apestreken en nou Loe weg is, dacht ze natuurlijk dat ze aan de Turken overgeleverd was. Je kunt je v i e s beheersen, vader! Zó'n vent en dán Napels zien! Je zoekt waar het niet verloren is. Zoek een weduwe met een mahoniehouten been en vijf kinderen...'

't Zou me haast niks verwonderen als je sjans had!
'Laten we afspreken dat jij sjans hebt.'
'Ik niet. Maar als ik een kop had zoals jij, dan kun je 't
geloven of niet, maar ik zou *bidden*. Ja, b i d d e n ! Iedere
avond: *Heer, neem mij tot U!*
In deze zwarte stilte klonk het zeer plechtig.

HOOFDSTUK

II

Oom Karel'tje had zich het kippetje goed laten smaken, prees de kookkunst van Trien en lonkte verliefd naar het glas bourgogne, dat hij in de hand hield. Voorzichtig liet hij de vloeistof even wiebelen, zag hoe de wijn zich aan de kristallen wand kleefde en langzaam, haast olie-achtig neerdrupte.

'Le vin pleure,' zei hij goedkeurend, sperde zijn neusgaten boven het glas, snoof, sloot eerbiedig de ogen en dronk.

Jan-Karel, die een beetje met een vleugeltje had zitten spelen, volgde nauwkeurig alle bewegingen.

'Juist,' zei hij. 'Op deze manier blijft de wijn in de handel. Ieder die voor het eerst wijn drinkt, vindt het bepaald vies, maar door dergelijke grimassen van welgedane ouwe heren wordt hem gesuggereerd, dat het toch iets bijzonder lekkers moet zijn. Zonder deze doorzichtige grapjes zou geen mens er aan denken om voor de tweede keer in zijn leven wijn te drinken. Zo ben jij er vroeger zelf ingevlogen, je hebt er je met evenveel moeite aan gewend als ieder ander en nu wil je je wreken.'

'Praat over dingen waar je verstand van hebt.' Oompje keek hem verontwaardigd aan. 'Blijf jij er maar af en bewaar de kostelijke wijn van je vader voor mensen die hem waard zijn.'

In de kelder ronkte de motor.

'Wat is dat!' vroeg Oom Karel'tje.

'Dat is de motor van de pomp. Heb je die nog niet meegemaakt?... Die is het vorig jaar aangelegd tegelijk met de verwarming en het elektrisch licht. Ik moest de helft van de kosten betalen voor een kabel van hier naar de straatweg...'

'Staat die machinerie in de kelder?' vroeg Oom in paniek.

'Wordt er gestookt? Ligt de wijn in de hitte?'

'Stel je gerust; de wijnkelder is afgeschoten.'

'Ik moet dat bij gelegenheid eens bekijken,' zei Huysberg achterdochtig en meteen werd er gebeld.

'Jééé, wat een drukke affaire vandaag,' zei het neefje.

Bartje kwam binnen.

'Tillegram vur meneer Huysberg.'

Oom keek zeer verwonderd. 'Dat is zeker nageseind uit Den Haag,' veronderstelde hij. 'Alleen mijn klerk weet dat ik hier ben.' Hij opende het telegram.

'Wat zal die klerk geschrokken zijn,' plaagde Jan-Karel.

'Zo maar opeens een echte cliënt aan de deur!'

Oom ging er niet op in, hij trok een gewichtig gezicht en keek op zijn horloge.

'Mot-ie antwoord meenemen, meneer?' vroeg Bartje. 'Hij is nog in de keuken.'

'Wie?' vroeg Huysberg peinzend en verstrooid.

'De facteur, natuurlijk,' zei Jan-Karel.

'Nee, niet nodig. Dank je wel.' Bartje verdween.

'Is het heel ernstig?'

'Nee... Maar het is dringend en ik zal dadelijk weg moeten... Kan niet blijven logeren, anders wordt het morgenochtend te laat, dat ik in Den Haag ben... Er is zeker nog wel een trein vanuit Hagenburg vanavond?'

'O, jaaa!' riep het neefje, overdreven hulpvaardig. 'En Bartje zal je er met de wagen even heen brengen!' Oom keek hem achterdochtig aan.

'Als ik niet welkom ben, had je me wel eerder naar buiten kunnen smijten.'

'Nu ben je een echte querulant. Het was me een oprecht genoeg en ik hoop dat je nog dikwijls terugkomt, Oom Karel... Kom eens een keer jagen met je vriendjes. Of er hazen zijn weet ik niet, maar de wijn ligt in ieder geval koud.' Oom draaide weer wat bij.

'Heb je een spoorboekje?'

'Als ik nu dadelijk een spoorboekje bij de hand heb, word je dan wéér kwaad? . . . Er gaat een trein om 8 uur en een om 10 uur zoveel . . . Die van tien uur kun je op je sloffen halen en als je weer eens gauw voor apostel wilt komen spelen, ben je welkom.' Oom was weer in zijn volledig bourgogne-humeur.

'Er zijn geen apostels met rood haar,' bromde hij.

'Jawel: Judas!'

De sinaasappel miste Jan-Karel op een haar. Oom schreef het op voor de Witte, want het was al te zeldzaam, dat er eens iets origineels werd gezegd over zijn vlammende lokken.

Annebet hurkte tussen twee natte vliegdennen en tuurde door de stammen naar het driehoekige profiel van het lantaarnlicht op de weg. De scherpe silhouetten van Maurice en Dekema drentelden een tijdlang besluiteloos heen en weer.

Dat ze maar verder gingen, verzuchtte het meisje . . . Dan verdwenen opeens de twee schimmen uit hun lichte achtergrond . . . Stapten ze nu in? . . . Wat duurde dat lang!

Hevig verschrikt hoorde ze plotseling takken kraken. Voetstappen naderden, de twee kwamen haar na. Ze wierp zich snel plat op de grond; op hetzelfde ogenblik voelde ze haar knieën griezelig nat worden. Graag zou ze haar mantel eronder geschoven hebben, maar ze wist, dat ze zich niet mocht bewegen. Haar hart stond even stil, zo vlakbij klonk de stem van Maurice:

'Hadden we maar een zaklantaarn! . . . Ik geloof vast, dat ze hier het bos ingelopen is.'

'Zo'n godvergeten pest-meid,' blies Dekema. 'Je zult zien: die doet ons nog de das om!'

'Ga nou maar zoeken in 't donker,' mopperde Maurice . . .

'Je hoort haar niet meer lopen ook; ze heeft zich natuurlijk ergens verborgen . . . Hé, wat is dat daar?' Ze verlieten het paadje en gingen enkele meters het bos in. Nu waren

ze zo dicht bij, dat Annebet ervan overtuigd was, dat zij haar hart hoorden bonzen . . .

'Niks,' zei Dekema. 'Braamstruiken!'

'Hadden we maar licht; ze kan niet zo ver weg zijn.'

'Dondert niet, of ze ver of niet ver weg is, als we het koffertje maar hadden . . . Wat kan ze daar toch mee voorhebben?'

'Ze wil weten wat er gaande is . . . Stom, dat we haar niet een verhaal opgedist hebben! Ze barstte natuurlijk van nieuwsgierigheid . . . Ga jezelf maar na; verbeeld je, dat je zo maar ineens op de vlucht bent voor de politie en je weet niet waarom . . .'

'Als ze er maar geen stomiteiten mee uithaalt.'

'Ze zal wel om d'r broertje denken,' overwoog Maurice.

'Veel is er niet aan verloren, maar als iemand het te pakken krijgt, ligt heel de affaire in het water . . . Zal de baas effe de pest in hebben!'

'Zijn zaak.'

'En de onze! . . . Denk je, dat hij kan blijven schokken, zonder dat er iets binnenkomt? Met die vodden hebben we amper vijftienduizend frank opgehaald en ik sta d'r van te kijken, dat het nog zolang heeft geduurd. Het trok op niks! Als ik ermee door Brussel liep, konden ze in de Kongo wel zien, dat het larie was . . . En laten we het nou maar voor gezien houwe, want dat wagentje staat daar al lang genoeg. Dadelijk komt de douane ook nog informeren hoe laat het is; ik geloof, dat we hier al over de grens zijn . . . We moeten zien, dat . . .'

Een dikke zucht van Annebet begeleidde het tweetal terug naar de weg; ze richtte zich op en wreef haar natte, verkleumde knieën. Het wagentje werd gekeerd en een ogenblik schenen de lampen haar recht in de ogen. Ze schrok en dook in elkaar . . . Zouden ze . . .? Neen, ze reden door.

Slap, duizelig, en met een doffe pijn in hals en achterhoofd stond ze op . . . Wat nu? . . . Jude, wohin? . . . Met de voet tastte ze naar het koffertje en nam het op. De koude, fijne

regen drong door alles heen, de takken zwiepten met een geluid van vloeiend water, glibberig, loerend en zwart lag het bos...

Toen ze eens met natte benen van de ijsbaan kwam, had moeder haar dadelijk in het hete bad gestopt... Ze zag de blinkende badkamer, het dampende water en moeder, die als een verschrikte kip, boos kakelend heen en weer tippelde, de lekkere schat die ze was... En dan werd ze gewreven, tot ze zich als een roze schim in de beslagen spiegel zag... Droge, zachte lakens, een warme kruik, hete melk met een aspirientje... Dan stopte moeder de dekens strak onder het kussen en gaf haar een knorrige zoen. Licht uit, slapen en zweten, tot alles plakte. Waarom ging ze nu niet naar huis?... Waarom was er nu opeens geen huis meer?... Het ging toch goed!

Ze strompelde voort met klevende, wankelende knieën. Haar gezicht dreef. Alles wat ze aanraakte dreef... Het koffertje... nu kon ze niet eens zien wat erin zat... Loe, waar ben je?... Loe... Loe... Loeliloe... Vroeger werd hij kwaad, als ze hem Loeliloe noemde... 'Als ze 't op school horen, lachen ze me allemaal uit,' zei hij.

'R o e f ! !'

Ze gilte. Bah, wat een schrik!... Vlak voor haar voeten... Ze legde de hand op haar hart en stond even te hijgen... Was het een haas?... Wees maar niet bang, beestje. God weet, dat ik nog veel banger ben dan jij...

Maar... ze begreep er niets meer van! Ze moest toch al lang op de straatweg zijn! Zo ver was het niet toen de Ford er nog stond... Ze liep haastig door, in stijgende paniek, hoorde sluipende geluiden, haar natte rug was als kippevel... Nu aanstonds zou ze van achteren aangegrepen worden, er was iemand achter haar... Ja, duidelijk!

Een hevige rilling schudde door haar lijf. Ze zette het blindelings op een lopen, en rende tot ze werd teruggeworpen door de natte, stekelige muur van het perceel lage, dichte kreupel-den, waarop het paadje doodliep...

Nu wist ze zeker, dat ze verdwaald was en deze zekerheid verdreef haar dwaze angst.

Nu werd het al zo iets! Als ze hier nu ging liggen en insliep, zou ze dan morgen dood zijn? . . . Haar kinnetje ging weer in de hoogte. Meid, klets niet! Vooruit, ergens moet er toch een einde komen aan dat griezelige bos . . .

Een hele tijd strompelde ze nu door de greppel langs de lage mast. Dan stond ze weer tussen hoge stammen en veegde het water uit haar ogen. Haar zemen handschoenen waren ook klets . . . Regende het nog steeds, of drupten de bomen nog maar? . . . Haar maag gromde, doch de hoofdpijn was gelukkig over. Alles went . . .

Dan begon er een ontmoedigend laveren om de braamstruiken te ontgaan. Telkens weer plukten de doornen aan haar natte jas. Ze kreeg het gekke idee, dat ze nu aanstonds opeens in een helverlichte stad zou staan . . . Antwerpen. Dan zou ze dadelijk een tram nemen naar de Engelandlei en aanbellen bij Yvonne . . . Aan welke kant lag Antwerpen? Zou het erg ver zijn? . . .

Toen zag ze het lichtje. Heel even maar, het was al weg. Ze liep enkele passen terug en vond het weer. Het was nog heel ver. Ze moest het niet meer verliezen . . . Voorwaarts, worstelend om licht! Recht erop af . . . Het lichtje danste tussen de bomen, verschool zich en wipte telkens weer te voorschijn van achter de stammen . . .

'Rits!' zeiden de braamstruiken . . . De konijnen-jas zou wel rijp zijn voor de voddeman . . . Als ze nu maar niet meer bang werd, want dan . . . Bewoog daar iets?

Met een struikelde ze, viel op haar knieën en wilde al gillen, doch bedwong zich nog juist. Het was een greppel en dan een karrespoor, dwars voor zich heen . . . Een van de twee: op de weg blijven, of naar het lichtje, dus wéér de bossen in . . . Zou ze durven aankloppen als het een boerderij was? . . . Voor de zoveelste maal nam ze het vervelende koffertje in de andere hand. Haar handtasje hing nog trouw aan haar elleboog; meer geluk dan wijsheid . . .

Het lichtje dan maar! . . . Dit bos was veel vriendelijker, het had zeker medelijden met Annebetje. De hoge bomen stonden ver uiteen, de bodem was glad van naalden en ze liep als in een balzaal . . . Het bos was lief . . . Annebetje was ook maar een heel arm meisje. Ze zette een pruime-mondje, knikte wijs en trok grote kinderogen, terwijl ze zich als een kleine dreumes toesprak . . . En het kleine Annebetje is helemaal alleen verloren gelopen in grote, donkere bossen, vol rovers . . . Jaaah! Net als Janneke en Mieke . . . Dat kon Rosa zo leuk, vroeger op het pensioaat. Die sprak altijd stiekem Vlaams met de Hollandse meisjes en dat was streng verboden. Haar vader was activist zeiden ze. Un sale activiste, zei dat adellijke spook van la Flèche de Cortemark. Niemand wist, wat nu eigenlijk een activist was, maar het moest wel heel erg zijn, nog erger dan anarchist, dachten ze. Maar Rosa ging er groot op en vertelde met veel gewicht, dat ze gedoopt was naar Rosa de Guchtenaere, die zelfs in de gevangenis gezeten had . . . Als ze kans kregen, lieten ze Rosa stiekem vertellen en lachten zich dan krom over het grappige Vlaams van Janneke en Mieke en het Peperkoeken-'oizeke . . . Doch Mieke had Jantje nog bij zich op haar bange tocht naar het peperkoek-huisje en Annebet was helemaal alleen. En toen ze al dichterbij kwam en het lichtje opeens uit ging, leunde ze tegen een boom, schreide haar hartje leeg en vroeg wat ze dan toch misdaan had. Maar ze was nat, koud, moe en hongerig; het waren te veel angsten en zorgen op één dag, en dat deed het. Want eigenlijk was Annebet erg flink, dat zag je trouwens ook dadelijk aan haar eigenwijs kinnetje.

☆

Om half negen in de ochtend was Jan-Karel reeds gekleed en geschoren. Hij had zelfs al ontbeten. Het was ongewoon, doch verklaarbaar: zijn haar moest worden geknipt, en

dat was wel ongeveer het enige, dat hij liever niet aan Bartje toevertrouwde.

Hij wachtte op het gezoem van de oude Spijker, die zoals alle Spijkers zijn jaren met ere droeg. Volgens Bartje, die tijdens de mobilisatie bij de Etappe met een vrachtauto gereden had, was het eeuwig zonde, dat de fabriek opgedoekt was, want er liepen geen betere wagens.

In plaats van de Spijker kwam er wat anders. Het stille Kasteeltje was opeens vol rumoer, luid schellende stemmen vulden de gang en even later bonsde de deur der bibliotheek op een zeer struise manier open...

'Nee, meske!... Hier!... Vorrut, naor binnen!... Ik zal oe leren!' Bartje verscheen en trok Annebet met een arm binnen.

'Laat me los, vlegel?' briede ze. 'Wie geeft je het recht om me aan te raken, idiot!...'

'Komt u binnen!' riep de kasteelheer opgewekt. 'Komt u 'allemaal maar binnen... Is er anders niemand?'

Bartje trok het meisje tot midden in de kamer, sloot met een bazig en voldaan gebaar de deur en zei: 'Ziezo!' Hij was een beetje buiten adem.

Jan-Karel zag een paar grote, boze ogen en een kin, de verwarde haren staken vol hooisprieten. Een bontmantel, die er uit zag als een natte ruigharige hond. Bemodderde, bruine, Russische laarzen.

Bartje begon te rapporteren: 'Ik docht ook al gisteren-aovond, wa gao Lieske toch te keer en ik gong kijke, mar daor was niks te zien en ik zee: Koestoe¹, Lieske!'... Ze ziet bleek, dacht Jan-Karel, en wat kijkt ze boos!... 'En vanmerrige koom ik in de stal om Lieske te voeiere en daor komt Madam ineens uit 't hooi gevloge!'... Toch wel een plezierig gezicht, vond de gastheer... 'Ze wou d'r tussenuit, mar ze was nie vlug genug, belange nie... En toen ik ze v i e t, beet ze me verdikkeme in m'n haand!'

¹ Couche-toi (ga slapen).

Jan-Karel sprong op.

'Toen *beet* ze je... in je...?'

'In m'n haand!' zei Bartje nadrukkelijk, sloeg driemaal het hoofd op en neer en toonde de muis van zijn hand, waarin de twee mooie segmenten zich paars aftekenden. 'En ze liet nog nie zo rap los ook!'

'Reusachtig!' zei de jongeman en zijn ogen stonden vol verrukking. 'Enig!... Vertel me eens, jongedame... Ga even zitten, alstublieft en denk eens goed na... Was dat bijten van u een reflex-beweging?'... — Bartje schudde het hoofd en klakte ongeduldig met de tong, als wilde hij zeggen: 't gedonder begint weer! — 'Deed u het zonder er bij te denken, ja? Ik bedoel: was het al gebeurd, voordat het eigenlijk tot u doordrong?' — Op haar gezicht maakte de boosheid plaats voor hulpeloze verbazing. — 'In dat geval was het een zuivere, oer-instinctmatige afweerbeweging... Of dacht u eerst na en maakte u duidelijk het plan om te bijten?... Kom, u kunt zich dat nog wel herinneren, dunkt me.'

Het meisje staarde met open mond van de een naar de ander, opeens scheen haar alles veel duidelijker te worden... Jan-Karel wierp een snelle, verbaasde blik op Bartje, mat hem van onder tot boven en zei dan vol spanning:

'Freud zou dadelijk zeggen: een erotisch affect, maar dat lijkt me in dit geval toch wel wat overdreven...'

'Hoe héét dit sanatorium?' vroeg ze vriendelijk.

De psycho-analist zat met een smak op zijn stoel. Er verliepen enkele seconden en Bartje was de eerste.

'Vergimmese-n-aoepkop,' begon hij heet, 'wilde wel 'ns...'

'Bartje!' sneed de stem zijns meesters.

'Jao, meneer?'

'Verberg die kop van jou in de keuken!'... Niettegenstaande alles begonnen haar mondhoeken te trillen en de jongeman zag het. Totaal ontmoedigd liet Bartje zijn armen met een wanhopige plof langs zijn lichaam vallen,

mopperde iets van 'zelf mar wete' en 'geméén volk langs de grens,' maar verdween toch.

'Kan ik de directeur even spreken?' vroeg ze dan en trok een bosje hooi achter haar oor weg. Hij keek haar streng aan, doch kleurde even.

'Ik ben hier de directeur!' zei hij, iets te hard.

'Ja, natuurlijk,' zei ze goedig. 'Dat wist ik al dadelijk... Maar ik bedoel die andere, u weet wel, die gekke kerel, die denkt dat *hij* de directeur is.' Ze gaf er een vergoelijkend knipoogje bij toe. Om zijn verwarring te verbergen begon hij te schreeuwen.

'U moest u schamen!' riep hij. 'Bartje heeft gelijk, u bent een...'. Hij aarzelde toch even, toen hij naar haar kin keek! 'Aopekop,' zei ze met een grappige poging om het dialect na te bootsen.

'Het is een schandaál om zo met je gezondheid te spotten! Met een dergelijke nacht in een stal!... En nat was u ook nog, godbetert!' Om zich te overtuigen streek hij met de hand over de vochtige, borstelige mouw van haar jas.

'Is dat een reflexbeweging, of was u dat al eerder van plan?' vroeg ze ernstig.

'Ik kan er helemaal niet om lachen!' brulde hij. 'Kon u hier niet behoorlijk aankloppen om onderdak, hè?!... In plaats daarvan hebt u mijn knecht beschadigd ook nog!' voegde hij er dwaas aan toe. Even kreeg ze pret, maar het was gauw weer over, toen ze het ontbijttafeltje zag. Goudbruin geroosterd brood, een eitje onder een wollen hoese, het was erg, maar het ergste van alles was het fris blozende rookvlees. Haar lach verstijfde tot een nare grimas, ze werd bleek en duizelig. Een flauwte nabij, legde ze steunend haar hand op de rugleuning van een leren zetel.

'Natuurlijk!' riep hij, nog woester. 'Uitgehongerd ook nog! Kom hier... ga zitten!' Hij greep het wankelende meisje bij de arm en plantte haar in de stoel voor het ontbijttafeltje. Belde luid en doordringend.

'Doe eerst die, die... spons uit!' Ze stond half verlamd op

en liet hem begaan. Hij hing met veel omhaal het vochtige dierevel over een stoel voor de haard en keek haar met angstige, steelse ogen aan. Dan berstte de deur open en Bartje, overtuigd, dat zijn heer in het nauw zat, landde met een verbaasde schok midden in de kamer.

'Zeg doe niet zo ijzig... stormram!! Breng als de bliksem, uh... Warme melk?' vroeg hij aan Annebet. Ze knikte verlegen en deze verlegenheid beviel hem heel wat beter dan haar sanatorium-houding.

'Warme melk, Bartje!'

'Ik ben nie dooëf.'

'Gebakken spek?'... Ze spitste de lippen.

'Gebakken spek, Bartje!... Gebakken eieren? Drie of vier?'

Het ging haar te vlug, ze schudde afwerend het hoofd.

'Vijf gebakken eieren!' knalde hij. 'En warme toast!...'

'Wat is er nog meer?'

Bartje trok de schouders op en keek met een martelaarsgezicht naar zijn aangebeten hand.

'De veldwaachter?' probeerde hij, maar had er dadelijk spijt van. Jan-Karel vergat even dat er damesbezoek was en Bartje verdween even onbehouden als hij gekomen was. Niets kon haar beletten, dat ze een schijfje rookvlees in de mond stak en toen ze het hartige brokje op de tong voelde, rolden haar tranen. Gelukkig rolde meteen Trien de kamer binnen tot grote opluchting van de radeloze gastheer. In haar witte schort deed ze denken aan een vers opgeschud bed met twee hoofdkussens.

'Ik kom toch 'ns efkens kijke want uit dieje mens van mijn kan ik nie wijs worden... Mar kijnd wat is 't toch ammaol?... Zoot mar!... Laot ze mar praoten... Zij mar zoot, ik zal er m'n eigen 's mee moeien en dan zal 't wel beter gaon. Da mansvolk hee gin pijl verstaand, lustert er mar nie naor... Begin mar vast te ete, dan zal ik seffens de rest brenge... En Trien drilde weer naar de keuken.

☆

Tegen de middag werd Annebet wakker.

De kinderloze Trien had zich met al haar opgehoopte moederlijkheid op het 'kijnd' geworpen, had haar een nachtjapon gegeven die haar paste als een ronde zestienmanstent en nu lag ze heerlijk warm en uitgerust te knipogen tegen het effen, grijze novemberlicht, dat tussen de gordijnen scheen . . .

Nu nog even lekker soezen en niet denken; zich laten koesteren door de stilte . . .

Buiten rammelde een emmer. Ze lichtte even het hoofd op; de werkelijkheid had haar weer beet.

Dit huis heette 'het Kasteeltje', zei Trien, of eigenlijk Raubrakken — Unheimisch klonk dat! — lag dicht bij de grens. De bleke jongeman van de reflexbewegingen was de heer des huizes en heette Jan-Karel, de rest van de naam was ze weer vergeten, omdat Jan-Karel zo gezellig klonk en toch ook weer een beetje plechtig . . . Ge moet maar niet naar hem luisteren, had Trien haar aangeraden, hij doet wel een beetje zot, maar d'r is helemaal geen gevaar bij . . .

Dan dacht ze aan het koffertje . . . Zou ze het gauw terug kunnen vinden? Toen ze gisteravond aan het einde van het donkere laantje het grote huis zag met de twee verlichte ramen, had ze het koffertje verstopt in de struiken en een gele zeemleren handschoen op het pad gelegd om de plaats te markeren.

Wat was ze geschrokken! Ze had zachtjes de staldeur opengedaan, en zodra ze binnen was, rammelde er iemand met een ketting en snoof als een wilde . . . Ze kreeg er nog hartkloppingen van als ze er aan dacht . . . Het was een paard, dat aan zijn kluister trok.

Nu moest ze eerst ongezien dat koffertje zien te bemachtigen en dan naar Antwerpen met niet meer bagage dan haar sacoché . . . Zou die Yvonne ogen opzetten? Zou ze nog steeds zo geëxalteerd doen?

Ze herinnerde zich het prachtafentuur van de Man met

de Zwarte Haren. De nieuwe Engelse Mère Supérieure vond het helemaal niet kwaad dat de meisjes van de hoogste klas de concerten van het Mechelse conservatorium zouden bijwonen, als ze daar trek in hadden. Yvonne en Annebet waren natuurlijk de eersten die trek hadden, al kenden ze geen noot muziek. Op de grote avond trillend van opwinding, uitgedost in vol uniform en onder geleide van de piano-lerares (een zuster mocht niet: te wuft!) trokken ze naar de concertzaal en het eerste wat ze zagen, was de tamelijk jonge man met het glanzende zwarte haar, schuin voor hen. Hij was dan ook ongeveer het enige wat ze die avond zagen. In minder dan twee minuten waren ze allebei finaal wég! Ze hoopten vurig dat het nietsvermoedende slachtoffer in de loop van het concert nu toch maar eens even om zou kijken, maar dat gebeurde *niet* en zo kregen ze alleen zijn nek en een stuk oor te zien. Op de terugweg kwamen ze tot de ontstellende ontdekking, dat het toch niet aanging, dat twee vriendinnen éénzelfde man beminden. Annebet had het drama opgelost, doordat ze in een royale bui opeens zei: 'Yvonne je mag hem hebben!' Dat was des te edelmoediger, omdat Annebet hem het eerst gezien had en hij dus eigenlijk van háár was. Yvonne vloog haar dan ook om de hals en zwoer, dat ze het nooit zou vergeten . . . De zwarte haren en het oor hadden ze nooit meer gezien, doch dat belette niet, dat Yvonne het hele trimester in zielsverrukking was en eerst herstelde, toen ze in de vakantie Loe ontmoette . . . Er werd geklopt.

'Ik ben 't mar!' riep Trien en kwam binnen. 'Zo, zo! Hedde goed geslaope? Gin kou gevat? . . . Wa zu-we naa doen? Zal ik 't eten naor bove brenge of kom-de beneeje?'

'Ik durf haast niet.'

'D ö r v e?! D'r vált niks te dörve! Als 't puntje bij 't paoltje komt ben *ik* hier den baos,' zei Trien en klopte met een rode vuist op haar buik. 'Ze zullen oe wezelijk nie opete, kijnd, kom mar gerust . . . Die manskèrels lopen híl de merrigen al rond of ze d'r ei nie kwéét kunne worden, zo

nijsgierig zen ze. De Jongeneer is al vijf keer bij me komen zaoniken dat ik zou gaon vraogen of ge niks te kurt kwaamt, mar ik zee: laoten slaopen!

'Wil je dan eerst aan uh, aan Bartje zeggen, dat ... dat ik het niet zo gemeend heb?'

'Och ééreme!' Trien lachte plezierig, gorgelend en wiebelend. Kneep met haar harde duimen in Annebet's wang. 'Oei-oei! Da manneke van mijn telt toch zeker hillemaol nie mee! Hoh hoh hoh! 't Was precies goed vur 'm. Dat 'm z'n pooëte ok thuis houwt! ... Wilde gèère urst in 't bad? ... Da docht ik wel. De badkaomer is hier neve, ge kunt langs die deur, ge hoeft nie over de gang. Ik zal 't efkens vol laete looëpe. Allez, tot seffens dan!'

Een beetje gerustgesteld stond Annebet op. In de badkamer bezichtigde ze enkele blauwe plekken en een schrammetje op haar wang. Op de verwarming lagen haar kousen en haar ondergoed; Trien had alles gewassen en gestreken, de dikke goeie schat ... Haar laarzen stonden gepoetst en met de neus tussen de radiator, alsof ze straf hadden ...

Terwijl ze met haar zakkammetje haar wild-krullende pruik bewerkte, overwoog ze het probleem hoe ze ongezien het koffertje zou ophalen en dan zo gauw mogelijk verdwijnen ... Ze had een pracht van een honger en kreeg ondanks alles een beetje pret in het avontuur ... Was hij niet vijf keer bij Trien komen 'zaoniken'? ...

Een half uur later zat ze bij Jan-Karel aan tafel. Bartje serveerde en had een hevige kleur, sinds ze hem een handje had gegeven en gezegd, dat het haar erg speet en dat ze het uit schrik gedaan had.

'Is het erg onbescheiden,' begon de gastheer, die ook een beetje anders was dan anders.

'Het zou vreselijk onbescheiden zijn,' onderbrak ze, 'want ik kan heus niets vertellen ... En als ik u een verhaaltje deed zou het gelogen zijn.'

'Dus er zijn moeilijkheden van ernstige aard.'

'Dus u bent onbescheiden.'

'Ik zou u graag van dienst zijn.' Hij zuchtte en bloosde.
 'Heus?'
 'Kop af!'
 'Mag ik er dan later, als het nodig mocht zijn, nog eens op terugkomen?'
 'Tuurlijk! . . . Maar u gaat toch niet aanstonds weg?'
 Ze trok haar wenkbrauwen op en knikte met veel overtuiging.
 'Ja, maar dat kán niet!' riep hij. U bent nog helemaal niet uh . . . genezen!
 'Was ik ziek?' vroeg ze verwonderd.
 'Als u nou al naar buiten gaat, krijgt u vast longontsteking!'
 Het maakte geen indruk.
 'Of tering! . . . Vliegende tering!'
 'Geen nekkrimp?' hielp ze.
 'In ieder geval zou het heel lelijk van u zijn om weer in hetzelfde geheimzinnige waas van hier te verdwijnen en mij alleen in deze eenzaamheid achter te laten met het eerste hoofdstuk van een spannend verhaal, waarop geen vervolg meer is. Het lijkt wel kindermishandeling! Diefstal van een sprookje! Zeg me dan tenminste hoe de heldin heet.'
 'Zonder dadelijk een heldin te zijn, heet ik Annebet.'
 'Dat wist ik al van Trien en ik ben het er volkomen mee eens,' zei hij genadig. 'Maar . . .'
 'Trien is een schat,' onderbrak ze.
 'Altijd op zijwegen!' knorde hij. 'Laten we de draad van het verhaal niet verliezen . . . En Trien is helemaal geen schat. Ze heeft me onder meer al eens met een natte dweil om m'n oren geslagen . . .' Ze verslikte zich.
 'Dus Annebet. En verder?'
 'De rest zou alles bederven,' weerde ze af.
 'De heldin heet dan voorlopig alleen maar Annebet . . . Ze is afkomstig uit wat je een beter milieu noemt . . .'
 'U vergist zich. Ze is een eenvoudig dienstmeisje en bovendien nog werkloos.'
 'Nee. Haar leeftijd in aanmerking genomen, zijn haar tafel-

manieren en algemene bewegingsvrijheid een afdoende bewijs . . .

'Hoe oud is ze?' speelde ze mee.

'Twintig jaar . . . Nu ze niet protesteert, is ze pas negentien, misschien ook achttien . . .'

'Waarom zou ze protesteren?'

'Meisjes van achttien jaar willen graag voor vijftientig doorgaan. Later wordt het natuurlijk omgekeerd. Als je 'kind' zegt tegen een vrouw van achttien, vliegt ze je in je haren; zeg het tegen een kind van veertig en ze vliegt je om je hals.'

'Wat een geweldige ondervinding van vrouwen moet u wel hebben!'

'Uh . . . ik heb er van gelezen,' verbeterde hij een beetje verlegen.

'Alles wat er al over vrouwen geschreven is?'

'Veel . . . De helft, misschien.'

'De verkeerde helft,' constateerde ze.

'Ze is een Hollandse,' ging hij ongestoord verder, 'maar lang in België geweest.' — Nu keek ze hem een beetje achterdochtig aan. — 'Ze spreekt Frans, dus ze was daar op een kostschool.'

'Hoe weet u, dat ik Frans spreek?' vroeg ze verbaasd.

'Dus het is zo . . . U vergeet hoe de heldin hier binnen kwam. Bartje was inderdaad een idioot, maar de heldin vergiste zich even en zei *idiot* . . . Bij de aanvang van het verhaal verschijnt ze bij nacht en ontij ergens in de buurt van Raubrakken, net als een poedel en zonder bagage. Ze overnacht in een s t a l!' Hij trok vieze rimpels in zijn neus.

'Ik ben dol op de lucht van een paardestal!' zei ze en zag, dat hij haar verschrikt aankeek. 'Is dat gek? . . . Koeien vind ik natuurlijk griezelig.' Ze wilde haar aanzien herstellen, doch hij schudde vaderlijk het hoofd . . . 'O, u denkt zeker aan uw paard? . . . Nou, dat was gauw aan *mijn* lucht gewend, geloof ik.' De manier waarop hij lachte beviel haar uitstekend.

'Waarom hebt u zich hier niet aangemeld?'
'Ik wist niet, dat hier zulke charmante, gastvrije mensen woonden.'
'U ging ook niet naar het dorp, dus u liet zich liever aan niemand zien.'
'Ik was de weg kwijt, ik was moe en veel te akelig om allerlei onbescheiden vragen te doorstaan... Nu gaat het me veel beter af!'
'Ik zal niets meer vragen,' beloofde hij.
'Hoe kom ik het vlugst van hier naar Antwerpen?'
'Antwerpen bestaat al zo lang en zal nu niet opeens weglopen... Maar als u zo'n afschuwelijke haast hebt; hier aan het eind van de laan links af, komt u op de harde weg, daar neemt u de bus en dan bent u er in een dik uur.'
Annebet stond op. 'Ik ga nog niet weg!' lachte ze toen ze zijn verslagen gezicht zag. 'Als u 't goed vindt, ga ik nog even naar boven, ik moet noodzakelijk een brief schrijven en nu ik toch bezig ben uw goedheid te exploiteren, mag ik misschien nog wel een stukje papier en een couvert hebben?'
Jan-Karel haastte zich. Ze verliet de eetkamer en verkende de omgeving. Haar mantel hing in de vestibule, droog en weer enigszins in vorm geborsteld. Op haar tenen wipte ze naar de achterdeur en opende deze voorzichtig op een kier. Daar was de keuken, haaks op het huis gebouwd, en door het raam zag ze een fragment van Trien's boezelaar... Dat ging dus niet... Dan maar de voordeur. Wat een geweldige poort! Zacht duwde ze de tochtdeuren open en maakte de koperen ketting los. De deur bewoog niet... Nog een grendel en nu ging de zware poort wonderlijk licht en zacht op en neer. Ze liep vlug terug, griste het konijn van de haak en ging de trap op... Prettig, dat er overal zulke dikke lopers lagen... Op de slaapkamer schreef ze vliegensvlug het briefje, zocht in haar beursje, stopte een gulden in het couvert en adresseerde alles aan:
Mijnbeer Jan-Karel.
Even later glipte ze door de grote poort en trok haar

geruisloos dicht. Voor haar uit lag het rechte laantje, de hoge coniferen als soldaten in het gelid. Dat kwam uit op de landweg en deze weer op de straatweg naar België. Ze glipte dadelijk tussen de mast, want het uitzicht van het huis in de laan was al te mooi. Door bossen en langs heggen sloop ze naar de achterkant van het huis. Ruim een uur zocht ze en gaf het dan op. Ze was helemaal de kluts kwijt. Achter het Kasteeltje, dus aan de kant van de grens, krioelde het van bospaden en laantjes en daarop had ze in de duisternis niet gerekend. De gele handschoen en het kofertje waren zoek . . .

'Ze is weg, hurre! De deur is van slot en deez briefke vond ik op d'r kaomer,' zei Trien verbouwereerd. Jan-Karel opende haastig het couvert:

Beste Meneer Jan-Karel,

Het is erg lelijk van me, maar ik kan niet anders. Ik ben toch vreselijk dankbaar en hoop, dat u niet al te boos zult zijn. Als ik erg in de put zou raken, mag ik terugkomen, dat hebt u beloofd. Hierbij een gulden voor Trien. Het is veel te weinig, maar de heldin is, zoals gewoonlijk natuurlijk weer straatarm.

*Hartelijke groeten en eeuwige dank van
Annebet.*

P.S. Wees zo goed en geef Trien een dikke knalzoen van me, als er geen natte dweil bij de hand is.

'Hier, asjeblijft, pak aan! Je mag alles houden!' zei hij en stopte Trien met nijdige drukjes de gulden, de brief en de enveloppe in de hand.

'Och èèrm!' riep Trien, toen ze het briefje gelezen had. 'Zo'n onneuzel schaopke!'

Een half uur later keilde Jan-Karel zijn boek met een knal tegen de wand, riep Bartje en zei, dat hij Lieske moest zadelen.

HOOFDSTUK

III

'Vraag of meneer Fluyt even hier wil komen,' verzocht de inspecteur Piron.

Het lagere personeel van de Centrale Opsporingsdienst was er aanvankelijk van overtuigd, dat de adjunct-inspecteur Fluyt 'geschild' was. Toen hij een half jaar aan het werk was geweest, werd dit oordeel herzien en gold hij voor 'zonderling'. Fluyt zag er zwaarmoedig uit. Hij had een mager arme-mensen-gezicht, dat onder sommige belichtingen deed denken aan een teleurgestelde fox-terrier. Afgezien van de zweren en de potscherf, zou hij op ieder gewild ogenblik kunnen poseren voor Job op de Mesthoop, naar moderne visie, dus twee linkerhanden, 6 à 7 tenen, gestileerde mesthoop, de kop kon zo blijven. Hij sprak als de stervende held van de Toneelclub 'Onze Vrije Uren' in het aangrijpende stuk 'Bloedige Wraak' en door al zijn zinnen klonk een verbijsterd 'h e l a a s' . . .

'Goedemorgen, meneer Piron . . . U hebt een nieuwe das om. (En moeder heeft helaas geen centen voor aardappelen, kon men erbij denken).

'Juist, en als jij nu nog een nieuw stel hersens had, werden we hier al aardig compleet.'

'En sinds gisteren zijn uw nagels geknipt,' vervolgde Fluyt hardnekkig en somber.

'Maak je niet geháát, Fluyt!'

Piron had zijn discipelen steeds en in alle toonaarden op het hart gedrukt, dat een bruikbaar opsporingsambtenaar *alles* ziet, zelfs de meest futiele kleinigheden. Iemand als Fluyt had zich deze lessen natuurlijk weer veel te zwaar aangetrokken.

De inspecteur nam een kranteknipseltje van de tafel.

'Hier heb je een advertentie over het hoofd gezien, die er heel wat belangrijker uitziet dan mijn nieuwe das.'

Verzamelaar biedt hoge prijs voor blanco
FORMAAT-ZEGELS (30 of 50 ct.) van
het jaar 1916 of ouder. Br. No. 2311

'Wilt u wel geloven, dat ik niet weet, wat blanco formaat-zegels zijn?' vroeg Fluyt indrukwekkend.

'Op dat gebied geloof ik alles . . . Maar je moet niet alleen opmerken, je moet ook logisch redeneren. Heb je wel eens detective-romans gelezen?'

'Jawel, meneer. Vroeger. De laatste tijd kan ik er niet zo goed meer tegen?'

'Dan zul je wel gelezen hebben, dat je moet deduceren en combineren. Dat doe je zo: aangezien ik een nieuwe das om heb en mijn nagels geknipt zijn, kan de eerste de beste deurwaarder, die bij je aanbelt, je precies vertellen wat formaatzegels zijn.'

Fluyt knikte bedroefd.

'Heb je enig idee wat die verzamelaar van plan is?' vroeg de inspecteur.

'Nee, meneer?' vroeg Fluyt angstig.

'Probeer er achter te komen . . . Ik weet het.'

'Ja, maar u weet ook wat formaatzegels zijn,' zei de jongeman logisch.

'Als je het ook uitvindt, mag je het hele verdere onderzoek zelf doen. Wees niet bang om me teleur te stellen, want ik heb géén illusies. Laat me straks even weten of je de puzzel hebt opgelost. Sterkte, Fluyt!'

'Ik vind het wel, als u me maar eerst zegt wat formaatze . . .'

'Zelf uitvinden, Fluyt! . . . Zelfstandig werken!'

'Goed, maar u kunt me niet kwalijk nemen, dat ik niet weet wat een verzamelaar met *zeet* van plan is, als ik niet weet wat *zeet* is.'

'Z e e t?! Wat is zeet?'

'Weet u niet wat zeet is, meneer Piron?'

'N . . . n . . . nee,' zei Piron, weifelend en wantrouwig.
Fluyt deed eerst de deur open en fluisterde dan droevig:
'Dat is een drukfout, meneer, dat moet zeep zijn.'
'Verdwijn, flauwe lafbek!!' brulde Piron, doch Fluyt was
al weg.
Een kwartier later tikte hij voorzichtig aan bij de verbolgen
inspecteur, die hem bloeddorstig aankeek.
'Ik heb het gevonden, meneer Piron,' zei hij.
'En kun je ook vermoeden waar die zegels voor moeten
dienen?'
'Ja, meneer.' ~
'Zie dan, dat je enkele exemplaren te pakken krijgt en laat
ze door een geschikt tussenpersoon aanbieden. De Centrale
Recherche laat je er dus voorlopig zorgvuldig buiten. Als
je nergens van die zegels kunt vinden, zal ik proberen om
er te laten maken. Loop niet te hard van stal, want het is
altijd nog mogelijk, dat er maar een onnozele verzamelaar
achter zit . . . Verzamelen is een ziekte die geen grenzen
kent.'

★

Meneer Achille Vandenbossche (riz et dérivés) stapte uit
zijn Minerva, opende zijn witgelakte huisdeur en trad
binnen. Hij zat strak in de kleren, zijn haar was van links
naar rechts over zijn kale schedel gedetacheerd en glim-
mend vastgeplakt. Het geverfde snorretje, dat zijn bloemig
gezicht onderstreepte en de Leopoldsorde in zijn knoopsgat
voltooiden hem tot de middelbare, gezeten Antwerpse
koopman, die bij de geringste aanleiding erg dik doet,
maar het niet lang volhoudt, die alleen Frans spreekt als
het nodig is om een serieuze indruk te maken, die geregeld
op de Beurs verschijnt, maar zijn zaken in Café de la Bourse
afdoet. Hij was weduwnaar en de gehoorzame vader van
een volwassen dochter. In de gang ging hij voor de spiegel
staan, trok zijn das recht en inspecteerde zich met wel-
gevallen . . .

'C'est papa!' zei Yvonne, die met Annebet in de huiskamer zat. 'Laten we beginnen!' Annebet had zeer veel moeite om haar verstikt gelach te verbergen achter een veel te klein zakdoekje, doch Yvonne was er dadelijk 'in'. Ze werd ernstig bleek, knipte snel een paar maal met de ogen, huilde dan hard en met echte, sproeiende tranen. Het was zo afgewerkt, dat Annebet's lachstuij veranderde in grenzenloze verbazing... Wat een kleine kat! Wat een geboren filmster!... Annebet zat gelukkig met de rug naar het raam en hield krampachtig haar zakdoek voor haar neus. Meneer Achille Vandenbossche had in de gang het geweeklaag gehoord, stormde verschrikt binnen en schrok nog heviger toen hij de twee schreiende meisjes zag. Doodsangst lag op zijn gezicht, zijn hangwangetjes schudden.

'Och, Yvonneke toch! Och, m'n schaopke, wad-ies 't? Maor m'n ondje, waoroem schrievde zoe? Wad-ies er toch gebeurd?!' Meteen zat hij naast Yvonne op de canapé en hield haar met beide armen omklemd. Yvonne huilde nog harder, Annebet kreeg het warm. Meneer Vandenbossche geraakte in paniek.

'Jao maor e n f i n! Sprekt dan toch, me zotteke! Ge zait toch nie ziek? Wad-ies er dan toch?'

Het duurde een hele tijd. 'Ri... ri... rien, papa!' snikte Yvonne telkens. Annebet boog haar hoofd tot haar halswervels bijna kraakten en dekke zich achter haar zakdoekje. Wenste zich mijlen weg, vooral toen meneer Vandenbossche zich hulpeloos tot haar wendde.

'Annebetteke, wad-ies er toch gebeurd? Van wa zaide golle zoe nerveus?'

Toevallig was Yvonne nu opeens in staat om te spreken. Onder luidruchtige snikken begon ze eindelijk te vertellen... Annebet was haar enige vriendin en die was er toch zo vreselijk aan toe, la pauvre!... Nu haar ouders waren gestorven was ze doodarm en haar broer kon niet eens blijven studeren, le pauvre type, en Annebet had niet eens meer een tehuis, la chérie en Annebet was haar seule

amie en ze had zo'n medelijden met haar, dat ze er zelf ziek van werd en niet meer kon slapen . . .

En Annebet was bij haar komen logeren, omdat ze het niet langer kon uithouden bij die tante . . . *une vraie canaille!* . . .

En Loe zou zich zeker doodschieten, en als dát gebeurde, wilde ze zelf ook niet langer leven . . . *Quelle misè-è-ère!!*

Oh, comme je suis mal-heu-reuse!

Halverwege had Achille ook al vochtige ogen en trok met een ruk zijn pochette voor de dag. Maar dan werd hij op-eens verschrikkelijk flink.

'Awel, 't moet naa gedaon zain! Finis, Yvonne! Finis, Annebet! Ge zoudt 't er nog van in de kop krijgen! Papa zal 't wel arrangeren. Stil maor, me kieneke. Amaai, amaai, kom, kom allez, allez, voyons!'

Yvonne liet zich tenslotte toch een beetje tot bedaren brengen. Annebet was erg in de war en zat half verlamd toe te kijken. Papa huppelde als een jonge hond door de kamer, legde geheimzinnig zijn wijsvinger langs zijn neus en zei dat ze eens *goe* moesten luisteren. Annebet, dat sprak van eigens, moest voorlopig maar blijven . . . En Loe . . . à-propos, voor wat studeerde-n-'m eigenlijk?

'Voor ingénieur,' zei Annebet met een benepen stemmetje en Achille was hevig verontwaardigd . . . In-gé-nieur! . . . Vodde! Geen droog brood mee te verdienen. Dat 'em begot commersaant wordt! Annebetteke moest Loe maar eens gauw schrijven, dat hij moest overkomen en dan zou Papa hem wel eens rap *dieje flauwe ziever* uit z'ne kop praten. Commersaant moest 'em wurre en wel in den besten artikkel, die er bestond: de rais! Papa zou hem den stiel wel aanleren. Eh? Watte? En nu geen gebleit meer! Dat moesten ze nu maar eens stillekens aan Papa overlaten . . . Achille zette een hoge borst op en werd van links naar rechts gekust, tot zijn hoofd glom. Ook Annebet had het nu in alle ernst te pakken. En nu zouden ze dan maar eens *goe* gaan dineren. Alles kwam immers in regel? . . .

Met dikke ogen zaten de meisjes aan tafel, maar Achille

zou ze wel seffens laten lachen, die twee bleiters . . . Moesten ze eens goe luisteren naar deze bak, hij had hem vanmorgen op de Burs gehoord. Awel! Burgemeester Frans van Cauwelaert kwam met de school-inspekse ieverans hier in Antwerpen in een klas met van die kleine snotterkens, die nog maar konden rekenen met getallen onder de tien en daar 'vraagt me zo'n lorjas van 'ne schoolopziener: 'Hoeveel is 39 min 37?' Geen van de klein mannen wist 't natuurlijk en Van Cauwelaert, de burgemeester, stond helemaal achter de anderen en om die klein gastjes te helpen, stak hij heimelijk twee vingers omhoog en pinkte met z'n ogen. Toen stak Stafke z'ne vinger op. Stafke was nog wel de grootste ezel van de klas en daarmee was de onderwijzer heel verbaasd en vroeg: 'Wete *gij* 't, Stafke! . . .' 'Neeje't mieëster,' zei Stafke, 'maor dieje lange daor achter mee z'nen zwarten board moet 'ns efkens gaon pie-pie doen!'

'Oh papa!' riep Yvonne preuts. 'Quel mot!'

Achille kleurde even, maar toen hij zag dat de meisjes toch hun lach niet konden houden, barstte hij los, dat het kristal rinkelde . . . Is 'em goe, begot? Eéh?! Watte? . . . Nu lachten ze weer, de bleiters! . . .

En dan wist hij er nog ene en daar hoefden ze niet van te verschieten, want hij was proper . . . Ze hadden toch wel gehoord van de bende Keulenaers? Rovers en moordenaars en brandstichters, die overlest gepakt waren? Awel, vier van die bende werden met de panier-à-salade van het Justitie-Paleis naar de Begijnenstraat weerongebracht en op de hoek van een straat werd het dievenkarreke gepakt door 'nen grote, zware auto-camion. Heel het kaske was kapot, de vloer schoot weg en twee van de vier zaten al op de grond. De gendarmen lagen ook languit over de baan te spartelen, maar stonden toch seffens op om eens te kijken wat ze nog overhielden. Awel, de ene had een gesplitste lip, de deze had een platte neus, de andere was een paar tanden kwijt, enfin, van heel het garnituur was er niet éne, die niet beschadigd was. En nu vertelden ze op de

Burs, dat die vier bandieten, die nog maar zjuust door de Assizen tot levenslang veroordeeld waren dadelijk een proces begonnen tegen de Staat voor schadevergoeding, begot!

☆

'Ik begrijp niet hoe je *durfde!*' zei Annebet, toen Papa weer naar zijn bureau was. 'Ik had het zó benauwd!'

'Durven?!... Mais, ma chérie, ik heb hem een weldaad bewezen. Op het ogenblik is hij schrikkelijk content en voelt zijn eigen zo fier als 'ne gieter, omdat hij zo'ne struise Papa is, die alles weet te arrangeren, ziet ge?... Et Loe viendra, n'est ce pas? Dis donc' que penses-tu?... M'aime-t-il? Oh, chérie, s'il m'aimait seulement!... *Comme* je l'aime!'

'Schei toch uit met je mem-mem-mem!' lachte Annebet. Ze rilde van geluk... Zou alles toch nog goed komen?... Yvonne zou Loe even vlot om haar pink wikkelen, als ze dat met Papa deed, en voor iemand als Loe was dat helemaal niet verkeerd...

☆

De kantoren van het Handelsregister te Hagenburg waren ondergebracht in een oud huis op de markt. Het kwam niet dagelijks voor dat iemand inzage verlangde. De juffrouw was dan ook zeer voorkomend en vond het dossier in record-tijd. Maurice was beleefd en gewichtig, ging aan de lange tafel zitten, opende de map en schroefde juist zijn vulpenhouder los, toen er waarachtig een tweede bezoeker binnenslenterde, een beetje schuchter en onwennig. Hij vroeg om de inschrijving van de N.V. Steenfabriek „Brabant" te mogen zien op een toon alsof hij er bij voorbaat van overtuigd was, dat deze dwaasheid hem op scherpe toon geweigerd zou worden. Het meisje bemoederde hem, gaf ongevraagde inlichtingen omtrent wijzigingen, die achterin stonden, dat hij maar rustig aan de tafel moest

gaan zitten, en als er iets niet duidelijk was, zou ze het hem wel even vertellen. Hij was kennelijk verrast en opgetogen over zoveel menslievendheid . . .

Maurice had de andere bezoeker slechts globaal gezien en toog aan het werk. Hij sloeg een drietal bladen om en vond blijkbaar wat hij zocht, nam enkele vellen papier uit zijn aktentas en begon te schrijven. Iemand die er op lette, zou het enigszins eigenaardig gevonden hebben, dat Maurice schreef en bleef schrijven, zonder dat hij nog een blad van het dossier omsloeg, ofschoon één pagina van zo'n inschrijving niet zo veel wetenswaardigheden kan bevatten.

Opeens keek hij op en zag nog juist, dat de sukkel, die schuin tegenover hem zat zijn ogen verward en schichtig afwendde. Maurice fronste even de wenkbrauwen en schreef door, doch ongemerkt en schijnbaar in gedachten begon hij met de linkerhand de kartonnen omslag van het dossier op te lichten, steeds hoger, totdat er een scherm ontstond tussen zijn schrijfwerk en de ogen van de andere bezoeker. Hij werkte onverdroten verder en bestudeerde telkens na een paar woorden geschreven te hebben het dossier, als was hij bang, dat hij één letter zou missen . . . Na tien minuten zette hij krassend een paar dikke strepen, vouwde zijn papieren en sloot die in zijn aktentas. Leverde het dossier in en was vrolijk tegen de juffrouw.

Toen Maurice vertrokken was, beëindigde de ander al spoedig zijn bezigheden, en slenterde met het dossier in de hand naar het loket. De juffrouw kwam moederlijk toegeschoten. 'Juffrouw, wat was dat voor een dossier, dat die meneer zojuist heeft ingezien?' Hij was opeens geheel normaal lang niet zo bedremmeld en onhandig als daarvoor . . . Eerder het tegenovergestelde, vond ze, werd ambtelijk en spitste de lippen.

'Ik geloof niet, dat ik er goed aan doe u dat te zeggen . . . Wat interesseert het u? Waarom hebt u dat niet aan die meneer zelf gevraagd?'

De man zuchtte zwaar en somber.

'Stel één vraag aan een vrouw, en je krijgt er twee voor terug!' riep hij uit en er was één woord, dat bij haar bleef haken.

'Ik ben geen v r o u w!' zei ze vinnig.

Hij schrok en keek haar onderzoekend aan. Ze was erg kort 'geshingeld' en droeg een hoog, zijden bloesje met das.

'Gut, m e n e e r, neem me niet kwalijk, zeg! . . . Maar waarom draagt u dan ook zo'n lichtzinnig hemmetje?'

Eerst was ze ademloos, doch toen ze zijn doodgraversgezicht eens goed bekeek, proestte ze . . .

Hij bleef somber.

'Als u toch zo op geheimhouding gesteld bent, mag u dit even zien . . . Maar niet verder vertellen, hoor!'

Ze bekeek de legitimatiekaart van adjunct-inspecteur Fluyt.

'Jééétje! Bent u van de politie? . . . En u leek me eerst zo'n . . . doetje,' zei ze eerlijk. Fluyt boog en zij kreeg een kleur. 'Maar dat waren natuurlijk maar streken van u!' trachtte ze te verbeteren. Hij boog nog eens en kuchte.

Dan werd ze zakelijk en begon haastig af te ratelen wat ze wist van de N.V. Eckberts' Zeepfabrieken. Die was twee jaar geleden opgericht, kort na de dood van de oude heer Eckberts. Voordien was hij de enige eigenaar. Tijdens de oorlog was de fabriek aanzienlijk uitgebreid en er was veel O.W. gemaakt, dat begreep meneer wel! . . . Of er nog iemand van de familie Eckberts in de fabriek zat, vroeg Fluyt . . . Ze dacht van niet. De familie woonde buiten, in Maaldonk bij Moerbeke. De oude mevrouw was kort na haar man gestorven en er was maar één zoon, doch wat die uitvoerde, wist niemand . . . De fabriek was gekocht door enkele Hollanders, die er nu een N.V. van gemaakt hadden, maar dat kon meneer zelf zien en de vroegere inschrijving van meneer Eckberts lag ook nog in het dossier. De aandelen waren op naam en de jonge Eckberts was blijkbaar niet meer in de fabriek geïnteresseerd.

Fluyt begon op zijn beurt het dossier te bestuderen. Hij

vond gemakkelijk de ene pagina, waarin Maurice zoveel belang had gesteld, want op het tegenoverliggende blad waren nog flauwe indrukken te zien van het ijverige schrijfwerk. Er was echter niets van te ontcijferen, men kon slechts zien, dat het beschreven papier daar gelegen had. De bladzijde behoorde tot de oude aangifte, zoals die was ingevuld door J. K. van Neeritter Eckberts. Er was bijzonder weinig belangrijks op te lezen, doch Fluyt knikte driemaal en droevig.

'Wat betekent dat eigenlijk meneer?' vroeg het meisje. Fluyt legde zijn wijsvinger op de lippen.

'Wacht u maar tot mijn portret in alle kranten staat,' zei hij gewichtig.

Het was in de vroege namiddag en Jan-Karel ijsbeerde door de bibliotheek. De suite-deuren stonden open en Bartje was juist gereed met het afnemen van de tafel.

De kasteelheer wachtte bezoek en vond het vervelend, want hij wilde nu juist met Lieske de bossen in.

Iemand die met de bus van Moerbeke naar het Kasteeltje kwam, kondigde zijn bezoek nogal bijtijds aan. Als de bus de Drie Zwaantjes naderde, speelde de chauffeur als een moderne postiljon herhaaldelijk 'De-de-de-daaa-de' op de claxon. Ofschoon de weg van Raubrakken naar de Drie Zwaantjes wel ruim een kilometer lang was, konden de bewoners van het Kasteeltje in deze landelijke stilte het signaal zeer goed horen, nog beter dan de torenklok van Maaldonk . . .

In de verte klonk het signaal van de bus van twee uur, nu zou het nog een minuut of tien duren voor de bezoeker het huis had bereikt . . .

Juist op tijd werd er gebeld aan de grote voordeur en dat klonk even ongewoon alsof er een bom viel. In de keuken liet Trien een ei stukvallen . . .

Bartje sloeg op de deur, deed heel gewoon en zei zo onverschillig mogelijk, dat er 'ne meneer was uit Rotterdam, die al geschreven had dat-ie kwam. 'Ge wist er van, zeet-ie.' 'Laat maar komen, Bart.' Een ogenblik later verscheen Maurice en boog zeer voorkomend.

'Dag meneer van Neeritter Eckberts,' zei hij in één lange adem.

'Eckberts is voldoende, meneer. Wees welkom in dit spookhuis en ga zitten. Is u meneer David Houtwipper?'

'Nee, meneer,' zei Maurice en ging zitten in een leren zetel voor de schrijftafel. 'Ik ben de bediende. Mijn patroon was op het laatste ogenblik verhinderd.'

'Hé! . . . U hebt grote voorhoofsboezems!' ¹

'Ja, ja,' zei Maurice lichtig. Hij was er op voorbereid, dat de kasteelheer 'ze een beetje zag tippelen', anders was hij waarschijnlijk ook niet op Raubrakken verschenen.

'Zijn uw tanden ook gekruist?'

'Ja, dat zal wel,' zei Maurice toegeeflijk.

'Ik ben benieuwd of u er ook een fossa vermiana occipitalis ² op na houdt.'

'Nou dáár maak ik geen gebruik van.' Maurice vond het nu wel voldoende. Hij begon een beetje onrustig te worden onder de tintelende ogen in het rustige, bleke gezicht vóór hem. Als poging om er een grapje van te maken grijnsde hij breed en lief.

'Uw tanden *zijn* gekruist!' riep Jan-Karel verrukt . . . 'En vertel me nu maar eens wat de firma David Houtwipper van me verlangt.'

Het was een opluchting. Maurice vreesde al, dat de zaak verkeerd liep. Die ogen stonden zo raar, net de ogen van iemand, die naar een heel raar beest kijkt. Bovendien was

¹ Een der fysieke abnormaliteiten van de misdadige mens, volgens Lombroso.

² Achterhoofds-groeve, ook een der kentekenen van Lombroso.

hij gevoelig ten aanzien van zijn uiterlijk. Haastig raapte hij zijn leren map op.

'Ik heb de bescheiden meegebracht, meneer Eckberts. Ik hoor dat u student bent, dus u zult de naam Houtwipper wel kennen, denk ik, ofschoon ik geloof, dat we met u nooit zaken gedaan hebben.'

'O, is het Wippie?!... Wippie uit Rotterdam?... Die nobele Wippie, die aan jonge onbezonnen studenten veel te veel geld leent en ze dan later de nek omdraait!'

Maurice stipte in het voorbijgaan even aan, dat de geestelijke schemertoestand van de gastheer toch zijn grenzen had.

'Als ondergeschikte kan ik daar niet over oordelen, meneer,' zei hij braaf.

'Dus Wippie heeft u gehoord met inbegrip van een eventueel aanwezig oordeel,' constateerde Eckberts. Maurice begon nu dol-geamuseerd te lachen, doch zijn lach zakte spoedig door, want die idioot volgde al zijn bewegingen met de gespannen aandacht van een kind, dat kijkt naar een kangoeroe, die opeens begint te huppelen. Hij vroeg zich af waarom hij zich zo nerveus liet maken.

'Om kort te gaan, het betreft een ouwe vordering op meneer uw vader,' zei hij dan driest en wachtte met kloppend hart op de uitwerking.

'De schulden van mijn vader betaal ik natúúrlijk!'

De reactie was zo groot, dat Maurice even een kleur kreeg van plezier en dat mocht niet. Hij sprak haastig verder, rommelde in zijn aktentas en haalde een ernstig-uitziend dossier te voorschijn.

'De schuld dateert al van negentien-zestien,' zei hij met opgetrokken wenkbrauwen.

'Zo, zo! En hoe groot is het bedrag?'

De wenkbrauwen gingen nog hoger. 'Een belangrijk bedrag, meneer Eckberts, ik hoop dat u er niet van zult schrikken.'

'Zeg mij het ergste,' zei Jan-Karel met de rustige glimlach van een rijk man.

'Het is vijftienduizend gulden, zonder de achterstallige rente...'

'Wél een bedrag, dat bij Wippie in de loop der jaren over het hoofd gezien wordt en in het vergeetboek geraakt! Zeker teruggevonden achter de kast bij de grote schoonmaak?'

'U begrijpt, dat dit zijn reden had, meneer Eckberts. Mijn patroon heeft me die reden uiteengezet, omdat hij wel verwachtte, dat u enige opheldering zou wensen... Het speet hem daarom te meer, dat hij zelf niet kon komen, maar u verwachtte ons nu eenmaal... Het is enigszins pijnlijk... (Maurice had bijna tranen in de stem)... Maar de kwestie is uw moe... mevrouw uw moeder mocht niets van het bestaan van deze schuld weten.'

Jan-Karel klemde de tanden op elkaar, doch zijn ogen stonden vrolijk.

'Er staat dan ook een bepaling in die schuldbekentenis... Maurice vond het papier, dat al enigszins vergeeld was en las voor: 'Mmm... zullende deze vordering niet opeisbaar zijn voor het overlijden van diens echtgenote, Marianne Berthilde Huysberg...' Jan-Karel zweeg en Maurice voelde zich in het geheel niet op zijn gemak. 'De rente is door uw vader tot aan zijn dood steeds voldaan... Eerst de vorige week kwam de baas te weten dat mevrouw ook gestorven is... U woont hier ook zo achteraf...' (Als de vent nou maar wat zei!)

'Het lijkt me een beetje vreemd,' zei Eckberts eindelijk, 'dat dit bedrag op een schuldbekentenis geleend is... In studentenkringen is het algemeen bekend, dat Wippie steeds met accepten werkt. Dat wil zeggen: de student tekent een accept van... veertienhonderd gulden bijvoorbeeld, en krijgt dan, laten we zeggen, negenhonderd gulden in de ballen van zijn hand; is 't niet?'

Maurice trok deugdzaam de schouders op:

'Daar ben ik niet van op de hoogte, meneer Eckberts... Maar wat die schuldbekentenis betreft, die was natuurlijk

voldoende voor iemand, die van zo gefortuneerde familie was als uw vader. Mijn patroon vond de zaak wel safe zonder accept, veronderstel ik . . .'

'Hebt u mijn vader ooit gezien?'

'Nee, meneer, het was vóór mijn tijd, ziet u, alles wat ik . . .'

'Maar dan toch zeker ná de tijd, dat u door een adelaar werd ontvoerd en levend bij het nest teruggevonden.'

Maurice hapte naar adem. Hij was gewend aan mensen, die op een gemene manier van hun ongeloof blijk gaven, maar zó gemeen had hij het nog niet beleefd . . .

'Voordat ik u dit bedrag voldoe, mag ik zeker wel even het stuk zien?'

'Alstublieft, meneer,' haastte Maurice zich en reikte het gezegelde stuk over.

'Rotterdam, vijftien januari, negentien-zestien . . . staat er duidelijk . . . en de handtekening ook . . . Het klopt als een bus! Nu begrijp ik het volkomen!' — Maurice leefde zichtbaar op. — 'Mijn moeder heeft hier niet haar hele leven zitten boontjes doppen, ze was bijna dagelijks op het kantoor in Hagenburg, vooral in die drukke oorlogsjaren. Moeder hield onder andere de kas en mijn vader zou toen onmogelijk zo'n bedrag hebben kunnen losmaken, zonder dat zij het merkte . . . Dat is allemaal uitstekend in orde, maar de datum is uh . . . ongeveer tien maanden *te vroeg* . . . Een klein foutje, maar een lelijk foutje . . .'

Maurice deed zijn mond open maar gaf geen geluid.

'We kunnen toch niet veronderstellen,' ging Jan-Karel verder, 'dat mijn vader een schuldbekentenis tekende met een gefingeerde naam. Dat hij niet helemaal te vertrouwen was, hebt u me daareven wel duidelijk gemaakt, maar zo ondeugend was hij toch niet.'

'Hoe be-be-doelt u?'

'U bent slecht thuis in de Vaderlandse Geschiedenis, hoor! Ik zal u helpen! Kijk eens, op vijftien januari negentien-zestien heette mijn vader Eckberts *tout court*, Eckberts *sec*, doodgewoon J. K. Eckberts! . . . Op dat ogenblik wist hij

zelfs niet eens wat hem boven het hoofd hing, namelijk dat in oktober van dat jaar, dus tien maanden later, een zekere tante Van Neeritter zou overlijden en hem alles nalaten onder beding, dat hij de naam Van Neeritter zou overnemen . . . Hij vond het vreselijk, maar de erfenis was van die aard, dat . . . Wilt u een glaasje water?’

Maurice zag inderdaad een beetje groen, doch zó erg was het nog niet met hem gesteld. Hij berekende reeds de afstanden naar de schuldbekentenis op de schrijftafel, naar zijn hoed op de grond en naar de deur . . .

‘O, ’t gaat al beter, zie ik,’ vervolgde Jan-Karel. ‘Ja! Het is wel jammer, overigens zat alles goed in elkaar. De handtekening lijkt sprekend op die van mijn vader . . . ná de uitbreiding . . . De volgende keer beter!’ zei hij bemoedigend. ‘En laat u mij dan even weten wanneer u terugkomt met het verbeterde exemplaar.’

Maurice voelde dat hij nu zeer snel moest verdwijnen, liefst zonder achterlating van bewijsmateriaal, spande reeds zijn spieren en . . .

‘Mag ik de heren even storen?’

Maurice zakte terug in zijn zetel en staarde, Jan-Karel legde de hand op een zware, bronzen pressepapier en keek om naar de sombere, magere figuur, die geruisloos verschenen was van achter de openstaande suite-deuren en nu naar de schrijftafel wandelde.

‘Stel u gerust, meneer Eckberts . . . Politie.’ Hij sloeg de hakken tegen elkaar en stelde zich kort en krachtig voor met: ‘Fluyt!’

Jan-Karel keek hem verbaasd aan, doch gehoorzaamde en floot. Maurice dacht een ogenblik dat hij benauwd droomde.

‘Ik bedoel mijn naam is Fluyt,’ verduidelijkte Fluyt. ‘Ik ben adjunct-inspecteur bij de Centrale Recherche en . . . Blijf met je *tengels* van dat papier!’ Het was onbegrijpelijk, zo vlug ging het. Fluyt had slechts Jan-Karel aangekeken en scheen niet eens op Maurice te letten. Toen deze op-

vloog en de klauwende hand uitstak naar de schuldbekentenis, had Fluyt tegelijkertijd de dikke ebbehouten liniaal beet en sloeg. De tik klonk droog en hard, alsof er op de tafel geslagen was. De jonge adjunct keek de oplichter zeer afkeurend aan, nam de schuldbekentenis van de tafel en stak deze in de zak, alles met de gebaren van een levensmoede hulponderwijzer; de zware liniaal hield hij dreigend in de hand...

Nu was de spanning bij Maurice geweken, hij wreef zijn pijnlijke hand, lachte witjes en zei:

'Nou goed, ik ben d'r ingevloge! Zoet maar! Voorlopig heb je me zuiver te pakke... Vlak boven m'n heup!... Dat is te zeggen: voor poging tot oplichting...'

'En valsheid in geschrifte!' verbeterde Fluyt donker.

Maurice grijnsde en liet de 'gekruipte tanden' zien. 'Was je d'r bij?... Laat ik beginnen met te zeggen, dat ik dat papier gevonden heb en de kans waagde...'

'O, dus Wippie weet er niets van?' zei Jan-Karel. 'God, wat spijt me dat!'

Maurice schrok, hij dacht nu eerst aan de brief, die hij had geschreven om zijn bezoek aan te kondigen... Poging tot oplichting was nu niet zo verschrikkelijk, maar voor valsheid konden ze je drukken op een hondsgemene manier...

Doch dan dacht hij weer aan iets anders, hij kreeg een kleur van woede en keek met venijnige spleet-oogjes naar Jan-Karel, die een verbaasd en vragend gezicht zette.

'Hoe komt 't, meneer Eckberts, of Neeritter, of weet ik veel,' vroeg hij langzaam en koud, 'dat u zo precies wist wat er gebeuren zou?... Waarom had u tevoren daar in die kamer deze... — Hij bekeek Fluyt nauwkeurig van top tot teen — ... deze stierenvechter opgesteld?'

'Ja!' zei Jan-Karel. 'Hoe verscheen u daar opeens zo wonderbaarlijk, meneer Fluyt?'

'Ik heb... uh... Hoe is uw naam?' vroeg Fluyt aan Maurice.

'Kees van Dongen.'

'Waarom niet Rembrandt?' vroeg de adjunct droevig. 'Dat is tenminste een échte schilder.'

'Eigenlijk is het Cornelis van Dongen,' zei Maurice ernstig. 'Afijn, dat zullen we later wel uitzoeken... Wel, ik heb Kees van Dongen naar hier gevolgd met de veldwachter van Moerbeke. Hij staat hier aan de deur...'

Maurice had zijn zekerheid weer terug, hij scheen gerustgesteld.

'Met een kanon zeker?' riep hij. 'Goeie grut! De veldwachter van Moerbeke!... Moer-be-ke, godbetert! 't Is ver gekomen met... Kees van Dongen! En in plaats van een fatsoenlijk inspecteur te sturen, laten ze deze... deze...'

'Geen twee keer, Van Dongen!' waarschuwde Fluyt.

'... laten ze deze h a l f w a s op me los!'

'Uw knecht,' ging Fluyt onverstoort verder, 'liet mij voorzichtig hiernaast binnen en zodoende heb ik het gesprek gevolgd vanaf... de gekruiste tanden...'

'Ik wou dat ik ook zo goed voor gek kon spelen,' zei Maurice tot Jan-Karel en zijn gezicht drukte oprechte bewondering uit. 'U had het bliksems gauw door!'

'Toeval!' zei de gastheer en bloosde bescheiden. 'Louter toeval, dat ik eraan dacht. Had het best over 't hoofd kunnen zien. Eigenlijk had u beter verdiend, want de zaak stond goed op poten.'

Maurice keek hem dankbaar aan. Toffe jongen, die zogenaamde idioot, dacht hij... Zou me hebben laten lopen, als dat Gebeente er niet tussen gekomen was.

Fluyt keek verstoord en maakte een einde aan de lichtzinnige wending in het gesprek: 'Dus je beweert, dat je dit papier gevonden hebt?'

Maurice knikte herhaaldelijk en met overtuiging.

'En waar dan wel?'

'Dat zullen we met de Rechter van Instructie bespreken,' antwoordde hij gewichtig. 'Ik doe geen zaken met lagere autoriteiten.' Het was niet bekend of Maurice al eens veroordeeld was, maar in ieder geval had hij zolang met 'vak-

lieden' omgegaan, dat hij zeer goed wist, hoe hij de politie hiermee plaagde. De recherche stelt er een eer in om alle zaken, die juridisch niet al te ingewikkeld zijn, kant en klaar op papier te zetten, zodat de Officier eigenlijk wel 'rauwelijks' kan dagvaarden en er geen instructie nodig is. Wanneer de politie geen woord kan losmaken van de verdachte, en deze bij de Rechter-Commissaris dadelijk een volledige bekentenis aflegt, is dat geen compliment voor de politie. Sommige omhoogstrevende politiemannen kunnen zich daarover vreselijk opwinden en ook wel eens de perken te buiten gaan. Er zijn zelfs ambtenaren, die menen dat de verdachte aan eerbied jegens hen te kort schiet, wanneer hij niet aanstonds al hun bezwarende vermoedens bevestigt, ook al blaakt hij van onschuld.

Fluyt scheen er echter dadelijk in te berusten.

'Nu; dan zullen we maar zien...'

'Wacht eens even,' zei Maurice en keek de adjunct onderzoekend aan. 'Ik heb u toch meer gezien?'

'Wie is er nu de verdachte?' vroeg Fluyt. 'Ik, of... meneer Eckberts?... Maar als het je enig plezier doet: je hebt me inderdaad gezien, in Hagenburg op het bureau van het Handelsregister.'

'Dacht ik het niet?' riep de verdachte fier. 'Ik *moest* me dat herinneren! Als je één keer zo'n soort...' — Fluyt stak waarschuwend zijn vinger op en keek extra-streng — '... zo'n *Benito de Zwerver* gezien hebt, vergeet je 'm nooit meer.'

'Kom, Kees van Dongen!' De adjunct deed de deur open en daar stond in de gang een blozende, bloeiende blom van een veldwachter uit zijn kleren te groeien, zonder hals, breed en massaal. Het uniform spande bedenkelijk om zijn worstelaarsfiguur en was enkele tinten te wuft. Het liep tegen korenbloempjes-blauw aan en kleurde fel bij zijn roze-rood, welgedaan gezicht.

'Is me dát effe wat?' riep Maurice, stralend van bewondering. 'Is dát een dubbele portie?'

'Veldwachter, breng hem maar vast naar het gemeentehuis. Ik kom direct na, als ik met meneer Eckberts klaar ben.'

Bartje kwam ook toegeschoten, zijn hals was pezig van nieuwsgierigheid.

'Bart!' zei Jan-Karel. 'Geef Jobse en die andere meneer een glas bier voor ze weggaan . . . U vindt het wel goed?' vroeg hij aan Fluyt en deze knikte.

'Tof!' constateerde Maurice. 'Tot ziens dan maar, meneer Neeritter of Eckberts. Dat Neeritter zou ik maar weer afschaffen, als ik u was. Dat brengt vast geen geluk aan . . .'

'Gaat u zitten, meneer Fluyt en steek een sigaar op. Daar staan ook sigaretten. Excuseer me een ogenblik.' Hij liep de gang door en stak even het hoofd in de keuken, waar Bartje een beetje geagiteerd de glazen volschonk.

'Ah tiens, monsieur! Ça se présente bien, n'est ce pas?' zei Maurice en knikte naar de bierglazen.

'Vous parlez même le français?' lachte Jan-Karel. De veldwachter lachte ook om de grap.

'Ah woei, m'sieur, puisque je suis de Bruxelles.'

'Ecoutez,' zei Eckberts, deed alsof het een aardigheidje was en ging voort in het Frans: 'Had u me niet getelefoneerd dat u kwam?'

'Et y-pas de lettre?'¹ Maurice sprak opgetogen tegen zijn bierglas.

'C'est à dire: als men er niet naar vraagt.'

'Ça c'est gentil, vous saveye! Ça c'est épatant, hein!' Maurice hief zijn glas op. 'A vot' santeye, m'sieu, et bien merci, saveye-vous!'

'Ge neemt 't nogal te goeier trouw op, meneer Eckberts,' zei Jobse.

Men scheidde in de beste verstandhouding.

¹ En er is dus geen brief?

Toen Jan-Karel terugkwam, zat Fluyt aan de schrijftafel, alsof dat zo hoorde, en was reeds begonnen aan het proces-verbaal.

'Meneer Eckberts, wat was u met die pressepapier van plan?'

'O, die zou ik door het venster gegooid hebben en dan was dit gezegende huis afdoende gealarmeerd, dat verzeker ik u.'

Fluyt knikte. 'Als u aangevallen wordt, is het ook een goeie methode om een gewone stoel te nemen, de zitting ter hoogte van het gezicht en de poten vooruit. Dan weet niemand goed hoe hij u beet zal pakken, als u wat vlug bent.' Hij behandelde het onderwerp met wetenschappelijke ernst.

'Als het eens te pas komt, zal ik er om denken,' beloofde Eckberts. 'Wat ik zeggen wilde, meneer Fluyt, zag u hoe kwaad onze vriend opeens werd, toen hij dacht, dat ik u al tevoren had uitgenodigd?'

'Ja!' zei de adjunct verbaasd. 'Wat maakt u daaruit op?' 'Hij dacht een ogenblik, dat hij door zijn kornuiten ver-raden was, lijkt me.'

'U bent waarachtig van het vak,' prees Fluyt.

'En ik blaak op 't ogenblik van respect voor de Centrale Recherche. Is dit zo de dagelijkse gang van zaken of is dit een geval van clairvoyance?'

Fluyt zocht in zijn portefeuille en toonde de advertentie der blanco formaatzegels. 'We hebben hem door een tussenpersoon enkele exemplaren aangeboden. Kees van Dongen heette bij die gelegenheid Piet van Vliet. Niemand wist inlichtingen over hem te geven en dus werd hij in het oog gehouden. Ik volgde hem naar het Handelsregister in Hagenburg en daar besteedde hij al zijn aandacht aan één bladzijde van de inschrijving van de N.V. Eckberts' Zeep-fabrieken. Het was een pagina van de oude inschrijving, toen uw vader nog eigenaar was, en het enige belangrijke dat er op stond, was de handtekening van uw vader. Toen

verloren we hem natuurlijk geen seconde meer uit het oog en we wisten wel waarheen de reis was, toen hij vanmorgen uit Amsterdam vertrok. Ik zat zelfs bij hem in de bus vanaf Hagenburg.'

'Zo is het leven!' peinsde Jan-Karel. 'Ze hebben al hun aandacht besteed aan de datum van het zegel en zodoende de datum van de naamsverandering verwaarloosd. En tot m'n schaamte moet ik bekennen, dat ik geen moment gedacht heb aan het jaartal van het zegel. Als het niet geklopt had, zou ik het naar alle waarschijnlijkheid nooit gezien hebben. Die kleine, witte lettertjes in dat oranje zegel, zie ik nu eigenlijk pas voor het eerst.'

'Het was al mooi genoeg, dat u dadelijk dacht aan de verkeerde handtekening, al is dat al tien jaar geleden. U hoeft het niet te mooi te maken! Maar zegt u me eens, zoudt u betaald hebben?'

'Que voulez-vous?! Als ik niet betaalde, riskeerde ik een procedure en dus de ruchtbaarheid van het feit, dat vader een groot bedrag zou geleend hebben van een zeer obscuur woekeraar, terwijl moeder niets van de transactie mocht weten. We zullen niet in bijzonderheden afdalen, maar u begrijpt heel goed, wat een vruchtbaar veld voor schandaal en verdachtmaking zoiets oplevert. Vader heeft me zoveel geld nagelaten, dat ik er heus wel vijftien mille voor over mag hebben om zijn nagedachtenis intact te houden... Het zat inderdaad zeer goed in elkaar!'

'Het was te mooi,' besloot Fluyt. Hij vermoedde echter nog niet, dat hij zelf zijn werk niet mooi genoeg deed. Hij had zeer veel aanleg voor het vak, doch was veel jonger, dan hij zelf dacht.

Want op dit ogenblik liepen Jobse en 'Kees van Dongen' langs de zandweg van Raubrakken naar de Drie Zwaantjes. Jobse had opdracht om de arrestant naar het gemeentehuis van Moerbeke te brengen, en dat zou ook gebeuren. In verband met zijn eigen lichaamsgewicht, de onmiddellijke nabijheid van de landgrens en de snelle bouw van de

arrestant, had hij het raadzaam geoordeeld om zijn ketting losjes, doch niet al te losjes, om diens pols te leggen. Maurice vertelde de laatste moppen en Jobse had groot plezier. Maurice had de rechterhand vrij en gesticuleerde. Toen het tweetal op de straatweg stond te wachten op de bus uit België, die hen naar Moerbeke zou brengen, lagen reeds alle bezwarende voorwerpen en documenten, welke Maurice bij zich droeg, verstrooid in de struiken langs de Raubrakse weg. Het enige belangrijke wat bij aankomst in Moerbeke nog op hem gevonden werd, was de lichtgroene identiteitskaart van het Koninkrijk België, luidende:

Nr. 633501.	Né à: <i>Ixelle</i>
Nom: <i>Van Dongen</i>	Le: <i>9 juin 1896</i>
Prénoms: <i>Cornelis</i>	Profession: <i>employé</i>
Etat civil: <i>célibataire</i>	Taille: 1 mét. cent.
Nationalité: <i>néerlandaise</i>	

Toen Fluyt dit zag, voelde hij, dat er iets niet in orde was. 'Heeft hij niets weg kunnen gooien?'

'O, nee, meneer!' zei Jobse. 'Louw kans!'

De volgende zet van het Toeval op het schaakbord der Raubrakse gebeurtenissen was zo geraffineerd, dat hij aan medespelers ontging.

Een paar dagen later verdiepte Eckberts zich in een artikel van een binnenhuis-architect. Toen hij het behandelde vraagstuk onder de knie had, keek hij eens rond in de bibliotheek, vond dat meneer de architect schoon gelijk had en dat hijzelf in een meubelmagazijn woonde. Onverwijd begon hij te verbouwen. Samen met Bartje droeg hij één leren zetel naar de zolder. Goed geteld hield hij nu in de ruime bibliotheek nog maar vijf van dergelijke zetels, één drie-persoons leren canapé, één bureaustoel, twee gewone stoelen en drie club-tafeltjes over. Hij was zeer tevreden over de reorganisatie en vond dat er nu veel meer 'sfeer' was.

HOOFDSTUK

IV

'Binnen!' riep de substituut.

'Meneer, hier is een kaartje van een advocaat uit Amsterdam, die u wil spreken.'

Jonkheer Meester van Esch tot Eschbeek nam het kaartje, terwijl hij zich reeds afvroeg, welk van de lopende strafzaakjes belangrijk genoeg zou kunnen zijn om een Amsterdamse advocaat te doen afdalen naar de Rechtbank te Hagenburg...

Mr J. J. VERSTEEGHE
Advocaat en Procureur
Amsterdam.

De bleke parket-klerk stond met een verveeld gezicht te wachten. Van Esch hief eindelijk het wijze neusje op van het kaartje en vroeg:

'Is het een ouwe heer?'

'Mmmm-nee,' overwoog de klerk. Teulings liep al tegen de veertig en was dus niet meer zo roekeloos in het uitdelen van ouderdom.

''n Ouwe vrouw dan?'

'Dát is best mogelijk!' gaf de klerk geredelijk toe.

Op ieder behoorlijk parket wordt de lucht dik en taai, zodra het begrip advocaat zich aandient. Een advocaat voelt zich op het parket als een hond in de kerk. *Iets* is er niet in de haak, wát eigenlijk, weet hij niet precies. Hij wordt meestal uiterst beleefd en voorkomend behandeld en al zijn verlangens worden op de meest minzame manier van de hand gewezen, als de Wet het slechts even toelaat. 'Vertel me eens,' verzocht de substituut. 'Bruist hij? Is hij op bezoek in de koloniën?'

'Hij lijkt me nogal kalm,' zei Teulings, die reeds lang aan het vocabulaire van de jonker gewend was.

'Waar is hij?'

'In de Advocaten-kamer, meneer.'

'Alleen?'

'Nee, daar zijn nog een paar heren.'

'Laat hem dan maar gauw komen, voordat ze hem ál het kwaad van me verteld hebben.'

De klerk glimlachte en ging heen. De eerste zes maanden dat jonkheer Van Esch op het Hagenburgse parket was, had Teulings steeds heel hard gelachen, wanneer de substituut geestig was. Tegen het einde van deze periode was hij iedere avond in zeer sombere stemming en met pijnlijke kaken thuis gekomen, besloot toen dat hij voor één substituut toch niet zijn gezondheid in gevaar hoefde te brengen en had sindsdien — nu al ruim vier jaar — slechts geglimlacht als een Serafijn.

Van Esch wachtte en tikte grinnikend met een potlood op het kaartje... Versteeghe?... Dat was niet dadelijk een beroemdheid... De naam kwam hem wel vagelijk bekend voor... Voor welke zaak zou hij opkomen? Geen der op stapel staande verdachten scheen hem voldoende gefortuneerd om een gekozen verdediger 'van buiten' te laten komen... Stom was dat!... Hij wist precies hoe het ging:

Het is enigszins een gebeurtenis, wanneer een strafpleiter van naam uit een der grote steden afdaalt naar een provinciale rechtbank. Inderdaad, hij bruist. Er zijn natuurlijk uitzonderingen, maar meestal komt hij als de knuppel in het hoenderhok. De rustige, doch strenge, plaatselijke begrippen en normpjes loopt hij met een duizelingwekkende vaart onder zijn platte zolen. Zijn inheemse ambtsbroeders, die weten dat ze aimabel moeten pleiten en dat ze hun eigen rechtbank niet mogen bezeren, omdat de cliënt ten slotte de gebroken potten betaalt, houden hun adem in en trachten de gezichten achter de groene tafel te ont-

cijferen . . . Maar het is niet *zijn* rechtbank; straks verdwijnt hij weer voor jaren. Het schellinkje is verrukt. Hij dweilt de vloer met de dagvaarding, met het O.M., met de President en met de getuigen à charge, alles op een manier die varieert van Cabaret Intime tot een gasaanval. Op iedere poging van de Voorzitter om hem binnen de perken te houden heeft hij een pijsnel, glibberig, hoffelijk en ongelofelijk brutaal antwoord, dat in een buitenplaats, waar de rechtbank het Allerhoogste Gezag vertegenwoordigt, gelijk staat met majesteitsschennis. De verdachte richt zich fier op, kijkt al met deugdzame verontwaardiging rond en vraagt zich af, of hij geen schadevergoeding zal eisen voor die vier weken 'onschuldige' voorlopige hechtenis. Na afloop lijkt het wel, of *bij* de rijksveldwachter wegbrengt in plaats van omgekeerd . . . Aan het perstafeltje heerst algemene schrijfkramp. Op de grote redactie-bureaus wordt besloten om toch maar een kwart kolom te geven van het snertzaakje, omdat *Mr. Dingés* gepleit heeft. De plaatselijke pers werkt met pagina's. In de omgeving worden vergelijkingen gemaakt, zeer ten ongunste van de plaatselijke beroemdheden. Nee, dát was nog eens een advocaat!

Veertien dagen later komt het tastbare resultaat in de vorm van een vonnis, waarbij de delinquent een straf wordt opgelegd, die enkele weken of maanden boven het hoogste taxaat van de plaatselijke deskundigen (deurwaarders, klerken, veldwachters en vooral de concierge) uitsteekt. Dit vonnis is gewezen door een rechtbank die uit menselijke en zeer verstoorde mensen bestaat, een rechtbank, die niet gewend is en ook nooit zal wennen aan incidenten-fokkers van groot kaliber . . . Maar het Schellinkje heeft daar geen kijk op en zo is *Mr. Dingés* groot geworden . . .

Aan het einde van deze overpeinzingen stond jonkheer Van Esch op en ontving Meester Versteeghe uit Amsterdam met grote minzaamheid. Deze was zeer bescheiden, behandelde het 'substituutje van dit negerijtje' met genoegzame

onderscheiding en de parket-lucht werd al spoedig dunner.

Versteeghe was aangezocht om op te treden in de zaak Van Dongen.

'Hé!' zei de Officier. 'Dat is een verrassing! Ik heb namelijk nog helemaal geen gegevens voor de inlichtingenstaat van deze verdachte. Weet u iets meer van hem?'

'Niet het minste,' zei de advocaat. 'Ik ben uitgenodigd vanwege zijn familie en die mensen wisten evenveel van de zaak als ik . . . alleen dat de man gearresteerd is. Ik wilde u juist om het dossier verzoeken.'

'Hij schijnt lang in België gewoond te hebben en ik heb inlichtingen gevraagd in Brussel, maar die blijven uit. Zelf laat hij zich niet onvoorzichtig over zijn antecedenten uit en speelt een beetje voor clown . . . U wilt hem waarschijnlijk bezoeken in het Huis van Bewaring?'

'Graag, meneer Van Esch!'

'Dan zal ik een toegangsbewijsje voor u schrijven,' zei de substituut, zo royaal als de Wet het voorschreef. 'Ik zal u noteren als verdediger en het dossier kunt u op de Griffie krijgen.'

Meester Versteeghe nam dankend afscheid en die avond was niet alleen het Hagenburgse parket, maar ook het gehele stadje in rep en roer. De volgende dag was zelfs het gehele Koninkrijk der Nederlanden in opschudding.

☆

Lieske — aldus herdoopt door Bartje Bruins, omdat *Flying Gold* hem te ingewikkeld voorkwam — was weer helemaal in orde. In plaats van dagelijks door Bartje met zijn onverschillige zit te worden afgereden, of alleen maar afgestapt, werd het vosje nu bijna dagelijks bespeeld door Jan-Karel. Lieske was werkelijk een zeer fijn instrument, dat verdiende te worden bespeeld door de pinken en de benen van een maëstro. Ze was erg uit de toon geweest. Haar dunne, droge vinnige beentjes hosklotsten toen ver uit elkaar en de baas

had er verscheidene ritten aan besteed om haar weer in een verende, verzamelde vorm te krijgen. Ook wat gewetenswroeging was er bij te pas gekomen, vooral toen hij bij de eerste Spaanse passen, die Lieske na al die tijd weer eens maakte, haar schouder hoorde kraken. En ze h ad zulke fameuze, liggende schouders, die naar het horizontale neigden, hetgeen wil zeggen, dat een paard goed gymnast is, zich gemakkelijk herstelt en ver vooruit kan grijpen. En haar mond was door Bartje's zware handen wat hard geworden, niet veel, doch het was merkbaar. Want het grootste genot van de ruiter is een teer, gevoelig paard. Er bestaat geen grotere sensatie, dan het paard onder je te voelen veranderen in een reusachtige gespannen veer, wanneer je maar even de pink laat voelen op de stang en dan zachtjes de benen aanlegt. Een straffe veer, die zal wegschieten met de snelheid van een elektrisch contact, zodra de handen maar een ietsje ruimte geven . . .

Sinds het bezoek van Annebet is de sociale positie van Lieske veel verbeterd.

De baas maakt nu praatjes met haar: bij ieder mooi, recht, zacht laantje van de Raubrakse bossen spreken ze af, wat ze er mee doen zullen. Lieske weet er het een en ander van: Annebet heeft immers bij haar geslapen! Had het hem niet dadelijk in het hart gegrepen dat ze de lucht van Lieske's stal zo prettig vond?

'Dat is nog eens een meisje, h e Lieske, die *zegt* dat ze de geur van paarden heerlijk vindt! . . . Natuurlijk! In heel Parijs wordt geen odeur gemaakt, die er bij h aalt. Maar is het niet overweldigend, dat ze het *zegt*?'

Lieske vindt het zo overweldigend, dat ze briesst en zich schudt als een hond, die uit het water komt, zodat hij even zit te klappertanden.

'Pas op meisje, dadelijk schud je nog helemaal uit je harnachement. Kalm maar, dadelijk gaan we! . . . Van hier tot aan de Zonnehoek is bijna een kilometer. Verbeeld je, dat ze daarginds op de hoek stond! Wat zou je doen? . . .

Ja? . . . Nou, laat dan eens zien, maar niet overdrijven . . .'
De stang hangt los, de trens geeft enkele centimeters meer hoofd, de baas wijst even met de ongespoorde hiel naar achteren en na één dartele sprong donderen de hoeven door het laantje, roffelend in donkere drietakt: rommedom, rommedom. Gulzig klauwt de voorhand, met prachtige lange zwaaien stuwt de oerkracht der achterbenen. Zacht als een pluim wiegt de rug. De baas buigt zich voorover, steunt de zit half in de beugels. Ha ha! Baasje wil helpen, maakt de achterhand vrij! Geef me maar wat meer van die trens, dan zal ik eens wat laten zien. Heus, ik maak me niet moe . . .

Rommedom, rommedom. Daar vliegen de aardkluiten, het harnachement kraakt op de maat van de vliegende roffel. De wind fluit, rode manen flappen hem in het gezicht. Takken zwiepen korthijgend voorbij. Is dat een galop? De lichtvlek van de Zonnehoek drijft snel aan. Rommedom, rommedom! Zacht glijden en wiegen op de razernij van vier bliksemende hoeven; is er iets geweldigers? Met lange sprongen, die als olie ineenvloeien, giert Lieske als een vliegende gouden vlam door het dreunende laantje, strekt zich zoveel ze kan en probeert ruimte te smokkelen voor haar hoofd. Doch op het juiste ogenblik is er een waarschuwend trekje aan de trens . . . Niet overdrijven, Lieske! Als je aankomt, moeten je gesperde neusgaten zich weer aanstonds sluiten, je mag niet trillen op overspannen beentjes, die zwaar verder stappen . . . Daar is de Zonnehoek!

Op een licht drukje verandert ze van voet om de bocht te nemen in de rechtse galop, zoals een braaf hunter past . . . Baasje klopt haar glinsterende hals, we draven een stukje en bij het doorzitten zegt het zadel: Woep, woep, woep! . . . Dan gaan we in stap over, maar Lieske is een beetje warm geworden, heeft er nog lang niet genoeg van en trippelt, wil maar niet rustig stappen.

'Stil nou, balletdanseres . . . Hoooo brááá!'

Voor de verandering stappen we dan eens door het vierde laantje naar huis. Ginds aan het einde vertoont zich een stuk van het kasteeltje. Dit is het laantje, dat Annebet niet terug kon vinden en opeens wordt er zo ongewoon aan de teugels getrokken, dat Lieske even de voorbeentjes van de grond heft en de oren in de nek strijkt. Want Jan-Karel ziet een geel balletje liggen, enkele slappe vingers steken er uit. Hij stijgt af en herkent het handschoentje van geel zeemleer met de drie donkergroene strepen op de rug. Een zelfde handschoen is door Trien gestreken, de tweede kon ze nergens vinden, die had het kind zeker verloren . . .

Als hij zich opricht, ketst de zon hem een lichtje in het oog en het lichtje komt van het nikkelen slot op het prullerige, bruine koffertje, dat achter een boom in het kreupelhout ligt.

Thuisgekomen wrijft Jan-Karel haar zelf af. Ze is niet bepaald nat, maar voelt toch een beetje klam aan, haar lichaam geurt naar hooi en sering. Terwijl hij bezig is, buigt ze haar lange, dunne hals bijna in tweeën om kopjes te geven, de speelse kat. Lieske is een schat en ze weet alles van Annebet. Maar dan komen de klompen van Bartje aanklinken vanuit de keuken en Jan-Karel verbergt vlug het koffertje diep onder het stro.

☆

Toen Meester Versteeghe het dossier terugbracht naar de Griffie, was het volslagen donker. Hij gaf de conciërge een gulden en was nieuwsgierig te weten, waar het Huis van Bewaring zich bevond. De conciërge liep volijverig mee de trappen af en riskeerde blootshoofds aan de tochtige ingang een verkoudheid die meer dan een gulden waard was.

Het Huis van Bewaring vormde één geheel met het Paleis van Justitie en lag op de rand van het oude vestingstadje, vlak bij de stadssingel.

'Hier aan 't eind van 't gebouw, advocaat, links om de hoek is 't deurke van 't Huis van Bewaring.'

Meester Versteeghe bedankte vriendelijk, zette de kraag op en liep tegen de natte, snijdende wind in de aangegeven richting. Om de hoek vond hij het kleine, zware deurtje met het getraliede kijkgat en een bel met het opschrift PORTIER. Een ruk, een hortend gebel, en voor het raampje verscheen een hoofd met uniformpet, grijze snor en stalen bril. Tegelijkertijd rammelde de sleutel in het grote slot en Meester Versteeghe stond spoedig in de portiersloge. 'n Avond, portier . . . Wat een smerig weer vandaag!' 'Ja, meneer, 't is de tijd van 't jaar,' vond de portier berustend, terwijl hij het toegangsbewijs bekeek. 'Van Dongen,' prevelde hij. 'Juist!' zei de verdediger.

'Wilt u maar even volgen?'

In de portiersloge waren, behalve de ingang, nog twee zeer solide deuren en een matglazen raam met tralies aan de straatkant. Een der deuren leidde naar het inwendige van het gebouw, de andere droeg in witte, geschilderde letters de titel ADVOCATEN.

Nu werd het enigszins ingewikkeld. De portier ontsloot de deur der advocatenkamer en trok haar naar buiten. open. Een halve meter verder was een tweede deur. Deze werd ook ontsloten en naar binnen opengeduwd.

Meester Versteeghe volgde een beetje geamuseerd al deze omhaal. Eindelijk knipte de portier het licht aan en de verdediger kon binnengaan.

Het advocatenkamertje lag tegen de portiersloge, was ongeveer even groot en had een zelfde raam aan de straatkant. Een groen tafelkleed, een onbeschrijfelijk inktstel, een rieten leunstoel en aan de andere kant der tafel een klein rieten serre-stoeltje, zodat er, wat de stoelen betrof, toch enige stijl heerste. Een elektrische schelknop bengelde aan een groen koord voor de neus van de advocaat, vooropgesteld, dat hij zich de brave, huisvaderlijke leunstoel toekende. Tenslotte een kroningsportret van Koningin Wilhelmina.

De bedrijfstechniek van een Huis van Bewaring bestaat echter niet zozeer in het openen, als wel in het sluiten van deuren, daarom sloot de portier de eerste én de tweede zeer zorgvuldig af, zodat de arme advocaat nu achter drie kloeke sloten en een matglazen tralievenster zijn lot verbeidde.

Na een poosje werden de twee deuren weer met luide metaalklank geopend. Een cipier duwde zacht de gedetineerde naar binnen, stak even het hoofd om de hoek, tikte tegen de pet.

'Van Dongen, meneer!'

'Dank u!'

Het spreekt nu wel van zelf, dat de twee deuren hierop met veel nadruk gesloten werden. De cipier ging in de portiersloge op het tafeltje zitten en spoedig waren de twee beampten in een diepzinnig gesprek over de dochter van een andere cipier, waar een beetje beter op gelet moest worden, over het nieuwste model radio en het fokken van blauwe parkieten . . . Buiten passeerde een auto, hield even stil en vertrok weer met vol gas.

't Duurt nogal!' vond de cipier aan het einde van een verhandeling over de invloeden van het weer op erwtensoep met varkenspootjes. De conferentie van de verdediger met de gedetineerde duurde inderdaad bijzonder lang. Juist toen de cipier zijn tong uitstak om een sigaret dicht te likken, klonken op straat haastige voetstappen en werd er hard en lang aan de bel getrokken.

'Wazummenouhebbe?' De portier ging naar de deur en trok reeds zijn sleutelbos. De cipier deed de halfklare sigaret weer in het doosje en nam zijn sleutels van de tafel, zoals een verraste schildwacht naar zijn geweer grijpt.

''n Agent,' zei de portier, stak de sleutel in het slot, duwde en wrong. 'Juzzes, kinder!' Het slot weigerde.

De cipier schoot toe en opende het glazen luikje achter de tralies.

'Waddister?' vroeg hij aan de agent, die voor de deur stond.

'Daar is een ruit kapot hiernaast. Is dat bij jullie, of op de rechtbank?'

'Ruit kapot??!!'

De portier worstelde met het slot. Tevergeefs. De ander vloog met drie grote passen naar de advocatenkamer. De eerste deur vloog open... De tweede weigerde halsstarrig. Hij bukte zich met een snelle beweging, keek even in het sleutelgat en sprong op.

'Janus!!... Het licht is uit!' Dan bonsde hij met de vuisten op de deur en schreeuwde: 'Meneer!!... Meneer!!... Advocaat!!!' Stilte.

'Allemachtig, Janus 't Is donderen hoor! Maak alarm!'

De oude portier was geheel van streek.

'Is dat raam nou van hier of van de rechtbank?' vroeg de agent door het raampje, wachtte het antwoord niet af en liep weer naar het kapotte raam. De cipier sloeg met een sleutel het ruitje stuk van het kastje, waarin de grote alarmschel zat... Het signaal gierde als een orkaan door het grote gebouw. Buiten blies de agent op zijn politiefluit. De deur die naar het inwendige van het gebouw voerde, vloog open... Cipers met open monden en witte gezichten vielen de portiersloge binnen.

'Janus, wat doe je?'

'We zitten opgesloten!'

'Doe die deur toch open!'

'Wat is dat hier?'

'Daar is er eentje tussenuit hoor!'

'Loop langs boven naar de rechtbank en waarschuw de Rijksveldwacht!'

'Die advocaat geeft geen asem!'

'Wie is 't?'

'Doe die deur dan toch open!'

'Och jô, dat gaat niet!'

'Hé agent! Wat is er te zien hiernaast?'

'D'er is een stuk van het traliewerk weg!'

'Dat bestáát niet!'

'Geef die agent de sleutel en laat hem 't proberen!

'Wie is die advocaat?'

De verwarring was algemeen. Voor het eerst in de geschiedenis kon de directeur, die uit zijn ambtswoning, waar de alarmschel ook geluid had, kwam toegesnel, niet worden toegelaten . . .

Naar zijn uitlatingen te oordelen griefde hem zulks ten zeerste.

★

Het Nederlandse Volk — voor zover het niet met politiek aan de kost komt — heeft een spreekwoordelijk gebrek aan fantasie. Misschien juist daarom heeft het zulk een dwaas respect voor lieden, die genoeg fantasie bezitten om de overheid bij de neus te nemen, althans wanneer het op een elegante manier gebeurt. De Unie van Utrecht wordt meestal voor een coöperatieve bakkerij aangezien, doch ieder Nederlander is trots op de Loevensteinse boekenkist. Een ontsnapte gevangene kan op de bewondering van het overgrote deel der Natie rekenen. Buziau maakt het geval compleet met een juweel van een sketch waarin een dikke politie-agent voor tegenspeler fungeert. Het is oneerbiedig, doch het hart laat zich niet dwingen en het goede hart is steeds geneigd om samen te spannen met de zwakste partij en verheugt zich als deze de overmacht te vlug af is. Dit complex wordt wel eens aangeduid door het woord *s p o r t* en de overheid zal verstandig doen met het geval sportief te behandelen.

Die ochtend, vers aan het ontbijt, kregel de Nederlandsche volksgenoten tegelijkertijd hun Kapitein van Köpenick en hun Affaire Daudet gereserveerd. Voor deze heren afzonderlijk zouden de kansen hier te lande zeer slecht staan. Een Hollandse Infanterie-kapitein is al blij wanneer hij met een bundel onomstotelijke bewijsstukken een zeer wettelijke inkwartiering voor zijn compagnie kan loskrijgen

van een chicanerende dorpsburgemeester, die op het randje van megalomanie balanceert. Overigens is de kapitein zeer tevreden, als hij rustig over straat mag lopen, zonder dat hij om de zoveel passen voor m o o r d e n a a r wordt uitgescholden, hetgeen naar men zegt, een uiting van vrede-lievendheid schijnt te zijn. En wat de meesterlijke ontsnapping van Daudet uit de Santé betreft, géén Hollandse directeur van een Hollands Huis van Bewaring bezit genoeg fantasie om een cliënt af te staan zonder het welbekende papiertje ervoor terug te krijgen, ook al komt de gehele Ministerraad en file aan de telefoon.

Piron en Fluyt zaten reeds voor dag en dauw in de trein naar het zuiden. Fluyt etaleerde alle denkbare vormen van mensenwee op zijn armelijk gezicht, hij had dan ook een uitbrander te pakken over de manier, waarop het transport van Kees van Dongen had plaats gehad tussen Raubrakken en Moerbeke.

In Hagenburg heerste een grote bedrijvigheid rond het Paleis van Justitie, bovendien was er die dag strafzitting. Meester van Esch tot Eschbeek liet het geval gaarne aan de Centrale Recherche over en haastte zich naar de zitting-zaal. Hij had uitvoerige processen-verbaal geschreven en het onderzoek was al een goed deel gevorderd. Reeds voordat de deur der advocatenkamer geforceerd was, bleek de zaak zeer duidelijk. Men had iemand buiten door het raam laten klimmen, die onmiddellijk constateerde, dat er van een buiten gevecht gestelde Meester Versteeghe geen sprake was. De twee sloten, die op het kritieke moment hadden geweigerd, bleken te zijn geblokkeerd, doordat er een zeer vernuftig gevormde haak in gestopt was.

Nu het kalf verdronken was, konden Piron en Fluyt eerst na uitgebreide legitimatie toegang verkrijgen en hun onderzoek beginnen.

De matglazen ruit was langs het kozijn uitgesneden tot op de hoogte van een dwarsstang in het traliehek, dat meer schein berekend op versiering dan op de verzekerde be-

waring van advocaat en cliënt. Het uitgesneden stuk glas was door de heren voorzichtig in de kamer tegen één der muren geplaatst.

'Van binnen losgesneden en van buiten eruit gedrukt,' knikte Piron.

De ijzeren staven van het hek waren ongeveer twee centimeter dik en op vier plaatsen doorgesneden, zodat er een vak vrij kwam, ruimschoots voldoende voor de zweefsprong van Kees van Dongen en zijn advocaat over de raamdorpel en in de armen van hun helpers.

'Mooi gedaan,' zei de inspecteur en bewonderde de gladde rechte snede der doorgebrande stukken. 'Vakwerk!'

Eén uiteinde was gedeeltelijk afgebroken, hij kreeg zwarte vingers, toen hij het ijzer aanraakte. 'Zie je, Fluyt? . . . Van deze stang hebben ze een halve centimeter laten zitten om het vak op zijn plaats te houden. Met een flinke ruk kwam alles los. De inkervingen hebben ze netjes dichtgesmeerd met zwart vet. Voor iemand die met een steekvlam weet om te gaan, was het werk van seconden . . . De ruit hebben ze daarbij moeten beschermen met een dikke plaat asbest . . . Dat is natuurlijk de nacht tevoren gebeurd . . . Wat een aardige jongens zijn dat geweest! . . . Maar de plaatselijke toestand is dan ook zeer gunstig. Een tamelijk stille straat met één rij huizen en aan de overkant een oneindig exercitieterrein. Alles aan de rand van de stad! Ze hebben de gelegenheid fraai te baat genomen.'

De gebeurtenissen van de vorige avond waren reeds geïnstrueerd. Portier en cipier hadden niets meer toe te voegen aan het pijnlijk secure proces-verbaal van de substituut . . . Onder degenen, die Meester Versteeghe van aanschijn tot aanschijn hadden gezien, heersten vier verschillende meningen omtrent de kleur van diens ogen. Men was het er echter roerend over eens, dat hij een gewoon gezicht, een gewone lengte en een gewoon figuur had. Zijn haar was ook gewoon, niet te blond en niet te zwart. Hij was een summum van gewoonheid.

De twee rechercheurs begaven zich naar de Griffie, waar hun het dossier 'O.M. contra Van Dongen' werd ter hand gesteld en toen om 12 uur de zitting werd geschorst, wachtte de substituut een nieuwe verrassing: 'Meester Versteeghe' was zo vrijpostig geweest om de valse schuldbekentenis en de Carte d'Identité van Cornelis van Dongen uit het dossier te lichten . . .

'Nu wordt het al zo iets, meneer de officier,' zei Piron. 'Die lui zijn akelig grondig. We kunnen voorlopig niet veel doen. De identiteitskaart was waarschijnlijk vals; ik zal dadelijk nog eens in Brussel informeren. De foto was echt, maar die is nu verdwenen, hijzelf is verdwenen en in zijn cel heeft hij ook niets bijzonders achtergelaten. We zullen proberen om de drukker van het visitekaartje te vinden, maar ik vrees ervoor. Gelukkig dat u dat nog bewaard hebt. Ik begrijp er niet veel van. Er is op 't ogenblik in Holland niets bekend van een bende, buiten de vanouds bekende haven-dieven en inbrekers, daarom geloof ik vast, dat het buitenland een woordje meespreekt. Dit is het werk van zeer intelligente mensen . . . U hebt immers geen ogenblik getwijfeld of de man wel advocaat was?'

'Dat is toch immers een oude, eerbiedwaardige gewoonte!' lachte Van Esch. 'Wie aan deze gewoonte een eind wil maken, zou voor een pathologische ruziezoeker aangezien worden. Advocaat wordt men bijzonder gemakkelijk. Voor alle Rechtbanken en Hoven is dit het recept. Een min of meer als heer gekleed persoon loopt de advocatenkamer binnen, geeft de aanwezigen een handje, zegt dat hij Mummel-lemum uit Mammelledam is, trekt een kast open en een toga aan, en de advocaat is gemaakt . . . Op dit gebied doet het volgende verhaal de ronde: Een advocaat uit . . . laten we zeggen Rotterdam, had aan een kleinere Rechtbank een civiele zaak lopen, waarin getuigenverhoor bevolen was. Hij zou zelf komen, was op het laatste ogenblik verhinderd, gaf het dossier aan zijn klerk en stuurde hem naar de zitting met een vragenlijstje en enkele wenken voor zijn procureur,

die nu het getuigenverhoor zou moeten waarnemen . . . U weet, een procureur zorgt alleen voor de gang van zaken op de zitting, de formaliteiten en het wisselen van stukken, en hij kan dat alleen bij zijn eigen rechtbank. Van de inhoud van een zaak hoeft hij niets te weten, tenzij natuurlijk wanneer hij tegelijk advocaat en procureur in die zaak is. Een advocaat treedt in het hele land op maar kan — behalve in strafzaken — buiten zijn eigen arrondissement niets doen zonder bijstand van een inheemse procureur. Nu, de klerk komt in het Paleis, vraagt naar de procureur Meester Jansen en wordt verwezen naar de advocatenkamer. Daar vindt hij de procureur, iemand met zeer stormachtige manieren, die hem met een vriendelijk vaartje toegemoet komt en zegt: 'O, u is zeker Meester Dinges uit Rotterdam, aangenaam, mijn naam is Jansen, trekt u maar gauw een toog aan — alstublieft! — en een bef — hier, deze is niet al te vuil — en dan zullen we maar gauw gaan, want de deurwaarder is al komen horen en de heren zitten te wachten!' . . . Meteen heeft hij de man al aangekleed en de lintjes van de bef in zijn nek geknoopt. De klerk krijgt volstrekt geen kans om aan 't woord te komen, de procureur sleurt hem al druk snaterend mee naar de Raadkamer, duwt hem binnen en heeft de eer aan de Rechtbank voor te stellen Meester Dinges, advocaat en procureur te Rotterdam. De President zegt: 'U hebt mooi weer meegebracht uit Rotterdam, meneer Dinges, en als u gereed bent zullen we maar aanstonds beginnen . . .' Toen het zo ver gekomen was, vond de klerk dat hij niet meer terug kon, kreeg er zeker plezier in, en heeft zodoende de hele enquête bijgewoond en een massa listige vragen gesteld aan de getuigen van de tegenpartij . . . Als het verhaal verzonnen is — en dat zal wel — dan geeft het toch een zeer zuiver beeld van de toestand. Een advocaat wordt nu eenmaal bij alle rechtbanken op zijn gezicht geloofd, n'importe hoe dat gezicht er uitziet. Ik moet u eerlijk bekennen, dat het lukraak zal zijn, of ik deze man nog zal herkennen, als ik hem nog ooit te zien

krijg... Als ondertekenaar van het toegangsbewijs voor het Huis van Bewaring sla ik natuurlijk een historisch figuur, maar de aartsengel Gabriël zou er in mijn plaats niet beter afgekomen zijn ...'

Uit de verklaring van Jacobus Josephus van Drimmelen, agent van Politie te Hagenburg:

'In de nacht van 8 op 9 januari 19... tussen 3 uur en 3 uur 15 op mijn dienstronde zijnde, passeerde ik, komende uit de richting der Van Speyck-kazerne en gaande langs de Oude Singel, het Huis van Bewaring. Aan de kant van de weg, vlak bij de ingang van het Huis van Bewaring, zag ik een automobiel stilstaan. Naderbij gekomen trof ik daarbij aan drie mij onbekende manspersonen, waarvan er een bezig was voormelde automobiel door middel van een dommekracht (zogenaamde crick) aan de achterzijde op te heffen, terwijl een ander bezig was het reservewiel aan de achterzijde van het voertuig los te schroeven. Ik heb niet gezien, dat een der banden defect was, doch dit is zeer wel gelijk, daar ik hierop niet in het bijzonder heb gelet. Toen ik ter plaatse aankwam, vroeg ik: 'Zijn er stukken, heren?' waarop een der mannen mij antwoordde in een vreemde taal, welke ik niet verstond, doch die mij voorkwam de Franse taal te zijn. Hij schudde daarbij het hoofd en maakte een gebaar, waaruit ik opmaakte, dat hij de Nederlandse taal niet machtig was en mij niet verstond. Dat het de Franse taal was, veronderstel ik des te meer, aangezien de man, die het reservewiel losschroefde, zich op dat ogenblik scheen te bezeren en daarop onder meer zeide 'Nom de Dieu!' zijnde deze woorden het enige, wat ik van het gesprokene goed kon verstaan. Ik merkte toen op dat de automobiel een Belgisch nummerbord droeg. Daar ik de Franse taal niet machtig ben, terwijl voorts deze personen mij niet verdacht voorkwamen, zette ik mijn

weg voort. Het nummer van bedoelde automobiel heb ik niet genoteerd, daar ik hiervoor geen enkele reden aanwezig achtte. Daar het ter plaatse tamelijk duister was, kon ik de gelaatstrekken van bovenbedoelde personen niet voldoende onderscheiden en ben ik derhalve niet in staat een duidelijk signalement op te geven. Wanneer ik volgens de mij opgegeven dienstronde het Huis van Bewaring ben gepasseerd, duurt het ongeveer dertig minuten, alvorens ik deze plaats wederom voorbijga. Toen ik deze plaats voor de tweede maal passeerde, was de Belgische automobiel met de onbekende manspersonen verdwenen.'

Nader gehoord, verklaart getuige als volgt:
'Thans herinner ik mij, dat ik, op ongeveer vijftig of zestig meter voor het Huis van Bewaring, toen ik mij naar voormelde automobiel begaf, een manspersoon ontmoette. Ik passeerde hem vlak bij de lantaarn tegenover het café 'de Vergulde Engel' aan de Oude Singel. Ik trachtte hem in het gezicht te zien, doch daar hij de lantaarn reeds gepasseerd was en ik tegen het licht inkeek, kon ik zijn gelaatstrekken niet onderscheiden. In het voorbijgaan zeide hij tot mij 'Goedenavond', doch bij nader inzien, komt het mij nu voor, dat zijn uitspraak enigszins Belgisch klonk. Ik keerde mij om ten einde hem op de rug te zien en zag, dat hij gekleed was in een donkere overjas en grijze hoed. Toen hij enkele meters verder was, schuilde hij voor de wind in de deurstijl van een der huizen en ontstak een lucifer, zulks met de kennelijke bedoeling om een sigaar of ander rookvoorwerp aan te steken. Het is zeer goed mogelijk, dat deze handeling diende tot waarschuwing der personen, die zich bij voormelde automobiel bevonden, aangezien deze personen het licht der lucifer zeer goed konden zien...'

★

De poging tot oplichting, het kleine onbekende strafzaakje, was in één dag uitgegroeid tot een monsterachtige cause célèbre. De firma David Houtwipper had volstaan met de verklaring, dat de namen Van Neeritter Eckberts en Cornelis van Dongen haar beide even vreemd waren. De verdachte hield staande, dat hij de schuldbekentenis had gevonden tussen enkele kranten in een spoorwegcoupé, overigens liet hij niets los, speelde voor clown en had zich reeds vele vrienden verworven onder de cipiers van het Huis van Bewaring.

Bij de confrontatie met de leverancier van de blanco formaatzegels, was Maurice erg op dreef en had deze getuige in geen tijd volkomen gedemoraliseerd. Hij vergeleek de toerekeningsvatbaarheid van getuige met die van een Zesdaagse-renner, constateerde een nauwe bloedverwantschap tussen getuige en de Orang-Pendek en verklaarde tenslotte dat op getuige's gezicht duidelijk te lezen was hoe deze werd 'opgevrete van de vitaminen', alles ten overstaan van een Rechter-Commissaris die het benauwd kreeg en een haastig einde maakte aan deze confrontatie. De Officier had zich niet geroepen gevoeld de valsheidszaak op de spits te drijven, in de overtuiging, dat het loon voor deze tekenkunst wel verdisconteerd zou worden in de strafmaat voor de oplichtingspoging.

Piron vond het raadzaam om de zaak aan te pakken bij het begin en steeg met Fluyt in de autobus naar België.

'Vertel eens, Fluyt, wat denk je van de zaak?'

Fluyt loosde een zucht als een pistoolschot. 'Ik dacht erover hoe eigenaardig het is, dat een zekere Kees van Dongen uit Brussel, die in Holland niet bekend is, op het idee kwam om nu juist die meneer Eckberts uit te kiezen. Ik ben er van overtuigd, dat deze twee niets van elkaar weten. Zoek de derde persoon die wel met de omstandigheden van Eckberts op de hoogte is.'

In Moerbeke stond Jobse al aan de bushalte te wachten, steeg in en werd geraadpleegd.

Ja, dieje jongen van Eckberts, dat was zo maar 'nen aardige. Hij was een echte huishen, zo rijk als 't water diep was, maar hij wist helemaal niet van z'n centen te profiteren. Hij kwam bijvoorbeeld in geen één café . . . Thuis nam hij 't er ook niet bijzonder van. Maar van de andere kant gooie-n-ie z'n geld weer weg. Hij stond ook voor half zot aangeschreven, maar zo zwaar zag Jobse het toch niet in. Wel was daarom iedereen erop uit om hem in de nek te kijken, als Bartje of Trien niet in de buurt waren. Jobse kon het niet bewijzen, maar hij was er toch zeker van dat de Tuffer en het Stoommasjientje (dit tweetal vertegenwoordigde de Onderwereld der gemeente Moerbeke en Maaldonk) op 'ne nacht al die dure peren uit de bogerd van het Kastiltje afgedaan hadden en een paar dagen later hadden ze de Jongeneer z'n eigen peren weer verkocht voor zoveel per mud . . . Hij kocht ze direct . . . Maar voordat ze d'r centen kregen moesten ze d'r tanden laten zien en de maat van d're kop laten nemen. Ze moesten opgeven hoelang d'r vaders en d'r grootvaders hadden gezeten, en voor wat, en hoe 't stond langs d'r vrouw's kant, en of de kijnder ook al begonnen te roven en te stelen, en of die gewone koppen hadden, of ook van die achtkantige, net als ze eiges hadden, en God weet wat nog meer . . . De Jongeneer schreef alles op en ze kregen het zó op d'r zenuwen, dat ze ineens heel hard wegliepen en d'r peren in de steek lieten. Maar hij liep ze na en riep: 'Hé Tuffer hier is je tabaksdoos, je had haar in de bogerd laten liggen!' . . . Nou, van die twee had ie geen last meer gehad! . . . Maar deez geval was een uitzondering, want de rest van 't durp profiteerde op alle mogelijke manieren van 'm . . . Klein Kobuske stuurde z'n wijf — dat is Treeske van Peero den Drijver — naar 't Kastiltje om te zeggen dat Kobuske al twee maanden ziek was, dat ze vijf jong had, die stuk voor stuk stonden te blaffen van de honger en dat er ene bij was die z'n eerste communie moest doen en dat ze den deze op z'n klompen naar de communiebank

zou moeten sturen, als 't niet gauw veranderde... Ze kwam thuis met een briefke van honderd gulden en Kobuske zei later, dat ie voelde, dat z'n haar steil op z'ne kop stond. Dieje avond had-ie 't zo op z'n heupen, dat hij buitengereept werd uit het Hof van Holland, uit het Wapen van Nassau, uit het Wit Paardje en bij Sjef Lauwerijssen. Toen belde-ie aan bij de burgemister en vroeg of 't nou zoetjesaan afgelopen was mee dat gezanik in de Raad over de verbouwing van 't gemeentehuis en hoeveel dat grappeke moest kosten; hij had de centen bij 'm. Jobse moest er zelf aan te pas komen en had er de grootste last mee gehad, want Kobuske ging op de grond liggen toen Jobse hem naar huis wilde brengen ...

'O, brengen jullie hier zulke grappenmakers naar huis?' lachte Piron.

'Van eiges!' zei Jobse, enigszins verwonderd. 'Dat is toch zeker de zwaarste straf die-t-ie kon krijgen, as ge Treeske kent!'

Afijn, de zondag daarop kwam Treeske in de kerk met zo'n vurige stadshoed op d're boerenkop, dat de pastoor op de preekstoel eventjes begon te hakkelen, toen ie d'r ineens zag zitten en die *twee* snotneuzen van d'r staken van top tot teen in 't fonkelnieuw. Vlak tegenover het tramstation brak ze bijkans haar been over die hoge hakskes van d'r nije lakschoenen... En dat was dan nog maar één gevalleke, zo liepen er dozijnen. Toen de ouwe mevrouw stierf, was 't meer dan erg...

'Wordt het je al duidelijk, Fluyt?' vroeg Piron. 'Hier heb je een heel dorp, dat ervan overtuigd is wat een prachtig object meneer Eckberts is...'

'Toch wilde ik wel weten, welk motief Kees van Dongen naar Maaldonck bracht,' zei Fluyt koppig.

'De locomotief, natuurlijk!'

De bus reed langs Maaldonck en naderde de grens. De drie stapten uit bij de Drie Zwaantjes, vlak tegenover de landweg naar het Kasteeltje.

'Nu Jobse,' zei Piron. 'Tracht je eens precies te herinneren aan welke kant van de weg je gelopen hebt, toen je Van Dongen wegbracht.'

'Dat is heel eenvoudig, meneer, d'r is maar één voetpaaike.' 'Dat dacht ik al. En de arrestant liep zeker rechts van je?' Jobse dacht een ogenblik na. 'O, ja, want ik hield de ketting in m'n rechtse hand vast.'

'Dus Van Dongen liep het dichtst bij het slootje en de struiken. Dat was prachtig voor hem.' Piron keek op z'n horloge. 't Is nu half drie, dus we hebben nog anderhalf uur tijd om te zoeken, voordat het donker wordt... Aan de slag, mannen-broeders! Fluyt, jij bent de hoofdschuldige en jij neemt het slootje voor je rekening. Er staat gelukkig niet veel water in en het is nogal doorzichtig. Als je iets ziet, begin je maar naar hartelust te graaien. Jobse en ik nemen een beetje tussenuimte en zoeken dat kreupelhout langs de weg af...'

Jobse was het eerst de gelukkige. Hij vond een propje papier. Het was herhaaldelijk nat geregend en weer gedroogd, stijf en hard. Voorzichtig vouwde Piron het open: Het potloodschrift was nog zeer goed leerbaar:

300 g. *cyanure de potasse*
200 g. *Natrium bicarbonic.*
" g. " *phosphoric.*
" g. " *sulphuric.*
500 g. *Goldchlorid (Au Cl₃ + HCl + H₂O).*

'Ik ben benieuwd,' zei Piron en stak het papiertje voorzichtig in zijn portefeuille.

Dan zag Fluyt in het water de bleekgroene Belgische Een-zelvighedskaart. Ze was identiek aan de andere, behalve dat de naam luidde Peter van Vliet en dat de foto ontbrak. Deze kon in het water zijn losgeweekt, doch alle zoeken bleek vruchteloos.

Dat was alles.

'Het lijkt er veel op, dat iemand ons vóór is geweest,' meende Piron. 'Er is te weinig!'

☆

'En u bent er van overtuigd, dat u die man nooit tevoren gezien hebt?' vroeg Piron.

'Ik ben er zeker van,' antwoordde Jan-Karel.

'Hebt u er zelf enig idee van, waarom ze juist u moesten hebben?'

'Jawel! Op de eerste plaats sta ik uren in de omtrek voor ongevaarlijk-gek bekend, in ieder geval staat het vast, dat ik op financieel gebied een geweldige *poire* ben. Op de tweede plaats ben ik tamelijk rijk; op mijn drieëntwintigste waren allebei m'n ouders gestorven, en zo kon ik dus al heel weinig weten van de zaken, die mijn vader al ooit gedaan heeft. Een statistiek van individuen als ik lijkt me nogal beperkt... Mijn oom, de notaris Huysberg, is er in zijn hart van overtuigd, dat ik eigenlijk onder curatele moest gesteld worden. Dat zou een pracht-idee zijn! Verbeeldt u! Een zeer hoogstaande persoonlijkheid wordt door de rechtbank beëdigd en aangesteld om op al je dubbeltjes te letten. Hij is verantwoordelijk en wettelijk aansprakelijk tot zelfs voor je huishoudboekje en dat allemaal gratis! Zo'n weldoener neemt alle aardse zorgen van je weg!'

'Misschien valt het tegen in de praktijk,' dacht Piron. 'Maar om op Kees van Dongen terug te komen; heeft hij hier niets achtergelaten? Hebt u niets gevonden?'

'Ik heb niets gezien.'

Toen kwam Bartje binnen.

'D'er lag 'nen brief in de bus en d'r stao ginnen naam op.' Jan-Karel verontschuldigde zich en scheurde de witte enveloppe open... Toen hij het briefje gelezen had, gaf hij het aan Piron.

'Uw vluchteling schijnt griezelig dicht in de buurt te zijn!' Piron sprong op. Het papier was beschreven met drukletters in potlood:

Mijnheer Eckberts,

Leg de portefeuille van K. v. D. beden donderdag-avond voor acht uur bij het witte beeld achter in de tuin. U hebt er niets aan en wij kunnen haar niet missen. Zeg niets aan de politie en blijf verder uit de buurt. Het is ernst en wij raden u aan om hieraan gevolg te geven, anders wordt het gevaarlijk voor u.

'Hebt u die portefeuille, meneer Eckberts?'

'Ik weet niet eens wat ze bedoelen met hun portefeuille.'

'Wanneer kan dit briefje bezorgd zijn?'

't Kan best een paar uur in de bus gelejen hebben,' zei Bartje, 'want de facteur gift de post meestal af in de keuken.'

Piron stond op. 'Kan ik even telefoneren?'

Hij belde naar de marechaussee-kazerne van Rietven. De troepenmacht bestond uit vier personen en ze zouden om zes uur aanwezig zijn bij de Drie Zwaantjes . . . Zo weinig mogelijk de aandacht trekken, liefst in burger! . . .

'Ik zag een plattegrond van het landgoed hier in de vestibule hangen. Is die kaart juist, meneer Eckberts?'

'Jawel. Er zijn alleen een paar perceeltjes bos gekapt, niet van betekenis. Bartje, haal die kaart eens even.'

'Krijgt u veel bezoek?'

'Zelden!'

'Kunt u nog ongeveer nagaan, wie er hier in huis zijn geweest sinds het bezoek van Kees van Dongen?'

'Met de Kerstdagen heb ik hier een logeerpartij gehad en dat was dan ook het enige, geloof ik. Zes man sterk . . .

'Noteer de namen even, Fluyt.'

'Een stuk neef genaamd Pim. Hoe zijn echte voornaam is, weet hijzelf niet, geloof ik, maar zijn familienaam is Zoutlandt, hij is kandidaat-notaris in Hagenburg en het adres is Van Wijckplein 8 . . . Verder zijn vrouw en die heet Alice . . . Dan mijn oom, Notaris Huysberg uit Den Haag,

en drie van zijn vrienden. Een Meester Roderick, die op een bank schijnt te zijn . . . Een gepensioneerd luitenant-kolonel Vonck en een Hollandse Amerikaan, Mister Welder, die daarginds in de rubber schijnt te hebben gezeten . . . De adressen weet ik niet uit mijn hoofd, maar ik zal ze u dadelijk geven, want de heren hebben allemaal een bedank-briefje geschreven . . .'

Bartje kwam terug met de ingelijste terreinschets . . . Ook hij had niets gemerkt van een portefeuille. En ernaar gaan zoeken had volgens hem geen zin, want als ze er was, had hij ze al lang gevonden.

'Het eigenaardige is, dat de portefeuille als bekend wordt verondersteld door die heren, ofschoon meneer Eckberts haar nooit gezien heeft,' zei Piron. 'De plaats waar ze zou moeten liggen wordt ook niet nader aangeduid. Daaruit kan volgen, dat ze hebben geconstateerd, dat de portefeuille, voor zover die hier ergens was weggestopt, niet meer op haar plaats ligt . . . Weet u een betere oplossing, meneer Eckberts?'

'Geen betere, wel een andere.'

'Ik houd me aanbevolen!' lachte Piron.

'Een andere oplossing is, dat onze vriend het ding eenvoudig verloren heeft en mij voor de oneerlijke vinder houdt, zodat dit briefje maar een proefballonnetje is.'

'Dat is mogelijk, maar niet waarschijnlijk, want het staat vast, dat Kees van Dongen zich opzettelijk heeft ontdaan van heel zijn inventaris, voor zover die bezwarend kon zijn. Hij heeft enkele kleinigheden langs de weg gestrooid. De portefeuille laten vallen of weggoeien, terwijl hij met Jobse langs een stille weg liep, zou een beetje al te riskant zijn . . . Laten we nu eens de weg volgen die Kees van Dongen hier in huis heeft afgelegd, toen hij gearresteerd was.'

Allen wandelden van de bibliotheek naar de keuken. Iedere ruimte, waarin iets verborgen zou kunnen zijn, werd onderzocht . . . Toen Jobse met Maurice afmarcheerde, had hij het huis langs de keukendeur verlaten en daarom besteedde

Piron bijzondere aandacht aan de rooster van het keldergat naast de keukendeur.

'Jobse, probeer je nu eens te herinneren, hoe je hier bent weggegaan en dan veronderstel ik, dat Cornelis wel kans gehad heeft om hier iets tussen de spijlen van de rooster te laten vallen . . . Hoe is 't gegaan?'

Voor zover het geheugen van Jobse te kort schoot, wist Trien de kleinste bijzonderheden aan te vullen . . . Toen de mannen hun bier gedronken hadden, had Jobse gezegd, dat het tijd was om op te stappen, dan konden ze de bus van vieren nog halen, hij had toen de handboeien uit de zak gehaald en gezegd, dat hij er maar geen wedstrijd van zou maken, wie het eerst aan de grens zou zijn en had de arrestant geboeid. Deze had geantwoord dat Holland goed genoeg voor hem was, had het bier geprezen en beloofd, dat hij nog eens terug zou komen. In de deurstijl had Jobse zich nog omgedraaid om Trien goededag te zeggen en deze had hem opgedragen om de complimenten aan Jaanske (Mevrouw Jobse) te doen, waarop Jobse verzekerde dat het zonder fout zou gebeuren. Daarna waren er nog enige beleefdheden gewisseld met Bartje en in die bedrijven had de gevangene dus met zijn neus boven de rooster gestaan . . .

Piron en Fluyt daalden af in de keukenkelder. Het was reeds zo goed als donker en met zaklampen onderzochten ze het keldergat. De portefeuille werd niet gevonden, doch tot algemene verbazing vond de sombere Fluyt . . . een gouden tientje!

'Mooi!' riep Jan-Karel. 'U mag nog verder zoeken! . . . Dit is ongetwijfeld een geval van schatvinding . . . Thesauri Inventio! Volgens ons dierbaar Burgerlijk Wetboek behoort de ene helft aan de vinder en de wederhelft aan de grondeigenaar,' citeerde hij statig.

'Behalve wanneer er een eigenaar is, geloof ik?' zei Piron. 'Een eigenaar is er theoretisch altijd. Van schatvinding is sprake, als de eigenaar zeer lastig op te sporen is.'

'Bent u er zeker van, dat dit tientje *niet* van u is?' vroeg Piron.

'O, nee! Het is best mogelijk, zelfs waarschijnlijk, dat het van mij is . . . U weet, dat er vorig jaar opeens een massa gouden tientjes verschenen. Ik heb er verleden zomer een stuk of zes bij me gedragen en successievelijk uitgegeven. Het is me niet opgevallen, dat ik er een verloren heb, maar dat zegt niet veel. Mijn slordigheid met geld is het onderwerp van de dag, zoals u weet. Maar ik kan geen bewijzen aanvoeren en daarom zou ik het geval al als schatvinding willen beschouwen. Meneer Fluyt is de vinder, dus sam-sam, meneer Fluyt?'

'Wij doen afstand van onze rechten,' zei Fluyt plechtig. 'Dat wil zeggen . . .' grinnikte Piron. 'Het wordt vandaag nachtwerk. Over twee uren moeten we in hinderlaag liggen bij dat beeld. Ik stel voor, dat we met deze schatvinding voor vandaag de kost verdiend hebben.'

'Prachtig!' zei Jan-Karel. '. . . Bart, de heren blijven eten!'

De marechaussee had bij de douane wat dekens en enkele slaapzakken geleend en Piron had zijn mannetjes zorgvuldig opgesteld. Twee kommiezen, die daar toch in de buurt hun dienst te doen hadden, sloten zich bij de onderneming aan.

Het beeld stond nu in een kring van posten, waarvan de hoofdmacht aan de zuidkant was opgesteld, want het leek niet twijfelachtig in welke richting de schrijvers van het briefje zouden vluchten, wanneer zij verrast werden. Alles sloot als een bus, de heren behoefden slechts in te stappen. Weggestopt tussen tentzeiltjes en dekens lag Piron zo dicht bij het witte beeld van Diana, dat niemand ongezien kon naderen. Met de rug tegen de rand der Raubrakse bossen, staarde de godin met bleke, starre blik over de lange tuin en het grote ronde grasperk naar het Kasteeltje; de lange

hond aan haar voeten stak zijn neus op, keek haar aan en scheen erg benieuwd wat 'de vrouw' nu eigenlijk van plan was . . .

De eerste drie uren werden in doodse stilte en uitbundige verveling doorgebracht . . . Even na elfen kreeg een der marechaussees een onderdrukte hoestbui en Piron hoopte maar, dat het geen slepende kwaal zou worden. Hij rekende erop, dat de man uit zichzelf wel zo wijs zou zijn om te verdwijnen, als het niet ophield . . .

Tien minuten na het hoestbuitje kwam er actie op de oostelijke vleugel van de opstelling . . . Daar lag een wachtmeester bij een smal paadje . . . Het stemmengerucht hield aan, de inspecteur werd ongeduldig en ging kijken. Hij had zich de weg goed in het geheugen geprent en dat was nodig, want de vele, kronkelende bospaadjes van Raubrakken vormden een ware doolhof. Dus eerst het paadje schuin-links achter het beeld, dan het derde pad links tot in de rechte laan en in het midden daarvan, bij een paadje dat recht naar de grens liep, lag de wachtmeester . . .

'Halt!' Het klonk zacht, vlak voor zijn voeten, en iedereen schrikt van zoiets. Het was de kommies Jaarsma. 'O, bent u het, meneer?' fluisterde hij. 'Van Heel, daarginds, schijnt iemand aangehouden te hebben.'

Piron haastte zich verder en vond de wachtmeester in gezelschap van twee haveloze kerels.

'Wie zijn jullie?' vroeg Piron zacht en liet voorzichtig de zaklamp schijnen. 'Wat doen jullie hier?' De twee kerels knipten met de ogen tegen het felle licht en grijsden.

'Da zal ik oe 'ns precies vertellen: m'ne maot hee hier vanmiddag 'n dubbeltje verloren en da zen we naa aon 't zuuke!' Ze lachten hard en gemaakt.

'Staak dat lawijt, of ik leg je de ijzers aan,' siste Piron, greep de grootste lawaaimaker bij de kraag en schudde hem tot de vrolijke bui over was . . . Er naderde iemand door de laan . . . het was de kommies Jaarsma.

'Ik hoorde het al,' zei hij opgewekt. 'De Tuffer en 't Stoommasjientje, natuurlijk!'

'Ken je deze mensen?' vroeg Piron teleurgesteld.

'O, ja, meneer! Dat zijn twee geregelde klanten . . . Hoeveel liters heb je bij je, jongens? . . . Waar heb je 't vrachie gelaten?' . . . Hij zocht even rond en vond spoedig de vierkante linnen zakken met draagbanden, waarin de vaderlandse kruiken, elk in een afgesloten vakje gestoken, na een kort verblijf in België op vaderlandse bodem terugkeerden.

'Jizzes!' riep de Tuffer. 'Wie zou die zakke daor neergelee hebbe?!'

'Hou je mond!' beet Piron nijdig. 'Maak vlug procesverbaal, jaag die lawaaischoppers weg en ga weer op je post zitten.'

'Verbaal is niet nodig, meneer, ik ken 't van buiten.'

'Wa-d-is er toch gaonde vanaovend?!' kraaide het Stoommasjientje, veel te hard. 'Zo'ne hoop vreemd volk op de baon? Wacht gullie op smokkelèers, misschien?!' De wachtmeester trok zijn gummistok en wees ermee naar het oosten. 'Smeert 'em!' zei hij ernstig . . . De smokkelaars draaiden zich met kwajongensachtige sloomheid om en drentelden weerspanning een paar passen in de aangegeven richting . . . Met twee tikken had Van Heel het spannetje in draf . . . het ging steeds vlugger en ten slotte stoven ze hals over kop de laan uit.

Na een poosje kwam de wachtmeester hijgend terug.

'Laat die rommel maar zolang hier liggen,' besloot Piron.

'God bewaar me, wat maakten die honden een lawaai!'

'Dat is het gewone foefje,' zei Jaarsma. 'Dat doen ze om de anderen te waarschuwen. Dit is nog maar de voorhoe . . .'

Om alle twijfel uit te sluiten zette de Tuffer aan het einde van het laantje de handen aan de mond en trompetterde dat het bos ervan weergalmde:

'Hééé, jonges!! As gullie da dubbeltje soms vindt, weet 't dan te zegge, mèrrege!!!'

★

Kleumend, hongerig en versuft van de ellendige nachtwake koesterden de teleurgestelde ambtenaren zich bij het keukenvuur en slurpten de hete koffie, toen Jan-Karel binnenkwam. Hij zag er zo fris en monter uit, dat hij een belediging leek voor de anderen.

'Goeje mogge!' Hij zag dat de keukentafel gedekt was 'Wat is dat voor een idee, Trien? Waarom heb je niet in de eetkamer gedekt?'

'Laten we ons daarin niet verdiepen,' zei Piron met een vermoeide, lusteloze handbeweging. 't Is al erg genoeg!' 'Ik zal maar niet naar Kees van Dongen informeren,' zei de gastheer met een angstig gezicht. 'Ik krijg vandaag het idee, dat er op het veld der Justitie meer distelen dan lauweren te oogsten zijn.'

'Tot dusverre is Kees van Dongen met de lauweren op stap,' gaf Piron toe. 'Er komen vást verzen over hem in de krant. Jammer, dat er geen portret van hem is!... Ik vermoed, dat dit huis in het oog gehouden werd sinds de bezorging van de brief. Misschien hebben ze het briefje ook gestuurd, toen ze zagen dat er politie in aantocht was... Ze wisten niet, dat ons hier een dergelijke verrassing wachtte en onze hemelsblauwe Jobse trekt enigszins de aandacht.' Het spek siste in de pan en hier en daar kwam er wat meer leven in de vermoeide, slaperige ogen. Trien repte zich en even later heerste er een vlijtige stilte.

'Meneer Eckberts,' zei Piron, 'we moeten uw positie hier in de wildernissen even onder het oog zien... Die mensen hebben u bedreigd. Bovendien weten ze, dat u de politie wél erin betrokken hebt. Het zou een beetje gewaagd zijn om te veronderstellen, dat de heren u nu verder met rust zullen laten... De marechaussee zal goed doen voorlopig haar bijzondere aandacht te besteden aan Raubrakken.' De opper-wachtmeester knikte en spiesde een schijf spek aan zijn vork. 'De kommiezen willen zich zeker ook wel een beetje verdienstelijk maken, al is dat niet dadelijk hun taak... Uw opstelling is wel ongunstig, zo vlak bij de

grens... Loopt uw terrein niet door tot aan de grens?'
'Zelfs tot over de grens,' zei Jan-Karel. 'Enkele jaren geleden is er in België uitgedokterd, dat ik daar ook een beetje grondbelasting schuldig ben.'
'Ik zal proberen om ook de Belgische gendarmerie ervoor te interesseren... Waar is de naaste kazerne?'
'In Helleputte,' zei de opper-wachtmeester.
'Hoe ver is dat?'
'Ongeveer zeven kilometer. De commandant ken ik heel goed en ze zullen ook wel meewerken. Alleen is de afstand een beetje groot.'
'Meneer Eckberts, ik zal u dadelijk een telefoonnummer opgeven in Amsterdam en ik reken erop, dat u mij direct zult opbellen, als er iets bijzonders gebeurt. Ook voor kleinigheden houd ik me aanbevolen. Als het heel ernstig is en er dadelijk ingegrepen moet worden, belt u natuurlijk ook naar de marechaussee...'

Jan-Karel stelde voor om Piron en Fluyt met de Spijker naar Hagenburg te laten brengen, hetgeen dankbaar aanvaard werd. Hij deed het echter niet zonder bijbedoeling, want nu zou Bartje hem eindelijk eens enkele ogenblikken niet in de weg lopen.
Zodra de ambtenaren vertrokken waren, ging hij naar de stal, viste het koffertje uit het hooi en droeg het onder zijn jas, langs de uitkijkpost van Trien, ongezien naar de kelder. Daar opende hij voorzichtig de oven der centrale verwarming, zeer voorzichtig zelfs, want hij herinnerde zich bijtijds, dat het geringste gerucht zich langs de buizen door het hele huis zou verspreiden en Trien zou dat erg vreemd vinden. In een kloostersfeer, zoals er heerste op het Kasteeltje, was iedere kleinigheid een gebeurtenis...
Hij schudde de inhoud van het koffertje in de blakende oven...

'Annebet, Annebet,' zuchtte hij. 'Hoe kom je dáár bij verzeild?'

Dan volgde het koffertje en eindelijk... het gevonden gouden tientje. Tegelijkertijd begon de motor van de pomp te ronken. Gedekt door dit rumoer, wierp hij snel enkele scheppen kolen op het vuur...

In de namiddag riep hij Bartje.

'Ik ga naar Antwerpen, een paar boodschappen doen. Doe de tank goed vol.'

'Gao-de mee de waoge? Moet ik niet mee?'

'Natuurlijk niet! Denk om je huisgezin, ontaarde echtgenoot. Wou je Trien alleen laten? Houd alle deuren op slot en haal een geweer uit de kast. Ganzenhagel zal wel voldoende zijn.'

't Zal er spannen!' zei Bartje.

Het waren eigenaardige boodschappen en het waren er drie. Eerst kocht hij in een wapenwinkel op de Suikerrui een F.N.-7.65 en een doos patronen. Dan ging hij naar het bureau van een Vlaams dagblad en kreeg voor geld en goede woorden gedaan, dat men alle nummers van november en december voor hem opzocht, die hij meenam. Ten slotte kocht hij bij een Agent de Change in de buurt van de Middestatie drie gouden tientjes.

Toen hij thuis kwam, was het reeds donker.

'Hoe is 't? Ben je de toestand meester gebleven? Is het fort niet bestormd?'

'D'r is niks geweest,' zei Bartje met een nieuwsgierige blik op het dikke, bruine pak met kranten.

Zodra Jan-Karel in de bibliotheek kwam, begon de telefoon verwoed te bellen. Het was Den Haag en meer speciaal Oom Karelkje.

'Jonge-jonge! Je zult het nog ver brengen! Je naam staat in alle kranten! We zullen toch nog plezier van je beleven... Is er nog meer nieuws?'

'O, ja, Oompje! Maar dat is te veel om te vertellen, ik wil je niet op kosten jagen.'

'Weet je wat? ... Heb je er bezwaar tegen dat ik zaterdag kom voor het weekend en een paar vriendjes meebreng?'
'Helemaal niet, Oom Karel! Je weet hoe sociabel ik ben. Wie zijn het?'

'Hetzelfde stel van de vorige keer ... We hadden het juist over jou. We zitten hier bij elkaar in de Witte, zie je?'

'O, ik dacht ook al: waar komt die jeneverlucht opeens vandaan? All right, Oom. Zeg aan meneer Roderick, dat hij dat boek meebrengt ... Gaan jullie jagen?'

'Hè, wat een domme vraag. Weet je niet eens dat de jacht gesloten is?'

'In ieder geval kan ik best een paar goeie schutters gebruiken, want ik word hier belaagd door bandieten ... Dus tot zaterdag! Ik zal Bartje aan de trein sturen ...'

Na het eten wentelde hij zich door de stapel kranten, zwaaide zijn hoofd van links naar rechts langs de koppen der berichten. Het was om gek te worden: Moord te Marchienne-au-Pond ... Geheimzinnig drama in het Leuvense ... De Liefde te Parijs en hare Slachtoffers ... Een Gala in de 'Poesje' ¹ ... Glansrijke Opvoering van 'De drie Deserteurs' ... Boetstraffelijke Rechtbank van Antwerpen, Twee Aftruggelaars veroordeeld ...

Zijn nek deed al pijn en zijn armen begonnen reeds te krampen, toen hij onder 'Het Nieuws van de Middag' een berichtje vond dat hem deed opzitten. Het was 26 november:

VALSE BRIEFJES VAN 500 FRANK

De Nationale Bank van België heeft vastgesteld, dat enkele valse bankbiljetten van 500 frank of 100 belga in omloop zijn. Om het echte papier na te bootsen, heeft de vervalser zijn papier, dat te dik is, schijnbaar met een gaufreermachine bewerkt, zodat wanneer men het betast, men duidelijk de ruwheid gewaar wordt. Een andere bij-

¹ De Poesjenellen-kelder naast het Vleeshuis-Museum te Antwerpen. Zie: Hendrik Conscience, De Geschiedenis mijner Jeugd.

zonderheid van het nagemaakte biljet is, dat de druk zwaar en aangedikt is, en de graveertrek van de vignetten tamelijk grof en veel minder duidelijk dan op het echte biljet.

Op de kant zonder handtekeningen, zijn de sommen in letterschrift en in cijfers donkerder dan op het echte biljet; ze zijn zwart-groenachtig van kleur in stede van helder blauw.

De tot heden gevonden briefjes zijn alle in het bovenste gedeelte van de voorzijde zwart gestempeld, de stempeltekst is onleesbaar en met een rechthoekige lijst omrand.

De Nationale Bank van België looft een beloning uit van 10.000.— frank aan hem, die de vervalsers zal doen ontdekken.

Nu begon hij stormachtig verder te zoeken, stoof met dollen vaart langs de Liefdesdrama's, het Lijk op de Spoorbaan te Corbeek-Loo, de Rumoerige Frontersvergadering te O.L. Vrouwe-Lombeek, de Moord op Anneke Bellot en twee nummers verder bleef hij haken bij het volgende nieuwtje:

EEN VALSMUNTERIJ ONTDEKT TE FLORNIERE

Sinds enige tijd stelde de Nationale Bank vast, dat er talrijke valse biljetten van 500 frank in omloop gebracht werden. Agenten der Opsporingsbrigade werden uitgezonden en kwamen een man op het spoor, die te Brussel kleine inkopen deed en steeds betaalde met een biljet van 500 frank, dat alzo gewisseld werd.

Woensdagmiddag werd het parket van Nijvel gelast met een onderzoek in te stellen te Flornière (Brabant), waar de fabriek moest gelegen zijn. In de villa van zekere K., waar de bende zich scheen gevestigd te hebben, vond men enig materiaal, dat waarschijnlijk bij het vervaardigen der valse briefjes gediend had. De vogels waren nochtans gevlogen.

'De vogels waren nochtans gevlogen,' fluisterde hij en zocht de datum van de krant . . . 'En dezelfde nacht streek er één vogeltje neer in de buurt van Raubrakken . . .'

Dan bleef hij geruime tijd met een vreselijk nijdig gezicht voor zich uit staren . . . Eindelijk stond hij op, keek in de vlammetjes van de haard, opende een la van zijn schrijftafel, nam de gevonden handschoen, keek nog eens naar de haard en . . . zag weer van zijn duister plan af. De handschoen verdween weer in de la.

Een paar dagen later had hij reden zich geluk te wensen, dat hij deze relik niet vernietigd had.

HOOFDSTUK

V

'Hier is een document dat er bijna even geleerd uitziet als jij,' zei Piron en legde het verkreukelde papiertje, dat gevonden was langs de Raubrakse weg, op de met glas bedekte tafel van het laboratorium.

'Zoek je vingerafdrukken?' vroeg de politie-scheikundige. 'Dat niet alleen. Je moet me ook het raadsel verklaren van de inhoud.'

De man met de witte jas nam een glasplaat, legde deze voorzichtig op het stukje papier, drukte het glad en las door de glasplaat heen.

300 g. *cyanure de potasse*

200 g. *Natrium bibarboric.*

„ g. „ *sulphuric.*

500 g. *Goldchlorid (Au Cl₃ + HCl + H₂O).*

'Wat is dat voor een formule?' vroeg Piron.

'Is het een formule?'

'Dat zou jij moeten weten.'

'Voorlopig zie ik er niet meer in dan een boodschappenlijstje, dat iemand meekrijgt, die enkele chemicaliën moet gaan halen.'

'Maar waarvoor dienen die chemicaliën?'

'Jij bent een lieve, eenvoudige jongen, Piron, en je houdt er van die plezierige, regelrechte ideeën op na: gegeven één lijstje met chemicaliën en één laboratorium-slaaf, voeg deze tezamen, geef de laatste een harde schop en hij spuwt een oplossing uit. Als ik jou een papiertje geef, waarop staat: één liter petroleum, twee paar klompen, één pond zout en zes eieren, weet jij dan wat de schrijver van plan is?'

'Nee, maar als er staat: twee eieren, één ons rosbief en vijftig gram brood, dan weet ik wél wat de bedoeling is.'

'Wat dan?'

'Een uitsmijter natuurlijk! En probeer jij nou eens om uit dit lijstje een of andere chemische of technische uitsmijter te bakken.'

''t Is mogelijk. Ik zal er eens over denken. Het komt me wel flauwtjes bekend voor, maar ik zal het op moeten zoeken... Maar dit kan ik je al vertellen: de stoffen hebben wel eigenaardige namen gekregen. Erg wetenschappelijk ziet het er niet uit. Hij begint met het Franse woord voor cyaankali...'

'Brrr!'

'Ja, en de hoeveelheid is genoeg om een flink dorp uit te roeien. Dan begint hij met een soort latijn, maar de latijnse uitgangen laat hij weg, misschien omdat het dan volgens hem 'Franser' zal klinken. In zijn boekje staat carbonicum, maar hij heeft wel eens 'carbonique' horen zeggen en denkt, dat het met een *c* op het eind ook wel lukt... Dan krijgen we opeens zuiver Duits, en omdat hij bang is, dat hij niet goed begrepen zal worden, heeft hij er plechtig de formules achter gezet... Hij lijkt veel op iemand die in Duitsland wat vakkennis heeft opgedaan en nu in een Frans-sprekende omgeving iets nodig heeft. Misschien heeft hij alleen maar een of ander Duits handboekje bij zich... Ik zal eens zoeken of dit receptje ergens in past... Voor fotografie?... Dat zou mogelijk zijn, als er niet zo'n moorddadige hoop cyaankali bij te pas kwam... Enfin, ik zal eens kijken. Als ik iets vind, roep ik je wel.'

Een half uur later, toen Piron druk bezig was de statige zinnen van zijn proces-verbaal in het gelid te zetten, werd hij opgebeld; de boodschap klonk hoopvol, en hij haastte zich naar het laboratorium.

'Kun je me niet wat meer vertellen van de samenhang?' vroeg de deskundige.

'Alleen dat het papiertje waarschijnlijk afkomstig is uit de zak van de ontsnapte gedetineerde, die een specialiteit schijnt te zijn in het vervalsen van Belgische identiteits-

kaarten. Dat het briefje voor een Frans-sprekende omgeving zou geschreven zijn, wisten we al.'

'Verder niets?'

Piron stak hulpeloos de handen op. 'Ik wacht nog op berichten uit Brussel, en omdat die zolang uitblijven, begin ik te vrezen, dat het Brusselse vat niet kan geven, wat het niet inhoudt.'

'Nu, dan zal ik je zeggen, wat ik van het boodschappenlijstje maak, op voorwaarde, dat je me later niet door het slijk sleurt, als ik ernaast ben, want het is en blijft een vage veronderstelling en het is reeds mogelijk, dat er in 't geheel geen samenhang bestaat... Heb je wel eens gehoord van elektrolyse?'

'Het *woord* komt me zeer bekend voor.'

'Van galvanoplastiek?'

'Heb medelij, Jet,' zong Piron. 'Ik kom van 't gym... Maar wacht even! Passen ze dat niet toe op die kleine kinderschoentjes, die overal op de piano staan? Ik bedoel die schoentjes waar een laag brons op wordt aangebracht...'

'Juist! Houd die hand! In dit receptje voeg ik de twee voornaamste bestanddelen tezamen en dat zijn de cyaan-kali en het chloorgoud. Die combinatie brengt me op het idee van galvanoplastiek of galvanostegie. Maar er is dan geen sprake van een laag brons, maar van een laagje goud. Die drie andere preparaten zijn er niet strikt bij nodig, doch *kunnen* dienen om de kleur te laten variëren en ze komen toevallig alle drie voor in een recept, dat Roseleur aan de hand doet om een warme kleur te krijgen. Alles bij elkaar lijkt het veel op een amateur, die aan de hand van een populair Duits handboekje eens iets wil vergulden...'

'Ooooh!!' riep Piron en greep in zijn haar. 'Het gouden tientje!!'

'Wat bedoel je?'

'Dicht bij dat papiertje hebben we een gouden tientje gevonden, maar ik dacht dat het er niet bij hoorde.'

'Dat komt wonderwel uit, want als hij gaat werken, moet

hij in het galvanische bad een reepje goud aan de anode hangen. Een gouden tientje zou er voor kunnen dienen en is het vlugst bij de hand . . . De elektrolyse neemt van dat vaste goud kleine deeltjes weg, die zich vastzetten op het voorwerp, dat hij wil vergul . . .

'Je grootje op een hooiwagen' riep Piron en rende de deur uit . . . 'Stom van me!' mopperde hij tot zichzelf. 'Maar die jongen maakte me ook zó suf met zijn schatvinding!'

Gejaagd vroeg hij een telefoonverbinding met Maaldonk (Kantoor Moerbeke) nummer 26 . . .

'Meneer Eckberts, wilt u onmiddellijk het gouden tientje opsturen?'

'Het gouden tientje,' herhaalde Jan-Karel en overlegde snel hoe hij het met de waarheid op een akkoordje zou gooien.

'Ik bezit er drie, en dat bewuste gouden tientje zou ik niet meer kunnen aanwijzen . . . Zal ik u mijn hele goudvoorraad maar toezenden? Dan kunt u uitzoeken!'

Toen hij de telefoon neerlegde, vond hij, dat hij het er deze keer nog zonder directe leugen had afgebracht, maar vroeg zich angstig af, hoe lang hij dat nog zou kunnen volhouden.

☆

' . . . en ik ging op de hoek staan bij die sigarenwinkel en ik keek door de ramen en een paar minuten later kwam ze weer uit die bloemenwinkel . . . Nou, en ik d'r achterna, dat begrijp je!'

'Ja, je bent flink,' zei Maurice. 'Maar je versnellingsbak is niet in orde. Sla voorlopig maar drie hoofdstukken over. 't Kan niet schelen of het een bloemenwinkel was, of . . . of een winkel van . . . van bloedworst . . . Dadelijk ga je nog beschrijven, hoe de zon onderging aan de oosterkim.' 'Westerkim,' verbeterde Stoots, die reeds geruime tijd zijn nagels poetste met een kinderachtig polissoirtje en onophoudelijk door het gordijntje naar buiten keek.

'Dat is dan pas veranderd,' antwoordde Maurice onverstoorbaar. 'En voordat ik tussen de oosterkim en het sigarenmagazijn helemaal verloren loop, wil je me wel gauw even het adres zeggen.'

De heer Dekema, die juist zo goed op dreef was met zijn verslag, werd weer bedenkelijk paars.

'Engelandlei honderdzevenendertig!' bitste hij kort.

'Mooi zo. Heb je Hollandse kranten meegebracht?'

'Hoe kon ik dat nou?'

'Wij danken u! Laat de rest maar aan mij over... Als je probeert om eens vriendelijk te kijken en niet zo door je neus blaast, krijg je een Hollandse sigaret van me... Alstublieft, edele schoften. Even tijd voor een kar-met-vullis... Kan ik u dienen, advocaat?'

'Die titel is absoluut uit de tijd!' De heer Stoots had gelijk. Als gewezen griffie-klerk, gewezen strafgevangene en gewezen Meester Versteeghe was hem deze bijnaam een beetje te plastisch geworden.

'Ja, we moeten iets anders vinden,' knikte Maurice. 'Wat denk je van Ambrosius?'

''t Zelfde wat jij denkt. Als je doodgewoon Jan tegen me zegt, kun je niemand bezeren... En hoe zit het? Gebeurt er nog iets?'

'We moeten eerst onze spullen terughebben. Voor die tijd is het onbegonnen werk. We moeten ook eerst de storm een beetje laten uitwaaien. En zolang als die kerkhofblom van een Dorenbeek nog op twee benen rondloopt, is het veel te gevaarlijk. Zo gauw er een beloning van vijftwintig centiem uitgelooft wordt, suizen we d'r gloeiend tegenaan... Die vent moet eerst gehuldigd worden... Zeg het met grafzerken! En als we dan nog onze spullen terughebben met de notities van Loe, kunnen we verder... Waar die portefeuille mag gebleven zijn, is me een raadsel. Ik ben ervan overtuigd, dat die Eckberts haar niet gevonden heeft. De politie heeft haar ook niet, anders zou het er wel anders knallen... 't Moest ongelukkig treffen, dat

Dekema net dat briefje in de bus gedaan had, toen hij politie zag aankomen. Eckberts heeft het zeker openge- maakt waar ze bij waren, anders had hij het vást niet verder verteld . . . Jammer, dat je geen kranten hebt mee- gebracht. Ik ben benieuwd of er een beloning is uitgelooft voor het vinden van die vlugge jongens, je weet wel, die een gat in de bajes gemaakt hebben.'

'Ben je niet bang voor die twee uit Brussel?' vroeg Dekema. 'Ik ben voor niemand bang!' . . . En die jongens zijn de fine fleur van de Marollen, laat die maar buiten beschou- wing. Trouwens ze waren er zelf bij, zoals ook de heer Dekema!'

'Wat bedoel je? Denk je soms dat ik . . . ?

'Helemaal niet! Zo stom ben je niet . . . Als de baas met Dorenbeek heeft afgerekend, zul je zelf zeggen, dat zo'n beloning je veel te duur zou komen.'

'U is wél vriendelijk!' snoof Dekema. 'Wel bedankt voor het vertrouwen!'

'Daarom vertrouw ik je volkomen,' zei Maurice goedig en stond op. 'Aangezien ik na drie weken van ingetogenheid, vasten en bidden een beetje behoefte voel aan frisse lucht, zal ik maar eens een wandelingetje gaan maken naar de Avenue d'Angleterre . . . Ik haal dan meteen kranten. Ik wil eens zien of ze mijn signalement niet een beetje draag- lijker gemaakt hebben. Wat er gisteren in stond, was een belediging. Als het niet gauw verandert, schrijf ik een ingezonden stuk!'

'Laat ik even kijken of de weg vrij is,' zei Stoots. Vanuit het venster had hij uitzicht op de ingang van het oude straatje, dat van de Schelde-oever naar het inwendige van het Schipperskwartier voerde. De Korte Schipperstrui met haar antieke Vlaamse geveltjes vormde een zeer internationale buurt. De kamer lag boven het café In 't Heilig Huisken, bij Charel de Lampetter, en aan de overkant lagen de ge- zellige, smoezelige zeemanskroegjes en logementen haast deur naast deur: *Zum kühlen Heizraum*, bei Marguerita . . .

Café Richelieu, chez Madelon... Café København, O. Larsen... Kapheneion Akropolis, J. Coutsouvelis... The Three Nuns, Miss Irma...

Er was niets verdachts te zien.

'Wees voorzichtig, Maurice, je kunt nooit weten!'

☆

Maurice had geluk. Tegen drie uur gingen Annebet en Yvonne de stad in. Yvonne kende hij niet en ze paste zeer slecht in zijn berekeningen. Maar vijftig meter van huis bemerkte Yvonne, dat ze de brief vergeten had, die ze zou posten, en liep terug. Maurice nam onmiddellijk de kans waar.

Annebet schrok.

'Woei mamselle' c'est toujours moi,' grinnikte hij. 'En ik moet u dringend spreken. Het is van het grootste belang voor Loe, voor u, en voor ons allemaal. Zeg vlug wanneer ik u ergens kan treffen!'

'Ik zal proberen... Ik kan 's avonds niet weg, dat zou te veel opvallen... We gaan nu naar de tea-room La Duchesse op de Meir... en er wordt gedanst...'

'Best!' grijnsde hij. 'Dat hebt u goed gevonden... Dan zullen we al dansende de kwestie bespreken. Wees maar niet nerveus, mamselle, u hoeft niet wit te worden. De zaak kan nog heel goed in orde komen, maar dan moet u wat meewerken en niet zo dom doen als de laatste keer... Il faut compteye sur moi. Ik ga nu. A tantôt, mamselle!' Hij nam beleefd zijn hoedje af en verdween.

Een half uur later bewonderde Annebet hoe zelfverzekerd en onopvallend, ja zelfs een beetje verveeld, Maurice kwam binnenslenteren in het opgedirkte zaaltje. Toen hij eens van zijn thee geproefd had en er juist een nieuwe foxtrot ontstond, knoopte hij zijn elegante jasje dicht en kwam met een ernstig en eerbiedig gezicht naar hun tafeltje. Hij boog zeer minzaam en Annebet wilde juist opstaan, toen

het haar opeens duidelijk werd, dat hij Yvonne vroeg. Deze was een ogenblik onthutst, doch ging.

Wat een handige rakker, dacht Annebet . . . Eerst Yvonne . . . En hoe druk hij tegen haar redeneert. Natuurlijk! Dan valt ons gepraat aanstonds niet zo op. Wat zou er nu weer zijn? 't Ging natuurlijk over dat koffertje . . .

Yvonne kwam terug. Maurice boog zoet en dankte vriendelijk.

'Cest un Hollandais,' begon Yvonne te rapporteren. 'Hij spreekt moedig Frans, maar met een accent om van te rillen. Hij zal je aanstonds wel komen vragen, want ik heb gezegd, dat jij ook Hollandaise bent en hij vroeg of je danste.'

Even later danste ze. Maurice sprak en luisterde met een beleefd lachje op zijn vlug, spits gezicht en Annebet deed haar best om er normaal uit te zien . . .

'Mamselle, dat koffertje *moet* teruggevonden worden. Heeft Loe u niet verteld wat er gaande was?'

'Nee, ik weet alleen dat het iets ergs moet zijn, maar ik weet niet juist wát.'

'Nu dan . . . Zult u niet te veel schrikken! Zult u zich goed houden?'

Annebet beloofde het.

'We hielden ons daar bezig met het fabriceren van vals geld. Niets laten merken!' Hij hield haar stevig vast.

'Ik dacht wel dat het zoiets was,' zei ze kalm, doch hij voelde haar hand koud worden. 'U hoeft me niet zo vast te houden; ik zal niet vallen.'

Hij lachte alsof het zeer grappig was. 'En dat koffertje moet er nog zijn, waar u het neergelegd hebt, want als het gevonden was . . . dan . . .'

'Ja, verder.'

'Dan waren we op 't ogenblik allemaal gearresteerd.' *Loe inclus!* Want u begrijpt, dat we bij zo'n soort werk elkaar niet vertrouwen en . . . (Nu begon Maurice meesterlijk te liegen) er is een contract opgemaakt, dat we allemaal ge-

tekend hebben en ieder van ons kreeg een afschrift en zo kon de een de ander niet verkopen. Pas nu op dat u niks laat merken! Twee van die papieren zaten in dat koffertje!' Werktuiglijk sleepte ze haar voeten op het slome geblaas van de saxofoon . . .

'Maar het komt nog wel in orde, hoor! Het ding is er nog, daar wed ik op . . . Kunt u er niet een halve dag tussen uit, dat we samen gaan zoeken? Als we het ding hebben, is alle gevaar geweken en zullen we u of Loe nooit meer lastig vallen. Ons clubje is uit elkaar en we denken er niet meer over om nog 'ns te beginnen. U mag zelf de papieren, die erin zitten, verbranden. Maar u begrijpt, dat we geen van allen een ogenblik rust hebben, voordat . . . Is Loe in de stad?' bedacht hij opeens met schrik, want dat zou zijn truc lelijk in de war kunnen sturen.

'Nee, hij is nog steeds in Holland.'

'Wanneer denkt u mee te kunnen gaan?'

'Ik zal proberen . . . Het is nu vrijdag . . . Of niet proberen; het moet! Zondag. Ik zal wel een voorwendseltje vinden.'

'Kom dan 's morgens om tien uur op het Statieplein bij de bus naar Turnhout. Ik ben er in ieder geval vanaf tien uur. U stapt maar in en doet alsof u mij niet kent.'

En hier eindigde wat Annebet voortaan haar 'danse macabre' noemde.

★

'Morgen zal ik jullie nog eens een ander wijntje laten proeven,' beloofde Oom Karel'tje. 'Ik geef toe: Dit is lang niet slecht, maar het is nog maar de generale repetitie . . . Morgen zul je wel anders piepen. Ik heb ze daarstraks nog zien staan en ik heb ze eens goed aangekeken.'

'Doe maar alsof je niet thuis bent,' bromde de basstem van Overste Vonck.

'Och, die neef van mij met zijn geavanceerde ideeën kijkt er niet naar om. Wat ik hier doe, is een soort eerherstel. Als je in de kelder komt, heb je het idee, dat er een

zwijgende protestmeeting wordt gehouden. Maar zodra die lieve ouwe jongens me zien, beginnen ze om zo te zeggen met hun staart te kwispelen.'

Na het diner stonden de vijf leren zetels waaivormig rond de haard, waarin een doorgezaagde dennestam knetterde. De houding der heren zweemde naar het oosterse. De hielen wezen naar het vuur, de sigaren naar boven, de stemming was groot, breed, diep, wereldwjs, hier en daar een beetje vochtig en vaag. Er heerste een betere-wereldsfeer en er werden goede, wijze dingen gezegd tot het plafond.

De overste vergat een ogenblik, dat het Koninkrijk der Nederlanden zich met looppas naar de ondergang (hij had er een ander woord voor) begaf, omdat er nergens meer een spatje discipline overbleef.

Meester Roderick, die een brochure op zijn geweten had over de Gouden Standaard met bijbehorende reserves en sindsdien ieder levensverschijnsel beoordeelde vanuit de goudkelders van De Nederlandse Bank, hetgeen onbeschrijfelijk vervelend kon worden, vergat zijn goudzorgen.

Mister Welder was een jeugdvriend van Oom Karel'tje. Hij was op twintigjarige leeftijd naar de States getrokken en voor kort gerepatrieerd om als rentenier zijn verdere dagen in the 'lil ole country' te slijten. Hij sprak weinig en antwoordde op alles met het vertoon van zijn goud-beslagen paardetanden, in een beangstigende ritus, die door de andere heren beleefd als een real American smile werd aanvaard. Zelfs hij werd spraakzaam en had een eigen oordeel, toen Oom Karel'tje de Prohibition begon uit te kleden. 'Jullie hebben geen idee van de toestand in de States in vroeger dagen. Die Prohibition kwam niet zonder reden. Heb je ooit gehoord van een revolutie zonder aanleiding? . . . Well, het drinken in Amerika gebeurde ongeveer volgens what you call het sneeuwbal-systeem. Suppose, ik ben thuis aan het werk om drie uur p.m. en ik moet vlug even een brief posten. Just one moment. De box is op

vijftig meter afstand aan de overkant. Halfweg ontmoet ik een vriend. Als je één keer tezamen een borrel hebt gedronken, ben je daarginds vrienden. Een vriend, die ik niet heb gezien voor een lange tijd, dat is te zeggen twee weken. Hij begint op mijn rug te slaan en de zwaarste belediging die ik kan doen, is te weigeren een borrel te drinken op dit gelukkig weerzien. Daar is altijd een saloon op twee passen afstand, en wanneer ik heb gedronken één whisky van hem, moet ik één terug offreren. Dat zijn twee en met dat kan het somtijds eindigen, doch onthoudt deze twee een moment. Juist als we willen uitgaan, daar komt een vriend van hem aanstormen. Natuurlijk, ik word voorgesteld en daar komt een rondje whisky bij te pas van de nieuwe vriend. Dat zijn drie. Maar nu moeten de eerste vriend en ik ieder één terug offreren. Dat zijn vijf en wat de snelheid betreft: het zal nu ongeveer drie uur vijftien zijn. Nu zou het geen wonder zijn, als vriend nummer vier verscheen. Weigeren is een belediging waarover niet gedacht wordt zelfs, ook al heb je een bewijs van de dokter en van de undertaker in je zak. En zo kunnen jullie wel voorstellen dat Mister Welder, die in alle onschuld even een brief ging posten, om drie uur dertig als een zak haver in zijn bureau gedragen wordt... Zo was de gewoonte, speciaal in kleinere plaatsen, en jullie kunnen daarmee lachen, maar ik verzeker je, dat het lang niet grappig was. Wanneer je niet meedeed, was je niet alleen geen real American He-man, maar het was je ook haast niet mogelijk om één beetje business te doen... Toen ik pas in de States was, dat is nu ruim dertig jaar geleden, reisde ik in landbouw-machines en ik heb meegemaakt in een saloon in de Middle-West, dat om tien uur in de morgen een stel boerenjongens, die niet konden staan op hun benen, zich amuseerden met grote Colt-revolvers en ernstig probeerden elkaar de pijp uit de mond te schieten... 'D z j i n n g ! !' Het was wel geen dronken boerenjongen uit de Middle-West, die het schot loste, doch nooit werd een verhaal op

meer afdoende wijze geïllustreerd. Glassplinters spatten door het grote vertrek, een tulen gordijn stond bol op de wind. De gasten zaten met een ruk overeind en staarden elkaar in het geheel niet wereldwijs aan. Jan-Karel was de eerste die optrad.

'Blijf zitten, heren!' Hij wentelde zich uit de lage stoel, liep gebukt naar de schakelaar bij de deur en knipte het licht uit. 'Meneer Roderick, doe die schemerlamp uit, de schakelaar zit in het snoer.' Toen de kamer donker was, stonden ze allen tegelijk op, botsten tegen elkaar en schoven de stoelen opzij. Notaris Huysberg stond het eerst voor het raam.

'Goeie morgen!' prevelde hij. 'Komt u binnen!'

'Ga weg, oom! Ze kunnen je zien; het licht van de haard schijnt nog.' Jan-Karel trok hem weg en keek voorzichtig over de raamdorpel.

'Heb je wapens bij de hand? dreunde Vonck.

'Ja, dadelijk!' zei Jan-Karel en tuurde naar buiten. 'Er is niets te zien!' Op hetzelfde ogenblik vloog de deur open en iedereen schrok zich lam.

'Hééé!' riep Bartje in het donker. 'Waar zitte gullie? D'r is verdimme geschote!'

'Laat het licht uit, Bartje!' riep Jan-Karel juist op tijd. 'Haal de geweren en doe er patronen op.'

'O, zijn er wapens in huis! Gelukkig!' zei de overste krijghaftig.

'Nee, maer! Dat is bij de wilde kanarievogeltjes áf, zag!', riep de schelle stem van Roderick. 'Zo'n brutale schoft!'

'Pas op, overste, laat je niet te veel zien!' Vonck liep Bartje na in de gang, waar ook Trien stond.

'Jizzus, Maria, Jozef! Bart, zij verzichtig!' zei ze. Bartje opende het glazen deurtje en over zijn schouder heen greep de overste aanstonds een geweer. Zijn staalgrijze snor stond vastberaden en kwaadaardig.

'Patronen!' Bartje wurmde met de sleutels en opende het laatje onder in de gewerenkast.

'Doe het licht uit in de keuken,' commandeerde Vonck, 'dan gaan we daarlangs naar buiten, Bart!'

Jan-Karel hield zijn nieuwe pistool in de hand. Oom greep het geweer, dat Bartje hem aangaf, de twee anderen vormden het belangstellende publiek. De overste had vanzelfsprekend de leiding.

'Eckberts, en jij, Huysberg, jullie gaan langs de grote achterdeur. Zorg dat we mekaar niet om de oren schieten. Smijt de deur vlug open en dek je. 't Is altijd mogelijk, dat ze ons met dat schot naar buiten willen lokken om ons onder vuur te nemen, zodra we een deur opendoen... Licht uit in de gang!... Voorwaarts!... 't Lijkt verdomme wel Atjeh!'

De keukendeur en de achterdeur van het Kasteeltje vlogen tegelijkertijd open. De gepensioneerde Indische vechtjas zat geknield naast de deurstijl, het geweer in de aanslag en snoof als een oude jachthond. Naast hem lag Bartje plat op de grond, zoals vroeger in zijn diensttijd bij het tiraileren. Doch al dadelijk kwam Oompje met het geweer onder de arm dood-gemoedelijk uit de achterdeur gedrenteld en zwaaide zijn vrolijke neus met belangstelling heen en weer, als was hij op de konijnenjacht.

'Pas op, Huysberg! Dek je! bromde de overste.

Maar Raubrakken lag stil en vreedzaam onder het zachte sterrenlicht. Niets bewoog, er viel geen enkel gerucht te bespeuren en zo stonden daar de schutters een tijdlang besluiteloos in de duisternis te turen. Roderick en Welder kwamen schoorvoetend naar buiten. 'Is er gevaer bij?'

'Well, I say!' knauwde de ander. '*That's* quite American!... Chicago!'

'Die flankaanval van mij heeft een luchtstoot gemaakt,' spotte Vonck. 'En het heeft geen zin om te gaan zoeken.'

'Het was bangmakerij,' besloot Jan-Karel. 'Ze hebben hun dreigement even willen onderstrepen.'

'Nu, dan zullen we ze van antwoord dienen,' zei de overste. 'Asjeblijft!' Zijn schot deed de anderen springen van schrik.

'Vonck, wat doe je?' hijgde Oompje.

'Vlagvertoon! Schieten jullie ook maar eens. Het kan geen kwaad, dat die smakkers weten, dat we gewapend zijn en niet onder de dekens kruipen . . . Voor 't geval ze vannacht nog eens lust mochten krijgen.'

'Juist!' zei Jan-Karel en schoot een paar maal kort achter elkaar met zijn browning in de lucht. Er volgde nog wat vuurwerk uit de jachtgeweren, tot Oom zei, dat het zonde was van de patronen.

'Nu is meteen de hele streek gealarmeerd,' zei Eckberts. 'Er zijn altijd kommiezen in de buurt. Misschien ook marechaussee, want sinds het laatste avontuur wordt er speciaal op Raubrakken gelet.'

'Hé!' zei Vonck. 'Ik zie nu pas dat er luiken zijn aan de ramen. Worden die nooit gesloten?'

'Jawel! Maar 't is pas goed acht uur en Bartje sluit ze gewoonlijk als hij naar bed gaat . . . Last van overburen hebben we hier al héél weinig . . . Bartje! Doe de luiken nu maar dicht, ook op de slaapkamers.'

'Ik begrijp niet, dat je hier geen waekhond hebt, zag!' zei Roderick.

'Dat begrijp ik best,' zei de gastheer. 'Als er bij jullie in Den Haag 's nachts een hond blaft, is dat niet zo erg, maar hier in deze stilte word je gek van zo'n keffer. We hebben het vroeger eens geprobeerd, maar het was niet vol te houden. Er is ook nog nooit iets bijzonders gebeurd . . . Maar Bartje is klaar met zijn luiken en we zullen het hier voor gezien houden, want het wordt een beetje fris.'

Nu werd de schade in de bibliotheek opgenomen. Een ruit was totaal verbrijzeld, schuin aan de overkant was er een witte, ronde vlek op de wandbekleding en daaronder lag een hoopje kalk.

'Er is schuin naar binnen geschoten,' vond Jan-Karel.

'Daarom is die hele ruit versplinterd,' legde Vonck uit.

'Als er haaks doorheen geschoten was, zou er waarschijnlijk maar een klein gaatje gemaakt zijn.' Na enig zoeken vond men het projectiel achter de grote canapé.

'Een revolverkogel,' constateerde de overste. Nogal van groot kaliber, ik denk van een parabellum . . . Wat zit dat schot hoog! Ik geloof dat je gelijk hebt, Eckberts, ze wilden je intimideren. Je zou haast zeggen, dat de schutter bang was, dat hij iemand zou treffen.'

Inderdaad. De bibliotheek had drie vensters en juist door het raam, dat zich het verst van de haard bevond, was het schot binnengekomen.

'Nu moet ik die meneer van de Centrale Recherche oppellen,' bedacht Jan-Karel en keek op zijn horloge. 'Het kantoor in Moerbeke is tot tien uur open. Ik ben benieuwd of ik daar in Amsterdam op zaterdagavond nog iemand aantref.'

Er werd aan de voordeur gebeld en de Haagse bezoekers keken elkaar vragend aan. Het waren de twee onder-officieren der marechaussee en de opperwachtmeester belde aanstonds naar de kazerne. Zijn gesprek werd onderbroken door de verbinding met Amsterdam. De daar aanwezige ambtenaar noteerde het bericht en zou het doorgeven aan de inspecteur Piron.

Toen iedereen zijn mening nog eens gezegd had, vertrok de marechaussee per fiets achter langs het huis naar de Zonnehoek, waar zij de twee brigadiers zouden treffen.

Even later ging de telefoon . . . Het was Piron. Hij had de treinen al opgezocht, zou morgenochtend even over negenen in Hagenburg zijn en Jan-Karel zou hem met de auto afhalen. De inspecteur zou van de gelegenheid gebruik maken om het huis van boven tot onder nauwkeurig te doorzoeken en voorzag de mogelijkheid, dat hij — als het gelegen kwam — zou blijven logeren . . .

Te middernacht was alles weer rustig in het Kasteeltje. Bart had de glasscherven opgeruimd en de geweren doorgehaald. De overste had er een meegenomen naar zijn slaapkamer.

★

Midden in de gure januari-maand kwam de zondag als een wonder van zonneschijn en zachte wind.

Bartje chauffeerde, Fluyt was ook meegekomen en achter in de wagen werden de gebeurtenissen van de vorige avond zeer zorgvuldig herkauwd.

'Het schot zit erg hoog zegt u. Is die bibliotheek gelijkvloers?' vroeg Piron.

'Dat wil zeggen de vloer zal een twintig à dertig centimeter boven de begane grond uitsteken.'

'Maar als ik me niet vergis, is er aan de voorkant, bij de ingang, een stoep van twee treden.'

'Juist, maar dat komt omdat het huis op een zeer flauwe helling staat. Aan de voorkant zal de verheffing ongeveer veertig centimeter zijn. Ik weet het zo precies, omdat er bij de aanleg van de centrale verwarming roosters zijn gemaakt in de buitenmuur, onder tegen de grond, om de kelder te ventileren . . . Maar dat alles neemt niet weg, dat iemand die buiten stond, ons zeer gemakkelijk kon zien, zoals we daar zaten. En als hij een beetje schutter was geweest, had hij ook best iemand van ons kunnen raken; mij bijvoorbeeld.'

'Dus de man schoot met een pistool, dat wil zeggen op tamelijk korte afstand. Het is wel een groot kaliber en volgens de overste een parabellum. Met een parabellum kan de afstand wat langer zijn geweest, want die dingen hebben een lange loop en dragen ver. Als ik het heel hoog neem: veertig à vijftig meter; konden ze u dan zien?'

'Gemakkelijk,' zei Jan-Karel. 'De lamp in het midden van de kamer was aan en vlak bij de haard brandde nog een schemerlamp.'

'En hij schoot door het eerste raam, terwijl hij om iemand van de aanwezigen te raken door het derde raam had moeten schieten?'

'Precies!'

'Is er gisteravond veel rondgelopen door de heren? Ik bedoel in de tuin?'

'Nee!' lachte Jan-Karel. 'Eerlijk gezegd is er niemand verder geweest dan het terras; u weet wel, die grote plavuizen.'

'En vanochtend?'

'De overste en Meester Roderick zouden gaan wandelen. De twee anderen bleven thuis, omdat Mister Welder klaagde over een beetje reumatiek in zijn knie en mijn oom zou hem gezelschap houden . . . Trien is naar de kerk gegaan en Bartje heeft de wagen uit de garage gehaald. Dus . . .'

'Ik hoop maar dat die twee wandelaars zich niet hebben bepaald tot het zetten van voetstapjes in de tuin.'

'Nee, ze zouden de bossen in gaan, omdat het zulk mooi weer was. Ze hadden nogal plannen, leek me.'

Maar in het Kasteeltje wachtten Piron grotere zorgen dan de voetsporen der wandelaars in de tuin . . . Thans zaten de Raubrakse gebeurtenissen elkaar op de hielen . . . Het was een zeer bewogen aankomst en verdient in alle bijzonderheden te worden vermeld, omdat later de geringste kleinheden van het grootste belang bleken te zijn en Piron de oplossing van de zwaarste puzzel, die hem ooit was voorgelegd, juist aan de allerkleinste futiliteiten te danken had. Bartje zette de wagen met een sierlijke zwaai voor de poortachtige huisdeur. Jan-Karel steeg uit, opende met zijn sleutel de deur en duwde die ver open. De daarachter gelegen tochtdeuren stonden open en waren vastgezet. Oom Karel'tje stond in de brede marmeren gang bij de nis waar het lavabo ingebouwd was.

'Zo!' riep hij. 'Zijn de detectives gearriveerd?' Piron en Fluyt waren nu ook uitgestapt, evenals Bartje, die de twee suite-cases van de bezoekers uit de wagen haalde. De twee politiemannen volgden Jan-Karel naar binnen, en de notaris verwelkomde hen reeds uit de verte.

'Morgen, heren! . . . Ik heb al op u gerekend, zoals u ziet!' Met opgeschoven mouwen, de manchetten van zijn hemd opgeslagen, stond hij zijn handen te wassen en wees met zijn voet naar drie grijze, eerbiedwaardige flessen, die in

evenveel bourgognemandjes aan zijn voeten lagen. 'Ze moeten bijtijds en langzaam op temperatuur komen!'

'Dit is mijn oom, Notaris Huysberg uit Den Haag,' zei Jan-Karel. 'Oom probeert op iedereen die hem niet kent, indruk te maken als wijnkenner... Dit is meneer Piron en meneer Fluyt van de Centrale Recherche.'

Oom draaide de kraan verder open, spoelde haastig zijn handen. 'Aangenaam, heren!... Laat u niks wijsmaken door die neef van mij. Straks bij het diner zult u voor uzelf oordelen. We eten om half twee, heeft Trien ge...'

In de kelder ronkte de motor van de pomp, doch ver boven dit doffe gezoem uit, blafte het schot. Het klonk van buiten, aan de achterkant, doch het gehele huis dreunde ervan.

'Dat is dichtbij,' zei Piron en beende naar de achterdeur. 'Wat is dat nou weer?!' schrok Jan-Karel.

'Wat dat is, wat dat is?' pruttelde Oom, driftig en geschrokken. 'Iemand stoot zijn hoofd, natuurlijk!' Bij het daverende, metaalachtige geluid was deze veronderstelling bijzonder afgewerkt, doch niemand had tijd om de humor te werken.

De achterdeur was op slot. Piron drukte met moeite een vloek weg, draaide de sleutel om en trok tegelijk zijn pistool uit de heupzak. De deur bleef weigeren. Jan-Karel schoot toe. 'De grendel!' riep hij.

' 't Lijkt wel een schiettent,' zei Oom Karel'tje, terwijl hij gejaagd zijn handen droogde. Niemand sprak hem tegen. Piron rukte en de deur bleef halsstarrig. 'Fluyt, loop om!' schreeuwde hij en deze vloog de gang door, botste op de stoep tegen Bartje, die met de twee koffers binnenkwam, en liep hem finaal ondersteboven... 'De bovenste grendel!' Ze grepen er allebei naar, het ding was stroef, doch gaf eindelijk mee. De deur vloog open, en toen Piron schietklaar naar buiten sprong, suisde Fluyt al om de hoek. Alles gebeurde zo snel, dat ze onwillekeurig even met hun kwaadaardige, blauwe pistolen naar elkaar wezen...

Maar achter het Kasteeltje was niemand te zien... Hier

speelt de topografische ligging van het Kasteeltje een voornamelijk rol.

Het huis lag met het front naar het noorden en met de achterzijde naar de grens. De oostelijke gevel was naar achteren uitgebouwd en deze uitbouw bevatte achtereenvolgens de keuken, de garage, de stal en een berghok voor tuinbouw-gereedschap. De auto werd steeds aan de westzijde langs het huis naar het erf gereden en kwam dan langs de rand van het terras juist voor de garagedeur terecht. Hierlangs was ook Fluyt naar het achtererf gerend. Deze 'auto-weg' werd geflankeerd door een hek, dat een uitgestrekt weiland omsloot, waarin Lieske wel eens werd losgelaten. Het uitzicht was daar zo ruim, dat Fluyt iemand, die in westelijke richting vluchtte, onvermijdelijk had moeten zien en Fluyt had zijn ogen niet in de zak, vooral niet op dat ogenblik. Langs de andere kant van het huis, de oostzijde, lag een breed voetpad, dat achter langs de bijgebouwen liep en dus met een grotere omweg eveneens op het erf uitkwam. Dit pad werd uiteraard weinig gebruikt, het onkruid stak er voortdurend de kop op en Bartje schoffelde en harkte er plichtsgetrouw iedere zaterdag. Een dichte, meer dan manshoge, netjes geschoren doornheg scheidde het oostelijke pad van de moestuin en boomgaard.

Zoals Piron en Fluyt daar op het terras stonden, hadden ze een ver uitzicht naar het zuiden langs de bijgebouwen en de daarachter gelegen doornhaag tot aan het witte beeld van Diana in de bosrand. Ze bleven echter niet lang van het uitzicht genieten, dadelijk renden ze over het erf, om de bijgebouwen heen, over het vers geharkte pad terug naar de voorkant van het huis, waar Bartje nog op de stoep stond, daar er bij zijn val een koffer opengesprongen was en de inhoud verspreid lag.

'Is hier niemand gepasseerd?' vroeg Piron, zodra hij om de hoek was.

Bartje schudde een verbaasd hoofd. 'Niemes!' zei hij nog. Nu werd het geval raadselachtig... Dat er achter het huis

geschoten was, stond vast. Fluyt was geheel — Piron half — rond het gebouw gelopen en er was niemand aangetroffen. Bartje had, hoewel onbewust, vóór het huis op post gestaan. In de wijde tuin was niemand te zien. Door de doornheg heenbreken was onmogelijk... Dit alles bedacht Piron in minder dan één seconde, terwijl hij weer het pad achter de bijgebouwen afrende naar het einde van de heg, waar het uitzicht ruimer was. De heg maakte daar een rechte hoek en om die hoek lag dus de laatste kans van de man, die het schot gelost had, om ongezien te vluchten. Piron zwierde met een gevaarlijke zwaai om de hoek en... het scheelde geen haar of hij torpedeerde Trien, die een — voor haar figuur — uiterst lichtzinnig gillette gaf en haar kerkboek liet vallen. Het eerste ogenblik herkende Piron haar niet, nu hij haar voor het eerst zag in ambts-gewaad van deftige Brabantse boerin met de grote witte poffermuts en strenge, zwarte pastoorsjas.

'Ben je geen mens tegengekomen?' hijgde hij dan. Trien hijgde ook, maar van schrik.

'Jizzus van Maraante, meneer! Is da verschieten! Mar wa-d-is er toch wir? Ik heurde daor zjuust dat er wir geschote wier... Nééje, ik ben gin meens tege gekome!'

Piron keek snel rond. Het uitzicht over de tuin was geheel onbelemmerd. Het pad dat Trien, uit de kerk komende, had gevolgd, sloot de laatste mogelijkheid voor de vluchting af... Hij zal zich verborgen hebben in de bijgebouwen, flitste het door zijn hoofd...

'Meneer Piron! Meneer Piron!! Kom eens gauw hier!' De drie anderen stonden op het terras bij de gebroken ruit van de bibliotheek en zwaaiden opgewonden met de armen. Hij liet Trien staan en snelde toe.

't Is meneer Welder!' zei Huysberg met schuddende stem.

'God, God, hoe is 't mogelijk!'

'Wát is meneer Welder?'

'Kijk maar eens eventjes,' zei Jan-Karel, die erg wit om zijn neus was.

'We kwamen net twee seconden te laat,' zuchtte Fluyt somber.

Piron keek door het stukgeschoten raam. Op korte afstand daarvan, de rug naar buiten, stond de leren zetel, waarin Mister Welder lag. Het magere, grijze hoofd hing zo akelig slap buiten de rugleuning, dat het de inspecteur op het eerste gezicht duidelijk was, dat de geheimzinnige schutter ditmaal niet voor de grap geschoten had.

'Fluyt, let op de bijgebouwen!' zei hij en haastte zich naar de bibliotheek. 'Zet ook iemand aan de voorkant.'

Trien had zich juist bij het verslagen groepje gevoegd, toen Piron terugkwam.

'Van achteren door het hoofd geschoten,' antwoordde hij kort op de vragende blikken.

'Jizzus Maria Jozef!' zei Trien en sloeg een kruis.

'En dát op een ogenblik, dat we met z'n vieren in de gang stonden,' voegde Piron er grimmig aan toe. 'Van zelfmoord is hier geen sprake . . . Onze laatste kans ligt in de bijgebouwen . . . Is de keukendeur open?'

'Ik heb ze gesloten toen ik naor de kerk gink,' zei Trien, 'en toen waren die twee andere heren al weg . . . Die zijn langs de keuken uitgegaon.'

De keukendeur was dan ook op slot. De garage en de stal waren open. Met getrokken pistool zochten de inspecteurs *in alle schuilhoeken, doch tevergeefs . . .*

Piron telefoneerde naar de marechaussee-kazerne en vroeg daarna een dringende verbinding met Amsterdam.

Het moedige winterzonnetje deed zijn best, doch het werd op de duur toch te fris buiten en Jan-Karel troonde zijn sombere, hoofdschuddende Oompje mee naar binnen. Bij het lavabo stonden nog de bourgogne-mandjes . . .

'Nee,' zei Oom Karel'tje treurig. 'Nee! . . . Daar is het nou geen dag meer voor.'

En zuchtend droeg hij zijn buit weer naar de kelder.

★

Twee brigadiers waren aan weerszijden van het huis opgesteld; de opper-wachtmeester Reiman en de wachtmeester Van Heel waren weer dadelijk na hun komst op de fiets gestegen om door de bossen te patrouilleren.

Tegelijk met de marechaussee was de dokter uit Moerbeke verschenen, doch dit bezoek was slechts een formaliteit. Hij constateerde zonder meer de dood, een dood die naar alle waarschijnlijkheid onmiddellijk na het schot was ingetreden.

In de grote zaal aan de voorzijde van het huis had Piron zich juist opgesteld om de verhoren af te nemen. Fluyt maakte aantekeningen. Juist zou Notaris Huysberg zijn verslag beginnen, toen de overste binnenviel met een luidruchtig: 'Wat vertelt me daar die brigadier?!' Na de nodige uitleg en enkele knetterende ontboezemingen, kwam hij weer wat tot kalmte.

'Overste, u was toch met z'n beiden gaan wandelen?' vroeg Piron.

'Ja, met Meester Roderick, maar ik ben hem onderweg kwijtgeraakt!'

Iedereen keek verbaasd op.

'Hoe bent u Meester Roderick kwijtgeraakt?'

De overste keek even rond, werd roder en bromde: 'O, ben ik de moordenaar?'

'Overste,' zei Piron sussend, 'u zult wel willen inzien, dat in zo'n ernstige en duistere zaak als deze ieder detail tot in de kleinste bijzonderheden moet worden onderzocht. Alles wat er gisteravond en vanochtend gebeurd is, moet nauwkeurig worden uiteenge rafeld en ik roep daarbij de vriendelijke medewerking van alle heren in. Het ligt in de aard van de zaak, dat ik daarbij brutale, achterdochtige en zelfs beledigende vragen zal moeten stellen. Daarom verzoek ik de heren eens en vooral om op geen enkele vraag vlam te vatten.'

'Goed, goed! Akkoord!' haastte zich Vonck. 'Je moet er eerst even aan wennen, natuurlijk... Wel, Roderick en

ik hebben eerst een half uurtje gewandeld, toen we even op een bank in het zonnetje zijn gaan zitten . . .'

'Waar was dat?'

'Ja, nu vraagt u te veel! Ik had geen stafkaart bij me, en het is daar zo'n warnet van wegen en paden, dat ik zelfs met veel moeite het huis heb teruggevonden . . .'

'Ik kan u misschien helpen,' zei Jan-Karel. 'Stond die bank niet op een vijfsprong van smalle laantjes? Met het uitzicht op een stuk jonge aanplant?'

'Precies!' knikte Vonck.

'Dat is dan de Zonnehoek geweest, meneer Piron.'

'Dank u . . . En verder, overste?'

'Toen we daar zaten, heeft meneer Roderick zijn pijp gestopt en zijn we even later weer opgestapt. Een paar honderd meter verder kwam hij tot de ontdekking, dat hij zijn tabakszak op die bank had laten liggen. Hij zei: 'Loop maar langzaam door, overste, ik haal je wel in . . .' Nou, ik liep langzaam door, heel langzaam zelfs, doch hij verscheen maar steeds niet. Ik moet er bij zeggen, dat ik van daar af die bank niet meer kon zien. Het duurde zo'n tijd, dat ik terugliep om te kijken waar hij bleef, en toen ik bij de bank kwam, was Meester Roderick in geen velden of wegen te bekennen!'

'Hoeveel tijd verliep er ongeveer tussen het ogenblik, dat Meester Roderick terugging om dat ding te halen, en dat u besloot om hem te gaan zoeken?'

'Tja! Misschien wel een kwartier!'

'In die tijd kon hij dus al ruim een kilometer uit de buurt zijn,' overwoog Piron.

'Hij heeft van die bank af natuurlijk het verkeerde pad genomen,' zei Jan-Karel. 'Iemand die de streek niet kent, vergist zich daar gemakkelijk.'

'Ik heb nog een paar keer geroepen,' besloot Vonck, 'maar er kwam geen antwoord. Ik heb nog een tijd lopen dwalen . . .'

'Hebt u iemand ontmoet?'

'Niemand.'

'Hebt u het schot gehoord?'

Vonck dacht na. 'Het is me niet opgevallen; 't enige wat ik al die tijd gehoord heb, is wat autogetoeter en dan nog héél uit de verte.'

Hierop verscheen de verloren Meester Roderick, warm, ontdaan en bleek. Piron vertelde in het kort wat er gebeurd was, en gaf hem enige tijd om tot bedaren te komen.

'Nu, meneer Roderick, de overste heeft zo juist zijn beurt gehad en nu is het de uwe. Ik weet op 't oogenblik nog niets van deze moord en u mag niet kwaad worden, als ik u smerige vragen stel. Ieders alibi — voor zover aanwezig — moet onder de loep worden genomen. De overste heeft verteld, hoe hij u is kwijtgeraakt in de bossen. Mogen we uw versie daarvan vernemen?'

'O, met genoegen, zag! We hebben daer ergens op een bank gezeten en toen we verder gingen, heb ik m'n tabakszak daer laten liggen. Ik heb 't ding even opgehaeld en toen ik terugkwam, kon ik de hele overste niet meer vinden!'

'Hoe ver moest u terug naar die bank?'

'Jae, dat is lastig te schatten; 'n paer honderd meter, denk ik . . . Ik zei: loop maer langzaam deur, overste, ik hael je wél in . . . En toen ik terugkwam met m'n tabakszak, dacht ik al bij me zelf: Wat die overste langzaam lopen noemt! . . . Ik heb me nogal gehaest om hem in te halen, maer nae 'n minuut of tien stuitte ik op zoveel zijpaadjes, dat ik het verder maer opgaf. Toen heb ik geprobeerd om die bank terug te vinden, ik heb gedwaeld als een gek en ik geef u de verzekering, dat ik blij was toen ik ten slotte in de verte het huis zag!' Hij veegde zich het voorhoofd af . . . 'Ik ben zo moe als een hond!'

'U bent niemand tegengekomen?'

'Was 't maer waer, dan had ik tenminste de wag kunnen vraegen . . .'

'En hebt u het schot gehoord?'
 'Nee, helemaal geen schot!'
 'Hoelang bent u van de bank af doorgelopen, totdat u het opgaf?'
 'Ik denk een minuut of tien.'
 'En toen bent u omgekeerd...'
 'Omgekeerd?... Ik heb toen op goed geluk af een van die vervloekte paedjes uitgekozen in de hoop, dat ik nog eenmael de bewoonde waereld zou terugzien!'
 'Acht u het waarschijnlijk, dat u vanaf de bank het verkeerde paadje genomen hebt?'
 'Dat moet wel! Ik kan slecht aennemen, dat de overste zich verstopt heeft om me voor schutter te laten lopen!'
 Er brak een flauw glimlachje door de sombere stemming, dat echter weer terstond en verschrikt onderdrukt werd.
 'Heren,' zei Piron, 'als we nu eens de balans opmaken van de alibi's onder de mensen uit de onmiddellijke nabijheid van de verslagene, dan hebben we op de eerste plaats meneer Eckberts en de chauffeur Bartje, die bij mij in de wagen zaten. Dan Notaris Huysberg, die op het ogenblik, dat het schot viel, in de gang stond...'
 'O, jee ja!' zei Oom Karel'tje verschrikt. 'Verbeeld je, dat ik daar toevallig niet gestaan had! Als het op deze manier gaat, dan had u...'
 'Notaris, laten we ons daar niet in verdiepen... U stond daar en dat is voorlopig voldoende... Nu blijven er nog drie personen over, waarvan het alibi niet voldoende is...'
 'Drie?!'
 'Ja: Overste Vonck, Meester Roderick en...Trien!'
 Nu werd er toch even onbehoorlijk gelachen. De heren zagen Trien voor zich, zagen de dikke hardrode wangen onder de wuivende witte muts-met-bloemen, haar ronde, deinende figuur in de zwarte pastoorsjas...
 Piron liet de bui rustig glimlachend langs zich heen gaan.
 'Als de heren van dit werk even goed op de hoogte waren als... meneer Fluyt, bijvoorbeeld, zouden ze weten, dat

er ook rekening moet worden gehouden met de allerdwaaste veronderstelling, zodra die een fysieke mogelijkheid inhoudt, . . . Ik geloof er niets van, dat Trien iets met het drama te maken heeft, ik geloof zelfs niet, dat een van de aanwezige heren de dader is, maar met geloven komen wij er niet . . . En nu zullen we terugkeren naar het begin. Van het eerste schot, dat van gisteravond, weet ik alles, en daar is niets bijzonders meer van te vertellen, dus we zullen overgaan tot de gebeurtenissen van hedenmorgen. En dan mag ik de heer des huizes wel de eer gunnen om de eerste te zijn . . . Meneer Eckberts, geeft u maar eens een nauwkeurig relaas van alle kleine ditjes en datjes, die er gepasseerd zijn, sinds u opstond.'

Fluyt draaide zijn vulpotlood op en zuchtte.

'Om acht uur ongeveer hebben we gezamenlijk ontbeten,' begon Jan-Karel, 'en ik had tegen half negen de wagen besteld om u af te halen. Aan tafel waren de heren erg in hun schik over het mooie weer, er werden nog enkele wijsheden ten beste gegeven over het avontuur van gisteren en dan werden er plannen gemaakt. Ik moest weg. De overste en meneer Roderick zouden gaan wandelen. Oom zou aanvankelijk ook meegaan, maar meneer Welder zei, dat hij een beetje reumatiek in zijn knie voelde, dat had hij dikwijls bij verandering van weer, en daarom kon hij niet mee, zodat Oom hem gezelschap zou houden. Er werd nog van gedachten gewisseld of ze wel in de bibliotheek zouden gaan zitten, nu het raam stuk was, maar de heren vonden het ten slotte geen bezwaar, omdat het weer zo zacht is. Om half negen kwam Bartje zeggen dat hij gereed was en toen ik achter kwam om in te stappen, stond Trien al gereed, in groot tenue, om naar de mis van negen uur te gaan. Ook de twee andere heren stonden al buiten, ieder met een grote stok, klaar om te vertrekken. Ik heb ze een prettige wandeling gewenst en ben met Bartje vertrokken. We hebben kalm doorgereden en waren om tien over negen aan 't station . . . Dat is alles, geloof ik.'

'Herinnert u zich nog bijzonderheden in het gesprek aan het ontbijt?'

'Nee . . . Oom probeerde ons in verrukking te brengen over de bourgogne die hij voor het diner uit de kelder zou halen, maar dat zijn we gewend . . .'

'Ik bedoel: zei of deed meneer Welder iets dat opviel?'

'Alleen dat hij wat reumatiek had. Niet veel, maar het was toch hinderlijk bij het lopen, zei hij . . . Hij trok ook een beetje met zijn been. Er werden nog enkele middelen tegen die kwaal aan de hand gedaan, maar dáár wist hij alles van, zei hij lachend.'

'Was hij in een of andere stemming?'

'Hij leek me nogal goed gehumeurd. Stak zelfs een beetje de draak met zijn eigen reumatiek . . .'

'Dus u vertrok ongeveer tegelijk met de heren Vonck en Roderick, even later ging ook Trien, zodat dus de heren Huysberg en Welder alleen achterbleven. Dan is nu het woord aan Notaris Huysberg.'

Oom probeerde een plechtig gezicht te zetten. 'Ik ben met die arme kerel in de bibliotheek gaan zitten . . . De haard brandde en de centrale verwarming werkte op volle kracht en zodoende was het er eigenlijk een beetje te warm en we gingen zo ver mogelijk van het vuur zitten . . . Hij heeft dadelijk die stoel genomen, waar u hem gevonden hebt, en ik vroeg nog, of hij geen last had van dat open raam, vooral nu met zijn zere knie, maar hij vond het juist lekker en zei, dat hij zodoende ook nog een beetje van de vrije natuur genoot. En het sterkste van alles is, dat ik nog zei: Pas maar op, als die schutter van gisteravond terugkomt, ben jij er het eerste bij! . . . Maar hij was niet bang beweerde hij. Toen hebben we eerst een tijd de krant gelezen en daarna begon hij te praten over het huis en over m'n neef en hij vond het zo idioot, dat die jongeman zich hier opsloot en niks uitvoerde . . .'

'Goed zo, Oom! Doe er de boter maar bij. Meneer Welder kan je toch niet meer tegenspreken . . .'

'Getuigen mogen niet beïnvloed worden!' lachte Piron.

'Gaat u maar rustig verder, Notaris.'

'Enfin. *Mijn* mening hieromtrent is voldoende bekend, al legt die geen gewicht in de schaal . . .

Ten slotte vroeg Welder mij, of mijn neef er iets voor zou voelen om in zaken te gaan, in Amerika. Hij bezat daar met enkele anderen een olieveld, dat wil zeggen, een terrein, waar duizend tegen één olie *moest* zijn, al was die nog niet ontdekt — de heren kennen dat wel — en als mijn neef zich nou ook met enig kapitaal wilde interesseren, zou hij wel naar Amerika uitgezonden kunnen worden om mee te zoeken. Hij zou dan natuurlijk schatrijk worden, enzovoort, maar ik voelde er bijzonder weinig voor, ging er niet op in, en zei, dat het te proberen was. Toen begon hij mij heel breedvoerig te overtuigen van de olie, die hijzelf nog niet gezien had, en om er een eind aan te maken, zei ik dat het tijd werd om de wijn naar boven te halen, dan kon die langzaam gehambreed worden . . . En de rest weet u.'

'Hoelang duurde het halen van de wijn, notaris?'

''ns Kijken . . . Ik ben eerst naar de eetkamer gegaan om de bourgogne-mandjes te halen. Dan heb ik de kelder eens goed bekeken en nagegaan wat er lag. Mijn zwager — die had tenminste hart voor de zaak — heeft in zijn tijd bij de verschillende vakken het jaartal en de soort genoteerd . . . Toen heb ik drie ouwe knapen uitgezocht en voorzichtig in de mandjes gelegd . . .'

'Ja, ja, notaris,' glimlachte de inspecteur, 'maar hoe lang duurde het?'

'U begrijpt, ik deed er mijn tijd over, in de hoop, dat Welder intussen zijn olievelden zou vergeten, want die hingen me de keel uit en bovendien had ik het vermoeden, dat hij mij ervoor wilde spannen om mijn neef te bewerken, terwijl ik er liever buiten bleef . . . Ik durf er geen eed op te doen, maar ik schat . . . een minuut of tien, misschien ook een kwartier.'

Er werd geklopt . . . De brigadier salueerde:
'Meneer, hier is de kommissaris Jaarsma en hij heeft iemand
aangehouden!'
Voor de tweede maal werd Annebet gevangelijk het Kas-
teeltje binnengeleid.

HOOFDSTUK

VI

Het eerste wat Annebet zag, was de ontsteltenis op het gezicht van Jan-Karel. Doch hij herstelde zich snel en gaf haar een veelbetekenend knipoogje. De juiste bedoeling kon ze wel niet raden, maar ze voelde dat het een geruststelling moest zijn. Dan kwam hij dadelijk op haar toe, schudde haar de hand en vroeg hoe ze het maakte. Machinaal gaf ze antwoord en keek oneindig verbaasd rond. Er heerste in de kamer een geladen atmosfeer, die ze niet kon gronden.

'Kent u deze dame, meneer Eckberts?' vroeg Piron.

'Ja, ja . . . Zeker!' zei hij een beetje onthutst. De inspecteur wendde zich tot de kommies.

'Wat is er eigenlijk?'

'O, meneer, de opper die had gezegd, dat alle verdachte personen in de buurt van Raubrakken moesten worden gearresteerd. Nou, kort bij de grens, op de hoek van een laantje, kwam ik een heer en deze dame tegen. Zo gauw ze me zagen, maakte hij rechtsomkeert en liep terug naar de grens, of z'n leven d'r van afhing. De juffrouw wist eerst niet goed wat ze doen zou, toen ik kwam aanlopen, maar ik liep 'r voorbij om die man te pakken, maar hij was te vlug en kon nog net de grens over, en dáár heb ik natuurlijk niks te zeggen. Een ogenblik leek 't wel of de juffrouw er ook vandoor wou, maar ik had 'r de pas afgesneden . . .'

'Wie bent u, dame?' vroeg Piron. 'En wie was die man die u bij zich had?'

Trots al haar verwarring, zag ze nog even kans om het prettig te vinden, dat *bij* zo zwart keek . . .

'Ik ben juffrouw Van Asseldonck en die man ken ik niet,' zei ze dan.

Alle aanwezige wenkbrauwen gingen bedenkelijk in de hoogte.

'Die man k nt u niet?' ... Het is toch niet uw gewoonte om met onbekende mannen door eenzame bossen te wandelen?'

Het kinnetje stond met een wip op 'slecht weer' ... 'Nee, dat is zéker m'n gewoonte niet en ik vraag me af, waar u het recht vandaan haalt om mij dergelijke vragen te stellen!'

'Met genoegen! Ik ben inspecteur bij de Centrale Recherche. Hier in huis is vanochtend een moord gepleegd. U wordt aangetroffen hier op dit landgoed en in gezelschap van een man, die hals over kop op de vlucht slaat, zodra hij iemand ziet, die wel eens een ambtenaar zou kunnen zijn ... Bent u voldoende ingelicht?'

Ze slikte met moeite en keek naar Jan-Karel, die er zeer bezorgd uitzag.

'Zo ja,' vervolgde Piron, 'vertelt u dan eens, hoe u in het gezelschap van die onbekende meneer kwam.'

'Ik ... ik wandelde door de bossen en ik ontmoette die man ... en hij viel me lastig ... Ik gaf geen antwoord, maar hij bleef naast me lopen ...'

Ze zag het gezicht van de kasteelheer opklaren ... 'Ik heb hem verzocht om me met rust te laten en omdat hij het niet opgaf, heb ik hem wijsgemaakt, dat ik aanstonds iemand zou ontmoeten, die hem wel eens wat manieren zou bijbrengen ... En toen hij deze meneer zag aankomen, dacht hij waarschijnlijk, dat het de bewuste kennis was en zette het op een lopen ...' Ze bewonderde haar eigen fantasie, keek rond en zag, dat alle gezichten zich een beetje ontspanden.

'Hoe zag die man er uit?'

'Dat weet ik niet ... Het is w l mijn gewoonte om mannen, die me op deze manier lastig vallen, totaal te negeren.' Ziezo, die zat.

'Waar woont u?'

'Op 't ogenblik in Antwerpen.'

'Waar ergens?'

'Avenue d'Angleterre, honderdzeuvenendertig.'

'En komt u helemaal van Antwerpen om hier in de bossen te wandelen?'

Nu werd het een beetje penibel en dat was op haar gezicht te zien. 'Smokkelt u?' vroeg de inspecteur.

'Natuurlijk niet... Wat dént u wel...'

'All right, all right!' haastte Piron en trok een verschrikt gezicht. 'Het is maar een vraag! Natuurlijk smokkelt u niet! Maar wat komt u dan wél doen?'

'Ik heb al eens... Ik heb hier een tijd geleden nog eens gewandeld,' stamelde ze, 'en toen... toen heb ik iets verloren... en dat wilde ik gaan zoe...'

'Dat klopt, meneer Piron,' zei Jan-Karel en hij kreeg een rode kleur. 'Ik heb juffrouw uh, juffrouw Van Asseldonck al eens ontmoet... We hebben een praatje gemaakt en uh... toen heeft de juffrouw me het genoegen gedaan hier te blijven lunchen...'

'A-hààà!' riep Oom Karelkje en keek ondeugend van de ene luncher naar de andere. 'Ik geloof dat we hier midden in een idylle terechtgekomen zijn!' De vreugde was algemeen, zelfs Fluyt keek minder tragisch.

Aangemoedigd door dit succes ging Jan-Karel verder: 'En ik weet wat juffrouw Van Asseldonck verloren heeft... Haar hart stond stil... 'Een handschoen... en ik heb hem gevonden!'

'Hoe zag die handschoen er uit, juffrouw?' vroeg Piron met een knipoogje naar de notaris.

'Geel zeemleer met drie groene strepen!'

'Klopt!' riep Eckberts opgetogen. 'Ik zal u dadelijk overtuigen, meneer Piron!' Hij deed enkele passen, doch bleef verschrikt staan. 'O, nee! Hij ligt in de bibliotheek!'

'Laat maar!' lachte Piron. 'De zaak is volkomen duidelijk. Het spreekt vanzelf, dat juffrouw Van Asseldonck even uit Antwerpen kwam om haar handschoen te zoeken.'

Nu haar angst wat geweken was, werd ze vreselijk verlegen. Ze zag hoe de overste en Oom Karelkje elkaar aankeken met gezichten, die al te duidelijk zeiden, dat het kindje

er *bést* uitzag . . . En *hij* had wel een kleur, maar er stond veel te veel overmoed in zijn ogen. Ze zou hem nog wel remmen, wacht maar! . . . Het koffertje! . . . Zou hij dat ook gevonden hebben . . . Zou hij nog weten, waar de handschoen gelegen had? . . .

Piron had een ogenblik nagedacht. 'Juffrouw, kwam die man uit deze richting, toen u hem ontmoette?'

'Dat zou ik niet kunnen zeggen . . . Ik ontmoette hem op een kruispunt.'

'Daarjuist was u boos, maar nu zijn we weer de beste vrienden, hoop ik. Kunt u die man niet wat nauwkeuriger beschrijven?'

'Ik heb hem heus bijna niet bekeken, meneer. Ik weet alleen dat hij nogal donker was. Hij had een grijze deukhoed op . . . Hij droeg een donkere overjas met van die opgevulde schouders en donkerbruine schoenen.'

'Weet de kommies er iets meer van?'

'Nee, meneer,' zei Jaarsma. 'Ik zag hem op een meter of veertig en hij draaide zich meteen om.'

'Liepen ze in deze richting?'

'Ja, dat wel . . . Als die man zich niet zo verdacht aangesteld had, zou ik alleen de passen gevraagd hebben. D'er lopen op zondagmiddag wel meer paartjes door de bossen.' De kommies werd bedankt en kon vertrekken . . . Maar Piron was gewend om op alle slakken zout te leggen . . . Hij stond op en verzocht Annebet even mee te gaan. Jan-Karel maakte van de gelegenheid gebruik, wipte de deur uit, ging naar de keuken en zei aan Bartje en Trien, dat Annebet er was. Als hun iets gevraagd werd, moesten ze alleen maar zeggen, dat het meisje een keer 's middags op het Kasteeltje was blijven eten . . .

Intussen was Piron met Annebet naar de bibliotheek gegaan, waar een brigadier voor de deur op wacht stond. 'Juffrouw Van Asseldonck, ik moet u er op voorbereiden. dat het geen plezierig gezicht is,' zei de inspecteur. 'Maar u zult even moeten kijken of u deze man herkent.'

Hij deed de deur open en Annebet gilde... Uit de zaal kwam iedereen toegesnel.

'Kent u die man?' vroeg Piron dringend. Annebet zag doodsbleek en schudde ontkennend het hoofd.

'Waarom schrikt u dan zo?' vroeg hij dan nog.

'Belachelijk!' dreunde de overste. 'Is dát nou iets om aan zo'n kind te laten zien? ... En dan vraagt u waarachtig nog, waarom ze schrikt!'

Hij blies verontwaardigd door zijn neusgaten, nam Annebet met een soort vaderlijk gezag bij de arm en bracht haar weer naar de zaal. Ze liet zich willoos meenemen. Alles tolde door haar hoofd, Loe, het koffertje, Maurice, en het griezelige ding in de bibliotheek... Nu werd alles nog veel gevaarlijker voor Loe, want de dode man met de grijnzende gouden tanden had ze dadelijk herkend... Het was Dorenbeek, die zich een paar maal in de 'villa' te Flornière had laten zien, waarna ze steeds droomde, dat hij haar met een scheermes achterna zat...

★

De leden van de Witte hadden rond Annebet gestaan en een verontwaardigd koor aangeheven, toen ze te kennen gaf, dat ze weer dadelijk wilde vertrekken... Er was geen sprake van! Ze moest blijven eten... Het was wel niet zo gezellig in huis, maar nu ze er eenmaal was, mocht ze na al die emoties toch zeker niet met een lege maag vertrekken... Jan-Karel had de wenkbrauwen gefronst en een kort knikje gegeven... Wist hij meer?... In dat geval moest ze natuurlijk blijven.

Hij kreeg geen gelegenheid om haar even apart te nemen. De drie oude charmeurs sloofden zich zo uit en maakten zo'n ellendige drukte om haar heen, dat er geen speld tussen te krijgen was...

Na het diner waren Piron en Fluyt spoedig opgestaan om verder te zoeken.

'Fluyt,' zei Piron, 'trek niet zo'n verlaten-kinderen-gezicht... Je lijkt wel een plaat van Hongerend Rusland... Vertel me liever waar die schutter gebleven is. Hij moet na dat schot toch *ergens* gebleven zijn!... Trien is zeer positief in haar verklaring. Zodra ze het schot hoorde, keek ze vol spanning voor zich uit in de richting van het huis en niets kon haar zijn ontgaan, zegt ze. Vanaf haar plaats moet ze de dader gezien hebben, wanneer die vluchtte in de enige richting, die wij niet konden overzien, daar achter die heg... Het weiland waar jij langs liep, is geheel overzichtelijk, en de bossen, die erachter liggen, kon hij onmogelijk in zo'n korte tijd bereiken. Vóór 't huis stond Bartje. De heg langs de moestuin is zo dicht, dat je er niet eens doorheen kunt kijken en een olifant zou zich nog even bedenken om er met geweld doorheen te breken. Een hond met de afmetingen van een Schippertje vindt er zelfs geen gat in... De ingang van de moestuin is een veel te hoog hek, gewapend met punten en op slot...'

'Met een polsstok?' probeerde Fluyt.

'Dat zou mogelijk zijn, maar zeer onwaarschijnlijk. Je vergeet, dat Trien op dat ogenblik al angstig dicht in de buurt was. Ze was op haar *qui-vive* na dat schot en zo'n zwevende polsstoksprong over die hoge heg is iets, dat geweldig opvalt. Maar laten we gaan kijken. Bij zo'n formidabele sprong moet de pols stevig neergezet zijn.'

Ze maakten het hek open en zochten aan weerskanten van de haag tevergeefs naar enig spoor van een polsstoksprong... Dan gingen ze op een tuinbank zitten.

'Zijn we behekst?... Een paar uur geleden stond daar iemand op een paar pas afstand van het kapotte raam en schoot. Op dat ogenblik stonden wij al in de gang. De moordenaar heeft ons ongetwijfeld horen aankomen, maar dat weerhield hem niet. Hij schiet en verdwijnt meteen als een spook...'

'Misschien heeft hij uit de verte geschoten,' bedacht Fluyt.

'Dus met een geweer, of minstens met een karabijn! Dat

klopt niet met de schotwond, want de kogel is in het hoofd blijven zitten. Een geweerkogel gaat wel door twee hoofden heen, maar een revolverkogel, ook al heeft hij een stalen mantel, blijft vaak zitten.'

'Een dwarstreffer, misschien, of een loden kogel uit een ouderwets geweer. Hier zijn nog van die boerenschuttersgilden, die met oude modellen schieten.'

'We zullen natuurlijk de sectie moeten afwachten, maar een dwarstreffer maakt in ieder geval niet zo'n mooi rond gaatje. Ik geef geen cent voor de kans, dat het een geweer-schot zou zijn . . . Van de verslagene weten we nog niets en ik vrees, dat we de zaak wéér bij het begin moeten aanpakken, maar ik vertik het om naar Amsterdam terug te gaan met de boodschap, dat er op tien pas afstand van twee steunpilaren van de Centrale Recherche een moord gepleegd is, terwijl de dader niet alleen ontsnapt, maar ook onbekend is. Ik ga niet weg, vóór ik er iets meer van weet . . . Laten we nu onze mensen eens bekijken. Zoals de zaak nu staat, had die notaris schoon gelijk, toen hij zei: 'Verbeeld je, dat ik toevallig *niet* in de gang gestaan had . . .' De twee anderen raken elkaar onderweg kwijt en dat lijkt natuurlijk een beetje verdacht. Aangenomen dat de een de ander kwijt wilde zijn, is het de vraag, wie van de twee opzettelijk is verloren gelopen.'

'In dat geval zou ik zeggen, dat die meneer Roderick de overste heeft laten lopen,' vond Fluyt.

'Waarom?'

'Hij liet de tabakszak liggen . . . Bovendien was hij degene, die — al was het dan bij wijze van grapje — er op zinspeelde, dat de overste zich kon hebben verstoep om hem voor schutter te laten lopen.'

'Heel goed, Fluyt! Maar dan stoten we op hetzelfde probleem: waar heeft hij zich na het schot zo snel verstoep?'

'Kan hij niet naar binnen geglipt zijn?'

'De keukendeur was op slot, de achterdeur kon hij zeker niet nemen en de voordeur nog minder.'

Misschien had hij de sleutel van de keukendeur.'

'Goed, laten we dat aannemen. Vanuit de keuken kon hij langs de smalle gang in de eetkamer komen zonder dat wij hem zagen. Om de zaal te bereiken, moest hij zich even vanuit de grote gang laten zien, maar we zullen afspreken dat er toevallig niemand in de buurt was. De trap ligt vlak bij de voordeur, dus hij kon niet naar boven... Ik heb met de sleutel van Trien de keukendeur opengemaakt en heb gekeken in de eetkamer, de zaal en de w.c. Maar al deze omhaal is niet nodig, want de brigadier heeft hem al uit de verte zien aankomen... Wacht eens even!'

Piron stond op en liep naar de regenput, die bij de keuken tegen het huis lag en met een houten deksel was afgesloten. Hij hief het even op en liet het ontmoedigd weer zakken.

'Ik dacht dat hij wel eens droog kon zijn, maar hij staat vol.' Hij keek naar boven en zag dat de put slechts gevoed werd door één buis die uit de dakgoot kwam. 'Gek, dat het ding zo vol is, terwijl er over droogte wordt gesproken!'
'Er zal welwater in staan.'

'Welwater op zo'n hoogte? Je bent hier in Brabant, niet in de Zaanstreek... Afijn, daar heeft hij vast niet in gezeten... Laten we eens even verband opnemen, voor zover er van verband kan gesproken worden: Kees van Dongen doet op deze plek een poging tot oplichting en wordt geknipt, doch krijgt kans om hier in de omgeving wat ballast uit te gooien. Hij ontsnapt op meesterlijke manier uit het Huis van Bewaring en wel met medewerking van een zeer intelligente bende, die uit minstens vier personen bestaat, waaronder een afgestudeerde inbreker, die cum laude mag hebben voor metaalsnijden. Dus Kees van Dongen is een belangrijke persoonlijkheid onder die heren. Hij is onmisbaar, anders hadden zijn vrienden wel gewacht, tot hij zijn straf had uitgediend. Uit louter vriendschap wordt zo'n gevaarlijke onderneming gewoonlijk niet op touw gezet, ook niet uit angst, dat hij de anderen zal aanbrengen,

want dat konden ze van zo'n fijn type als Kees van Dongen niet verwachten . . . Dan krijgen we het vergulden. Ik kon wel huilen toen ze me verzekerden dat de gouden tientjes alle drie even echt waren. In ieder geval zijn op De Nederlandsche Bank alle oren gespitst, alle maatregelen zijn genomen, en zodra er één vals tientje wordt aangetroffen, zijn ze er bij. Maar er verschijnt geen vals tientje . . . Nu komen we op de portefeuille, die door Eckberts zou zijn gevonden. We dienen ons af te vragen of er wel verband is tussen de oplichting, de portefeuille en de dreigbrief enerzijds, en de twee schoten anderzijds. Er vóór pleit, dat al deze gebeurtenissen zich hier in deze afgelegen uithoek terugvinden. Er tegen is, dat ze gisteravond een waarschuwingsschot losten om aan hun dreigment kracht bij te zetten. Nu zou iedereen verwachten, dat ze na deze waarschuwing een nieuw ultimatum zouden zenden, maar dat gebeurt niet, de bedoeling van het schot wordt verder niet duidelijk gemaakt en vóórdat Eckberts kans krijgt om aan hun verlangens tegemoet te komen, wordt er zonder uitstel iemand pardoes doodgeschoten . . . Waarom Mister Welder uit Amerika? . . . Een vergissing tussen het grijze hoofd van iemand, die naar de zestig loopt, en het donkere hoofd van een vijftwintig-jarige Eckberts is op zo'n korte afstand vrijwel onmogelijk . . .

'Wat ik zeggen wil,' onderbrak Fluyt. 'Kreeg u de indruk dat die jonge dame de vermoorde kende?'

'Wat zal ik zeggen? . . . Ik heb haar tevoren gewaarschuwd en ze wist, dat ze nu niet precies een herderstafereel van Watteau te zien zou krijgen. Bovendien is het in deze tijd, nu dergelijke jonge meisjes op de universiteiten in de snijkamer staan om de lijken te villen, een beetje uit de mode om zo lelijk te doen. Ze schrok geweldig, maar pas toen ze al even gekeken had. Maar ja! Het is natuurlijk altijd mogelijk, dat ze het zonder enige andere reden op haar zenuwen kreeg. We hebben er niets aan en ik kon er niet verder op ingaan, toen die charmante Hagensers zich er

mee bemoeiden. Ik wil niet al te impopulair worden. Als ik ze één klein kansje geef om zich beledigd te voelen, loop ik het risico, dat ze helemaal niets meer loslaten. En ik heb ze nodig, want als ze nu klaar zijn met natafelen, moet ik de meest uitgebreide inlichtingen over Mister Welder zien te krijgen.'

★

De heren uit Den Haag werd verzocht om in de zaal plaats te nemen en te vertellen, wat hun bekend was omtrent de persoon van Mister Welder.

De overste draaide aan zijn snor, trok een schijnheilig gezicht en liet Annebet hevig blozen door iets te mompelen over 'een ogenblikje voor de jongelui' en daarom nam ze meteen maar afscheid van de heren, want ze zou dadelijk vertrekken.

Toen dan eindelijk de deur achter de laatste praatjesmaker gesloten was, zei Jan-Karel met een verschrikkelijk lelijk gezicht: 'Zo, jongedame, en vertel me nou maar eens, wie die man was, waarmee u door de bossen...'

'Ja, verder?'

'Zwierf.'

'Wat wilde u eerst zeggen?'

'Ook zwierf.'

'Ik geloof er niets van!'

'Goed zo!... Na al die knuppeldikke leugens, die u hier vandaag al verteld hebt, lijkt het me anders een beetje overdreven om mij...'

Haar kin stond meteen op onveilig. 'Welke leugens heb ik hier vandaag verteld, meneer Eckberts?'

'Op de eerste plaats kwam u niet voor die ene handschoen en...'

'U veronderstelt toch zeker niet,' stoof ze op, 'zoals die drie andere onweerstaanbare dandy's al deden, dat ik voor u kwam?'

'O, nee!' zei hij droog. 'U kwam voor dat koffertje.'

Ze werd wit.

'En ik vond het raadzaam om maar niet tegen te spreken, dat u voor mij kwam,' voegde hij er véél te triomfantelijk aan toe...

'Doet het u erg veel plezier?'

'Wat?'

'Dat u aan 't langste eind trekt?'... Jan-Karel was even in de war, hij was nog niet gewend aan dergelijke snelle, onverwachte, vrouwelijke frontveranderingen, doch dat zou nog wel komen... 'Hebt u gekeken wat er in dat koffertje zat?' vroeg ze dan.

'Ja natuurlijk! Ik ben even nieuwsgierig als ieder ander.'

'Waar is het? Wat zit er in?'

Nu werd zijn gezicht hard. 'Wat zit er in,' herhaalde hij smalend. 'U hebt geen enkele reden om me te beledigen. Ik ben maar een simpele boerenjongen, die zich alles laat wijsmaken, maar er zijn grenzen...'

'Ik weet het *heus* niet!'... Hij keerde zich met een ruk om, ging voor het raam staan en keek naar buiten. Ze voelde de tranen reeds in haar neus prikkelen, staarde naar een klein wit draadje op zijn rug alsof daar alles van afhing. 'Ik weet wel, dat... er iets ergs in moet zitten,' stamelde ze met een verre, verloren stem. 'Ik kreeg geen kans om het te zien... in die donkere bossen... En ik durfde het niet bij me te houden uit angst, dat de douane het zou nakijken...' Hij zweeg en bleef halsstarrig naar buiten kijken. Ze zag aan de uitstekende knobbels van zijn kaken, dat hij verwoed op zijn tanden beet... 'Wilt u me dat koffertje maar geven, alstublieft, meneer Eckberts.'

'Het spijt me vreselijk voor u, maar ik heb het verbrand. Ik durfde het ook niet bij mij te houden, vooral niet omdat *sinds uw laatste bezoek* mijn huis zo ongeveer een regelmatig politiebureau geworden is.'

Annebet voelde zich opeens dodelijk vermoeid... Hij had gelijk; alles was tegen haar... Ze probeerde haar bevende onderlip meester te worden en deed nog één poging.

'Als u die papieren gelezen hebt, zult u toch wel begrepen hebben, dat ik het deed om hem te sparen...'

'Papieren?... Er waren geen papieren... Pakpapier ja! Maar daar was niets op te lezen.'

Nu drong het vaag tot haar door, hoe Maurice haar had beetgenomen. Het werd haar te machtig, haar gedachten dansten wild in het rond. Hij bleef koppig naar buiten staren. Ze wilde weg, ze moest nu dadelijk weg... Het koffertje leverde geen gevaar meer op...

'En dat u het voor uw vriendje deed, begrijp ik volkomen!' ging hij voort en ze voelde bijna, hoe zijn stem sneed. 'Ik feliciteer u wel, dat hij zo mooi ontsnapt is!' De psychoanalist gaf er zich in het geheel geen rekenschap meer van hoe het jaloezieduiveltje met hem wegliep.

'Nu doet u héél lelijk... en als u alles wist... zou u er zeker spijt van hebben,' zei ze en hij hoorde haar stem verdacht trillen. 'In ieder geval dank ik u wel, omdat u mij geholpen hebt... Adieu, meneer Eckberts...'

Hij wist natuurlijk zeer goed, dat hij lelijk deed en daarom maakte hij het nog wat erger.

'Doe me het genoegen en zeg aan *hem* en aan de rest van de bende, dat ik *géén* portefeuille van Kees van Dongen gevonden heb en of ze nu *asjeblijft* willen ophouden met door m'n vensters te schie...'

Hij wilde de uitwerking van deze buitengewoon flinke zet bewonderen, keerde zich om, doch toen hij de twee tranen zag op haar verbaasd en onbegrijpend gezicht, bleef hij steken... Nu deed hij opeens weer erg dwaas. Met twee passen was hij bij haar en schudde haar woedend door elkaar.

'Wat wáren dat voor papieren?!' snauwde hij kwaadaardig.

'Ze hebben me... wijsgemaakt... dat er een soort contract inzat,' snikte ze kleintjes, 'en dat iedereen daarin kon zien... dat mijn broer er ook bijhoorde...'

Vijf minuten later moesten ze even ophouden met kussen,

omdat het hoog tijd werd, dat Annebet haar neus snoot . . .
Ze deed het vlug.

★

In de zaal ging het niet zo haastig toe.

'De heren zullen me een groot genoegen doen met de meest nauwkeurige inlichtingen omtrent het slachtoffer van deze raadselachtige moord,' zei Piron. 'Niets is onbelangrijk! . . . We zullen beginnen volgens de anciënniteit en dan mag ik dus de luitenant-kolonel Vonck wel het eerst uitnodigen.'

'U had beter kunnen beginnen met Notaris Huysberg,' dreunde de overste. 'Alles wat ik van de goeie man weet, is dat hij een paar maanden geleden op de Witte aan me werd voorgesteld door meneer Huysberg als een vriend uit zijn schooltijd, die pas uit Amerika teruggekomen was. Het werd er niet dadelijk bij verteld, maar we kregen toch — hoe weet ik niet precies — allemaal de indruk, dat hij aardig wat dollars had meegebracht. Zijn vader moet vroeger dokter zijn geweest in Den Haag, maar die is al ruim dertig jaar dood. Hijzelf was vooraan in de twintig al naar Amerika gegaan en nu van plan om zich hier blijvend te vestigen . . . Bijzonder spraakzaam was hij niet, maar hij gedroeg zich in alle opzichten als meneer, hij was van behoorlijke familie en daarom hebben we dadelijk voor zijn lidmaatschap van de Witte gezorgd en hij bleef trouw aan ons tafeltje . . . Overigens woonde hij in een heel goed pension op Duinoord — Astoria, geloof ik — en sprak over plannen om een huis te kopen in Wassenaar . . . Over wat hij in Amerika uitgevoerd heeft, kregen we niet veel hoogte. Hij was in de rubber geweest, maar wat hij in die rubber gedaan heeft, kwam ik niet te weten. Gisteravond hoorden we, dat hij daarginds zijn loopbaan was begonnen als reiziger in landbouw-machines en vanmorgen bleek, zoals u gehoord hebt, dat hij ook met olie te doen

had . . . Verder is er niet veel bijzonders van te zeggen. Hij kwam vrij geregeld op de Witte, maar daar buiten ben ik om zo te zeggen niet met hem omgegaan, behalve dan met Kerstmis, toen we ook met z'n allen hier geweest zijn . . . Over het algemeen leek hij me erg bezadigd. Hij kon aardig vertellen over Amerika, zelfs zonder te bluffen en dan bleek, dat hij er gezonde ideeën op na hield. In het begin sprak hij tamelijk krom Hollands en moest naar woorden zoeken, maar dat werd iedere dag beter . . . Dat is alles, geloof ik.'

'Ik dank u wel, overste . . . Dan is het woord aan Notaris Huysberg, die er misschien meer van weet.'

'Dat zal niet veel zijn,' begon Oom Karel'tje. 't Is enkele maanden geleden, in november of oktober, dat Welder opeens kwam binnenwandelen in mijn kantoor en zei: 'Hallo, ken je me nog?' Ik bekeek hem eens goed en herkende hem al gauw. 'Welder,' zei ik, 'de pillendoos!' Dat was z'n bijnaam op het gymnasium, omdat zijn vader dokter was. 't Is lang geleden, dat ik die naam nog gehoord heb,' zei hij en begon te vertellen, dat hij in Amerika na een hoop wederwaardigheden toch naar genoegen geslaagd was, dat hij nu genoeg had van business, dat hij van plan was om zich voor goed in Den Haag te vestigen en z'n eindje wel zou halen. Toen begon het gewone gesprek over de oude bekenden van het gym, wat er van Pietje terechtgekomen was, wat Jantje uitvoerde, of Keesje getrouwd was, enzovoort. Hij was op dat ogenblik in Hotel Paulez, hij zocht een pension en ik heb hem toen dat Astoria aan de hand gedaan. Ik nam hem meteen mee naar de Witte, want het liep al tegen bitteruur. Zodoende heb ik hem met de andere heren in contact gebracht, maar overigens heeft hij mij niet veel meer verteld dan hun . . . Ja, hij sprak erover om een huis te laten bouwen ergens in Wassenaar, maar dat heb ik hem afgeraden, omdat er genoeg aardige huizen te koop waren en hij was het dadelijk met me eens. Hij vroeg me om eens uit te kijken

naar hetgeen er te krijgen was, en daar is het bij gebleven. In mijn kwaliteit van notaris heb ik geen andere opdrachten van hem gekregen, ook geen testament, zodat ik van zijn financiële toestand helemaal niet op de hoogte ben. Wat de rest betreft kan ik me dus bij de vorige spreker aansluiten.'

'Weet Meester Roderick er iets meer van?'

'Bij mij op de bank is hij helemaal niet bekend, zag! Ik heb wel eens — dat was toen we met Karstmis hier waeren — zijn aendacht op de bank gevestigd en erop gezinspeeld, dat iedere nieuwe cliënt ons walkom was... 't Nuttige met 't aengenaeme verenigen, hah?... Hij zei dat hij er zeker om zou denken en liet deurschemeren, dat tot dusvarre al zijn belangen in Amerika onderdak waeren. 't Is mogelijk dat hij op de bank is geweest met coupons, want dat zie ik meestal niet, maer een rekening heeft hij niet lopen bij ons.'

'Is het de heren nooit opgevallen, dat hij angst voor iets had, dat hij zich bedreigd voelde?'

'Helemaal niet,' zei de overste. 'Hij leek me juist een erg rustige burger. Flegmatiek zelfs! Opgewonden of nerveus heb ik hem nooit gezien. Integendeel, zijn manieren en zijn spraak waren eerder een beetje langzaam en dromerig.'

'Dronk hij veel?'

Drie hoofden schudden beslist van neen. 'Hij was zeer matig,' zei Oom Karelte warm. 'Hij dronk niet meer dan wij!'

Roderick kuchte hoog en vrouwelijk. Vonck trok aan zijn snor. 'Om juist te zijn,' bromde hij met een veelbetekenende blik op de notaris, 'zouden we beter kunnen zeggen, dat hij even vee... uh, even weinig dronk als Roderick en mijn persoon.'

Rood van verontwaardiging deed Oompje zijn mond wijd open en haalde diep adem, doch Piron was hem voor.

'Hoe was zijn houding gisteravond bij dat schot?'

'Hij was heel kalm,' zei de overste. 'Niet bang, maar ver-

standig. Heel wat verstandiger dan een zeker iemand, die in zijn volle lengte en met z'n spuit onder de arm naar buiten kwam slenteren, alsof we een beetje gingen schijfschieten!

Oom Karel'tje was opeens weer in zijn humeur. Hij zette een dikke keel op en zwaaide fier met zijn vrolijke neus. 'Er zijn mensen, die nooit in Indië zijn geweest en toch lef hebben,' mijmerde hij met een poging om zijn brede glimlach in te tomen.

'Er zijn ook mensen, die niet weten, dat er een groot verschil bestaat tussen lef en roekeloosheid!' troefde de man die wél in Indië geweest was.

'Heren,' lachte Piron, 'laten we...'

'Juist,' zei de overste, 'we gaan verder... Toen we eenmaal buiten waren, kwam meneer Welder ook eens kijken en maakte er nog een grapje van... Wat zei hij ook weer?'

'Dat 't quite American was,' hielp Roderick, 'en dat het wel Chicago leek.'

'Zo!' peinsde Piron. 'Had hij het over Chicago?... Is er verder niets wetenswaardigs over het hoofd gezien?'

De heren trokken diepzinnige gezichten, doch konden niets vinden. Ze werden vriendelijk bedankt en de zitting werd met enig gestommel opgeheven.

In de eetkamer waren onze vlijtige parkieten nog aan hun tweede ronde bezig, waarbij Annebet voor het gemak haar armen om zijn hals had geslagen. Nu hoorden ze de beweging in de zaal en kwamen met schrik tot de werkelijkheid terug.

'Laten we weg wezen,' zei hij. 'Als die kerels weer geestig gaan doen, begin ik te bijten!' Met zenuwachtige kwajongenspret wipten ze op hun tenen de gang in. Zij greep het oude, trouwe konijn en haar hoedje. De brigadier, die bij de achterdeur stond te lanterfantten kreeg een knipoogje

en begreep er alles van. De Spijker wachtte nog steeds aan de voordeur en Jan-Karel zwaaide de wagen reeds het laantje in, toen de Hagenaars in de gang verschenen.

Onderweg probeerde zij haar hoedje op te zetten. De weg naar de Drie Zwaantjes was niet veel meer dan een fatsoenlijk karrespoor en moest een beetje zorgvuldig bereiden worden, zodat hij maar zeven keer kans kreeg en bovendien waren ze slecht gericht . . .

'Probeer iets van die portefeuille te weten te komen, Annebettekind, en telefoneer me dan . . . Wanneer krijg ik mijn eerste brief?'

'Binnen veertien dagen,' beloofde ze plagerig. Hij deed dadelijk een aanval, doch kreeg slechts een bosje konijnenhaar in zijn mond en de Spijker zwaaide gevaarlijk uit de koers. . .

Bij de bushalte stonden al enkele mensen te wachten. Tinus van Oerle, de baas van de Drie Zwaantjes, tikte beleefd met zijn vinger tegen de pet, doch vergat zijn mond dicht te doen.

'De-de-de-dàà-de!!' In de verte naderde de grote, rode autobus voor Antwerpen. Jan-Karel gaf snel zijn vermaningen en zij hield stevig zijn handen vast. Dan klom ze van achter in de bus en stond in de opening van het portier.

'Nou dààg!'

'Dag w i e?'

'Dag Jan-Karel!' Het klonk erg prettig, doch het was hem niet genoeg.

'Dag w à t?!'

'De-de-de-dàà-de!!' waarschuwde de chauffeur.

'Dag lieveling! . . . Dag lieve, lieve jongen!'

Dat was te veel. Hij sprong op de treeplank, vloog haar als een wild dier naar de keel en nam er nog drie waar, terwijl de bus al reed.

Nu deed Tinus van Oerle even zijn mond dicht.

'Naa brikt m'nen aandere klomp ok nog!' zei hij tot Sjef

Herrijgers. 'Wie zou dà achter zo'ne paoter gezocht hebben?!

'En dan zeggen ze nog, dat ie mense-schouw is en dat ie ze nie alle vijf hee,' zei Sjef. 'Hij wit bliksems goed wat ie doe, zou'k zo zeggen.'

★

'Laat ligge, Bart!' zei de brigadier. 'Ze moeten precies weten waar het gelegen heeft.' Met rinkelende sporen beende de marechaussee naar binnen.

'Meneer, Bartje heeft een huls van een revolverpatroon gevonden.' Piron vloog op en Fluyt volgde haastig.

'Waar ergens?!

'Hier leeg't,' zei Bartje en wees met zijn vinger naar het blinkende koperen buisje. De huls lag in het zand, dicht bij de rand van het geplaveide terras.

'Reusachtig!' mompelde Piron. 'Schitterend is dat! Nu zijn we een machtig eind verder! Hij scheen een beetje al te verrukt over deze vondst en Fluyt keek hem verbaasd aan.

'Wat bedoelt u? Is dat zo merkwaardig? Het lijkt me tamelijk vanzelfsprekend dat er een huls zal liggen bij de plek waar iemand met een automatisch pistool heeft geschoten.'

'Dat is het ook, Fluyt, dat is het inderdaad. Maar ik dacht dat de dader haar meegenomen had, of dat hij met een cilinder-revolver zou geschoten hebben!'

' 't Enige wat we nu méér weten is, dat er met een browning geschoten is,' zei Fluyt geringschattend. 'Dat hadden we morgen na de sectie even goed geweten.'

'Stil, Fluyt! Gebruik je hersens en praat er niet over waar de anderen bij zijn. Ik voel me zéér gelukkig met die huls . . . Juist! . . . Als iemand op de hoek van het huis door het gebroken venster schiet, zal de huls schuinsrechts naar achteren wegspringen en kan dan gemakkelijk hierheen rollen . . . 't Is héél mooi gedaan!'

De overige heren kwamen belangstellend naar buiten.
 'Meneer Eckberts, wat voor wapens hebt u in huis?' vroeg Piron.
 'De jachtgeweren die daar in de kast staan en een browning die ik gekocht heb, nadat die dreigbrief gekomen is.'
 'Mag ik het even zien?'
 'Het pistool en de patronen liggen in de bibliotheek, in de rechter la van de schrijftafel.'
 Fluyt ging het wapen halen.
 'U hebt hier gisteravond geschoten, is 't niet? Waar stond u toen?'
 'Bij de keukendeur.'
 'Hoe dikwijls hebt u geschoten?'
 'Twee keer.'
 'O,' kwam Bartje tussenbeide, 'die twee dinge van gisteren-aovond heb ik vanmerrige al opgeroep. Ze liggen in de keuken.' Even later kwam hij terug en toonde de twee lege F. N.-hulzen.
 'Dat is hetzelfde kaliber,' zei de inspecteur na één blik. Fluyt kwam aandragen met Jan-Karel's arsenaal. Piron trok de houder uit het pistool en telde de patronen. 'Klopt! Er zijn twee patronen verschoten . . . Maar de doos is half leeg!'
 'Dat komt ook uit,' zei Eckberts. 'Toen ik het ding pas had, ben ik er mee aan 't oefenen geweest in de tuin.'
 'Weet u nog, hoe dikwijls u geschoten hebt?'
 'Op geen stukken na! Ik heb flink wat verschoten, zoals u ziet, en ik ben opgehouden, toen ik zag, dat ik al aardig door m'n voorraad heen raakte. Ik weet alleen, dat ik gisteren twee schoten gelost heb en tevoren was de houder vol.'
 'Enfin, het doet niet veel terzake. De meeste pistolen zijn van dit kaliber. Heel het Nederlandse en Belgische leger schiet er mee . . . Hebben de andere heren wapens bij zich?'
 Er werd zeer beslist met de hoofden geschud.
 'Zouden de heren erg lelijk doen, als ik voorstelde om de slaapkamers en de bagage te doorzoeken?'

'Maar m'n beste meneer Piron!' zei de overste. 'Als ik u was dan deed ik eenvoudig mijn dienst, zonder me er iets van aan te trekken of dat prettig gevonden wordt. Uw dienst gaat vóór het humeur van drie ouwe vrijers, zou ik zeggen!'

'Als u maar niet verder vertelt, wat er in al die minnebrieven van mij staat,' waarschuwde Oom Karel'tje.

Er werd niets belangrijks aangetroffen. De bagage van Mister Welder bestond uit de meest gangbare toiletartikelen.

HOOFDSTUK

VII

In de vroege maandagochtend arriveerden het Hagenburgse parket en een geneesheer-deskundige van de Centrale Opsporingsdienst.

Meester Roderick en Notaris Huysberg waren zondagavond met de laatste trein vertrokken. De overste Vonck, die toch niets om handen had en Raubrakken op dat ogenblik veel interessanter vond dan de Residentie, had zich niet lang laten bidden en was gebleven.

De voorlopige sectie zou zich bepalen tot het onderzoek der verwonding en kon, daar het mooie weer aanhield, buiten op het terras plaats hebben.

Trien had de gordijnen van de keuken neergelaten. Ze had toch al geen oog dicht gedaan van alteraosie, het eten smaakte haar vandaag ook niet, en nou dátte nog... Bartje's nieuwsgierigheid was na twee minuten volkomen geweken, hij zwijmelde de keuken binnen, plofte neer op een stoel vlak bij de deur en keek scheel. Trien schoot toe met een glaasje water en mompelde. Da *bedde* 'r van, as ge overal mee oe neus bij wilt zijn.'

Het mondelinge sectie-verslag luidde, dat de kogel, na de schedelwand gepasseerd te zijn, uit zijn baan was geraakt, enkele malen over de kop was geslagen en inwendig zulk een verwoesting had aangericht, dat de dood onmiddellijk moest zijn ingetreden. De nikkelen kogel werd te voorschijn gehaald en bleek te passen in de gevonden huls. In de kleren van de verslagene werden onder meer aangetroffen een portefeuille met enig geld en een paspoort, waaruit bleek, dat Welder de nationaliteit der Verenigde Staten bezat. Het portret was zeer duidelijk en zou aanstonds vermenigvuldigd worden.

De telefoonlijn van Raubrakken was die ochtend druk bezet. De Haagse politie kreeg opdracht de pensionkamers van de overledene nauwkeurig te doorzoeken. Even voor de middag vertrok het parket, tegelijk met de vrachtauto, die het lijk naar Hagenburg bracht, waar de sectie zou worden voortgezet. Toen dan ook de inmiddels verschenen verslaggevers waren tevreden gesteld, kregen Piron en Fluyt de handen weer vrij.

Daar zij Bartje's witte neus gezien hadden, boden zij aan om het terras te reinigen van de onfrisse sporen der sectie, doch dat kwam zijn eer te na. Fluyt had al een bezem in de hand, doch moest hem afgeven. In de keuken vulde Trien de emmers.

'Maar Trien!' zei Piron. 'Het is toch veel gemakkelijker als je het water hier uit de regenbak schept.'

'Jao, meneer, da zou erg hendig zijn, as er mar waoter in stond, mar hij is leeg.'

Piron lichtte het deksel op. 'Wat zeg je me nou? Hij is bijna helemaal vol!'

Verbaasd kwam ze kijken en fronste de wenkbrauwen. 'Hé, dà's vreemd!... En 'n zaoterdag heb ik nog de plevuize geschrobd en toen stond er bekaanst niks in!'

'Weet je 't zeker?'

'Ah jao, meneer, ik heb nog gekeke en d'r stond zo weinig in, da'k er niet eens mee m'nen emmer bij kos!... En swenst is er gin drupke règen gevalle.'

'En van buiten sijpelt er geen water door?'

'Welnee,' zei Bartje. 'Trien zal wel verkeerd gekeke hebbe.'

Trien zette de emmer neer, de handen in de zij en nam het woord. De twee brigadiers, die zich op een bank in het zonnetje koesterden trokken krampachtig het hoofd in de schouders. De inspecteurs vluchtten naar binnen.

'Bartje is een waaghals,' grinnikte Piron. 'Kom, Fluyt, we gaan naar de zolder.' De overste en Jan-Karel gingen mee. Er stonden enige afgedankte meubelen onder hoezen, wat kisten en koffers en verder alles, wat men op een zolder

verlangen kan, doch het meest werd de aandacht getrokken door het grote waterreservoir.

'Ik dacht dat uw waterleiding-installatie in de kelder stond, meneer Eckberts,' zei Piron.

'De motor en de pomp-inrichting staan in de kelder, maar omdat dit zo'n stevige zolder is, kon het reservoir hier staan en was het niet nodig met luchtdruk te werken.

'Hoe werkt het?'

'Ik weet het niet precies, maar dat peilglas schijnt het hele geheim te bevatten. Als het reservoir bijna leeg is, krijgt de motor automatisch contact en pompt het weer vol. Als het vol is, schakelt de motor zich weer eigenhandig uit. Het ding werkt uitstekend, ik heb het nu anderhalf jaar en het heeft nog nooit gehaperd. Ze hebben me verzekerd, dat er ook geen overstroming te vrezen is wanneer het peilglas breekt, want dat sluit dan meteen vanzelf af.'

'Ja, ja,' zei Piron, 'dat heb ik meer gezien, alleen dit model ben ik nog niet tegengekomen. U hebt hier dus een particuliere watertoren . . . En dit zal dan de buis zijn, waardoor het water opstijgt.'

'Ik denk het wel, ik zie tenminste geen andere.'

'Heren, laten we nu eens naar de kelder gaan.' De kelder had twee trappen, één van de keuken uit en een andere van onder de brede trap in de hoofdgang van het huis. Deze laatste voerde naar de wijnkelder, die met een dikke tussendeur verbonden was met het gedeelte waar de machinerieën stonden en waar gestookt werd. Dan was er nog een kelder onder de keuken, doch die was alleen voor Trien van belang.

'O, dit zijn dus de motor en de pomp . . . Maar wacht eens! Hier is nog een tweede buis met een kraan erin, waarvoor dient die?'

'Och, dat is waar ook!' zei Eckberts. 'Ik was het al vergeten. De man die dit geval aangelegd heeft, zei het me nog. Als het erg hard vroom, moesten we die kraan opendraaien, dan liep het reservoir leeg. Bartje heeft hier steeds de

leiding en zodoende heb ik er niet meer aan gedacht . . .'
'En waar loopt dat water dan heen?!' Piron scheen nogal opgewonden en de anderen keken hem verwonderd aan.
'In het riool, natuurlijk. Wat wij riool noemen dan altijd. Al het afvalwater van de keuken en het bad en de wastafels loopt in buizen onder het voetpad door in de sloot langs de moestuin, zoals u wel gezien zult hebben . . .'
'Prachtig!' riep Piron en bekeek de kraan. 'Schitterend!' De overste kon deze kinderlijke opgetogenheid niet delen en geeuwde. Bromde dan iets over een moordenaar, die door het riool zou gevlucht zijn of zich in het reservoir had laten pompen. Piron scheen het zware sarcasme niet te voelen, scheen het zelfs niet te horen. Zijn ogen schoten van de ene hoek naar de andere. 'Subliem,' mompelde hij. 'Geniaal! . . . Nog nooit op de kermis vertoond.' Hij deed opvallend druk, klom er op en keek beurtelings door de ventilatie-roosters.
'Dat zijn die roosters, waar ik u al van sprak,' zei Jan-Karel verwonderd. 'Is er iets bijzonders aan?'
'Iets bijzonders?! Het is het sterkste wat ik ooit heb kunnen dromen . . . Ongelooflijk zelfs!'
'Denkt u,' begon Vonck . . .
'Ik denk niet meer, overste, ik wéét!' Drie open monden gaapten hem aan. 'Fluyt,' zei hij dan langzaam en nadrukkelijk, 'ga naar boven, vraag de Haagse Recherche aan en verzoek namens mij de onmiddellijke arrestatie van Notaris Huysberg . . .'
Fluyt verzette geen voet.

★

Een zwijgende processie trok van de kelder naar de bibliotheek, waar Piron zelf maar de telefoonverbinding aanvraagde. De overste was de eerste, die zijn spraak terugvond. 'O, ik begrijp het! Als het u werkelijk ernst is met die arrestatie, dan is dat een of andere manoeuvre van u om de échte dader uit zijn tent te lokken. Maar . . .'

'Maar het is ernst en géén manoeuvre, overste! De échte dader wordt gearresteerd...'

Meteen rinkelde de telefoon en ademloos hoorden de anderen toe, hoe de inspecteur de order inderdaad door gaf... Na de arrestatie moest het woonhuis van de arrestant bewaakt worden en de boeken in beslag genomen. Piron zou zelf nog 's avonds naar Den Haag komen... Even telefoneren naar kantoor Moerbeke, nummer 26, zodra de arrestatie had plaats gehad...

'Meneer Piron, laten we nou wél wezen,' zei Vonck. 'U zei zelf, dat Huysberg een volledig alibi had en toen was u tenminste duidelijk. Toen de moord gepleegd werd stond hij in de gang bij u en bij Eckberts en bij meneer Fluyt. Ofschoon het mezelf betreft, zou ik nog kunnen aannemen, dat u mij en Roderick arresteerde. *Wij* hadden niet zo'n prachtig alibi. Ik heb alle respect voor uw capaciteiten, maar hoe zult u een rechtbank doen geloven, dat Huysberg, die met u stond te praten, toen er achter het huis iemand doodgeschoten werd...'

'Pardon, overste. Er is niet achter het huis iemand doodgeschoten, er is *in* huis iemand doodgeschoten... Maar u brengt me op een idee!... U wilt ons wel even van dienst zijn. Hier hebt u mijn pistool!' Hij drukte Vonck het wapen in de hand en deze hield het stomverbaasd vast... 'U was er niet bij toen we hier binnenkwamen, dus kunt u er niet over oordelen en daarom verzoek ik u om buiten een schot in de lucht te lossen, op korte afstand van het raam, zoals u dat zou doen, wanneer u meneer Welder wilde treffen... Meneer Eckberts, Fluyt en ik gaan in de gang staan op dezelfde plaats als toen het schot viel... En dan zullen we er ons speciaal rekenschap van hebben te geven hoe dat schot klinkt. De overste trok hopeloos de schouders op, doch ging. De anderen volgden Piron in de gang.

'Zeg, wacht even!' riep Jan-Karel. 'Laten we eerst die lui in de keuken even waarschuwen! Straks zegt Trien me nog de dienst op...'

'O, ja!' zei Piron. 'Een ogenblik, overste! . . . Bart hoort er trouwens ook bij.' De achterdeur werd gesloten, de voordeur opengezet en toen ieder op zijn plaats stond, knalde buiten het schot.

'Het *lijkt* er niet op,' riepen Eckberts en Fluyt eenstemmig. 'Nee,' zei Bartje, die bij de voordeur stond, 't *daoverde* veul meer!'

'Precies, Bartje!' prees Piron. 'Goed onthouden. Toen wij het schot hoorden, was het, alsof het hele huis dreunde . . . En toch is mijn pistool van hetzelfde kaliber.'

'Het klonk wel van die kant,' zei Fluyt, 'maar er was nog iets anders . . .'

'Goed, Fluyt!' moedigde Piron aan. 'Ga verder, je bent op de juiste weg . . .'

'Christene-zielen!' jammerde de adjunct. 'Dat ik daar niet eerder aan gedacht heb! . . . Op dat ogenblik liep de motor!!'

'En wat zou die motor?' bromde Vonck, die het pistool terugbracht. 'De motor loopt zo dikwijls . . .'

'Juist, overste,' zei Piron. 'Daar zit de kneep. Het is helemaal niets bijzonders, dat de motor loopt. Hij loopt op de meest dwaze ogenblikken, zelfs midden in de nacht! Dat is juist het prachtigste van de hele affaire.'

De overste werd rood en blies zich op. 'Hoor eens hier, meneer Piron, u hebt het volste recht om over uw ambtsbezigheden te zwijgen, maar zeg het dan liever ronduit. U bent nog veel te jong om mij voor de gek te houden!'

'Overste, op de eerste plaats ben ik zelf officier en zal er dus des te minder toe komen om een luitenant-kolonel van het Indische leger voor de gek te houden . . . En zeker niet iemand, die een staat van dienst heeft als de overste Vonck . . .'

'Wat weet u van mijn staat van dienst?' vroeg Vonck een beetje gesust.

'Die is me hedenmorgen vanwege het departement per telefoon woordelijk voorgelezen.'

'O, dat is vlot, dat moet ik zeggen!'

'En ik zal er u nog van overtuigen, dat ik u niet voor de gek hield, maar eerst moeten we verder zoeken . . . De twee brigadiers en eventuele andere vrijwilligers gaan de regenbak leegscheppen . . . Ik ga nog eens in die interessante kelder kijken en Fluyt gaat mee. De andere heren zijn ook uitgenodigd, hoe meer getuigen, hoe liever.'

Bij een vak bourgogne kon men duidelijk de drie flessen herkennen, die door Oom Kareltje voor het zondagse diner waren uitgezocht en teruggebracht. De dikke laag stof bevond zich niet juist aan de bovenkant, een der flessen lag zelfs geheel ondersteboven.

'Veel te slordig weggesmeten voor iemand die zo sekuur met de wijn omsprong,' vond Piron. 'Fluyt, zoek eens achter de flessen. Als je er niet bij kunt, zul je de stapels even moeten verleggen.'

Hij opende de tussendeur en betrad het gedeelte waar de machines stonden.

'Wordt deze deur ooit afgesloten, meneer Eckberts?'

'Ik geloof het niet. Ze dient alleen om de wijn te beschutten tegen de hitte van de oven.'

Piron bestudeerde alle zichtbare onderdelen van pomp en motor bij het licht van zijn zaklamp . . . Even later kwam Fluyt en bracht een kluwen touw.

'Kan het u interesseren?' vroeg hij. Piron bekeek het nauwkeurig.

' 't Komt me voor dat het een drooglijn is van 'Trien,' dacht Jan-Karel.

'Juist!' zei de inspecteur. 'Het is erg lang en proper . . . waar lag het?'

Fluyt wees op een vak Mosel. 'Daar achter de flessen.'

'Fluyt je bent een kei! Nu moet je nog een vuurwapen voor me vinden. 't Mag er niet ál te modern uitzien. Een oud pistool of een cilinder-revolver is voldoende.'

Het was duidelijk op de gezichten te lezen, dat niemand er iets van begreep. Voordat er iets gevraagd kon worden,

kwam een brigadier zeggen, dat er getelefoneerd werd uit Den Haag...

★

De politie moest ten slotte de deur van de slaapkamer openbreken. Notaris Huysberg overleed tijdens het vervoer naar het ziekenhuis. De inhoud van het meegebrachte flesje werd door de aanwezige geneesheer herkend als cyaankali.

Oom Karel wist, dat Trien op een zeer onplezierig ogenblik uit de kerk gekomen was. Vervolgens was hij lelijk geschrokken, toen hij van uit het raam der eetkamer zag, dat Piron de regenbak openmaakte en verwonderd naar boven keek, als vroeg hij zich af, waar al dat water toch vandaan gekomen was. Daarom wist hij zeer goed wat het betekende toen de politie aan zijn huis kwam en nam hij de enige uitweg, die hem nog restte...

Toen de verslagenheid over deze stilzwijgende bekentenis van Notaris Huysberg enigszins was geluwd, nam de geheimzinnigheid van het gebeuren weer ieders aandacht in beslag.

Jan-Karel, die sinds het vertrek der Belgische autobus aan het heftige, sombere, gelukzalige beginstadium van verliefdheid leed en dus geestelijk de dag grotendeels in Antwerpen doorbracht, maakte zich ernstige zorgen over de mogelijke verdere ontkenningen van het monsterachtige drama.

Even later verscheen het overtuigingsstuk, dat Piron al had aangekondigd en dat de laatste schakel vormde aan zijn theorie. Uit de leeggeschepte regenput werd een ouderwetse cilinder-revolver opgehaald.

'Ik had erop durven wedden,' zei Piron. 'In de kelder achter de wijnflessen of in de put. Liefst niet in de kelder, want dat zou die lui van de Centrale Recherche veel te wijs gemaakt hebben. Hier buiten konden ze denken wat ze wilden.' Hij nam het druipende wapen voorzichtig in

de hand. Aan de trekker was een eindje touw geknoopt, het uiteinde was afgesneden.

'Hetzelfde soort touw als Fluyt gevonden heeft... De vizierkorrel is beschadigd en de loop is aan de monding geschramd... Er zit maar één lege huls in de cylinder, maar dat was dan ook voldoende... Fluyt, ga eens naar de kelder, doe een handschoen aan en draai voorzichtig die aftapkraan open.'

Enkele ogenblikken later stroomde het water in de regenbak, uit een buis, die door de kelderwand en dicht bij de bodem in de put uitmondde.

'Ziet u, meneer Eckberts? U was niet juist op de hoogte. Het reservoir loopt nu leeg, maar niet in uw riool. Dat zou ook *te* mooi zijn geweest!' Hij bukte zich voor een der roostertjes vlak bij de grond en riep: 'Doe maar dicht, Fluyt!... Heren, ik ben nu voldoende ingelicht over de moord. Laten we naar binnen gaan, dan zal ik uw geduld niet langer op de proef stellen, overste, en u duidelijk maken, dat ik u niet voor de gek hield.'

'Ik ben benieuwd!' zei Vonck. Fluyt kwam terug en vertoonde een gezicht, waarop de grauwe wanhoop dik was uitgesmeerd.

'Aan het opgetogen gezicht van Fluyt is duidelijk te zien, dat hij de zaak al onder de knie heeft,' grinnikte Piron. Hij brak de gevonden revolver open en de afgeschoten huls wipte er uit. 'Brigadier, luister eens! Ga op de fiets naar Hagenburg en zie dat je in een of andere wapenwinkel een patroon vindt van dit kaliber. Neem de huls maar mee. Je weet wat de bedoeling is? Een revolverpatroon met loden kogel en centraal-vuur. Zorg dat ze je geen randvuur geven. Heb je centen bij je?'

De brigadier gaf te kennen dat het wel zou lukken.

★

Er hing een gespannen stilte in de bibliotheek.

'Heren, dit is de meest vindingrijke moord, die ik ooit heb

kunnen dromen. Van de motieven weet ik nog niets en nu de twee hoofdgetuigen uitgeschakeld zijn, is het zelfs tot nog toe zeer twijfelachtig, of we daar ooit achter zullen komen. Ik zal me dus moeten bepalen tot de technische uitvoering van de moord en die was — wetenschappelijk bekeken — in één woord bewonderenswaardig . . .

'Er was een ruit stuk in de bibliotheek. Of dat schot van zaterdagavond een voorbereiding was voor de moordaanslag, staat nog niet vast, doch ik ben er haast zeker van. De overste Vonck ergerde zich er immers aan, dat de notaris toen zo gemoedelijk uit de achterdeur kwam slenteren? Dat wijst er op dat de notaris *wist*, dat hij geen gevaar liep. Van de andere kant was de gebroken ruit niet bepaald onmisbaar, want het zou geen wonder zijn geweest als de heren in verband met de warmte in dit vertrek en het zachte weer een venster hadden opengezet. Of het dus toeval was of voorbereiding kunnen we voorlopig in het midden laten . . .

'Hoe we hier binnenkwamen is u bekend. Ik brak er me het hoofd over, hoe en waar de moordenaar zich zo vliegensvlug had weten te verbergen, maar natuurlijk tevergeefs . . . Als ik Trien daar om de hoek van de haag niet bijna ondersteboven gelopen had, zou de zaak er ook heel anders uitgezien hebben en zou het zelfs zeer de vraag zijn geweest, of we ooit tot een oplossing waren gekomen. Intussen maakte de aanwezigheid van Trien achter de heg het geval aanvankelijk volstrekt niet duidelijker; integendeel! Ik vroeg me werkelijk een ogenblik af, of ik betoverd was. De ondervragingen lieten alles even duister en het eerste lichtstraaltje brak pas door, toen Bartje de patroonhuls vond . . . Fluyt deed zijn mond al open.

'Ja, wacht maar!' stopte Piron. 'Het is heel eenvoudig . . . Die huls *mocht* daar niet gevonden worden, om de simpele reden, dat ze er tevoren *niet* gelegen had! . . . Ze was er dus onvermijdelijk later neergelegd . . .'

'O, als u *dát* eerder gezegd had!' zei Fluyt droevig.

'Dat deed ik niet, omdat de dader vooral niet mocht merken, dat zijn foutje ontdekt was. Het was een klein, maar verschrikkelijk lelijk foutje. Ik heb dadelijk na het schot al uitgekeken naar een huls. Later ben ik nog eens nauwkeurig gaan zoeken en kwam ik tot de conclusie, dat de moordenaar de huls moest hebben opgeraapt of opgevangen. In het politie-museum van de Sûreté in Parijs zijn van die zakjes te zien, die aan een pistool kunnen worden gehaakt en die de hulzen opvangen . . . Het ding werd gevonden door Bartje, die er niet eens naar zocht. Het lag te schitteren in de zon op het tuinpad, vlak tegen het randje van het terras en bovendien op een plaats, waar ik al gezocht had. De huls kon me onmogelijk ontsnapt zijn en ik ben dan ook bereid om te zweren, dat ze er later neergelegd is . . .

'Dat hielp geweldig! Over de wonderbaarlijke vlucht van de moordenaar hoefde ik niet meer te piekeren, want hij was nog in huis . . . Hij had de meesterlijke encenering van de moord, die volstrekt áf was, nog een beetje mooier willen maken, met het gewone funeste gevolg, dat hij het hele kunstwerk verknoeide . . .

'Nu dus één klein onderdeelje niet écht bleek, stond het voor mij vast, dat de hele moord, *zoals die ons werd voorgedragen*, een zuivere theater-moord moest zijn. Dat is logisch onaanvechtbaar, geloof ik. Op het ogenblik dat wij het schot hoorden, was de heer Welder al enkele minuten overleden. Alleen de knal was géén theater, die was echt genoeg en dan ook volstrekt onmisbaar. Het vallen van glasscherven kon gemist worden, dat was de vorige avond al gebeurd; in het andere geval had hij best een raam open kunnen zetten . . .

'Nu was het aan mij om uit te puzzelen, hoe de moordenaar zijn toneel-schot had geconstrueerd en dat was niet eenvoudig. Ik heb een ogenblik gedacht aan een uurwerk, maar dat kon ik al dadelijk weer schrappen, want de dader moest het juiste tijdstip zelf in de hand hebben en het

naar omstandigheden zuiver kunnen afstellen. Het schot moest vallen, nádat hij blakend van onschuld door drie of vier betrouwbare getuigen in de gang was aangetroffen, en vóórdát deze getuigen het lijk vonden, of zelfs maar het achtererf konden bereiken. 'Zoek dus een mechaniek, dat hij kon bedienen op de plaats, waar hij stond, en wel zonder dat iemand het bemerkte, ook al stonden zijn getuigen er met hun neus bij . . .

'Is er iets meer ongekunsteld en vanzelfsprekend dan dat een joviale notaris, die juist een drietal bestofte flessen uit de kelder heeft gehaald, zijn handen wast?'

'O, nu begin ik het te begrijpen!' zei Jan-Karel.

'Het is dan ook het ei van Columbus . . .'

'Ik moet wel verschrikkelijk stom zijn,' begon Vonck.

'Toch niet, overste, stel u gerust! Meneer Eckberts kent zijn eigen huis beter dan u. En bovendien *is* het niet zo eenvoudig. Het toeval is me te hulp gekomen, anders had ik het nooit geweten . . . Welnu, dat onschuldige handenwassen deed het. Maar om dát uit te leggen moeten we het eerst nog eens over de waterleiding hebben. De notaris heeft vroeger ongetwijfeld — op de badkamer bijvoorbeeld — eens flink de kraan opengedraaid en hoorde even later de motor ronken. Dat bracht hem op het idee: ik draai een kraan open en een heel eind hier vandaan begint een machine te draaien . . . Tenminste, als het reservoir toevallig bijna leeg is, of beter gezegd: als het water in het peilglas zo ver gezakt is, dat het contactpunt voor het inschakelen van de motor bijna is bereikt, we zouden kunnen zeggen: op een paar liter na! Hier had hij dus een mechaniek gevonden, dat hij in beweging kon zetten met behulp van een willekeurige waterkraan. Hij had het juiste tijdstip dus in de hand, mits . . . de watervoorraad scherp was afgesteld, vlak bij het contactpunt, en dat laatste nám hij in de hand . . .

'Het is me uit de verschillende gesprekken gebleken, dat de notaris nog al eens in de kelder rondneusde vanwege

de wijn. Daar heeft hij de aftapkraan gevonden en nu was zijn mechaniek compleet . . .

'Zodra die brigadier terugkomt met de revolverpatroon, kunnen we de truc tot in de kleinste bijzonderheden reconstrueren, want ik weet precies hoe het gebeurd is. De notaris heeft het reservoir leeg laten lopen. Daarmee liep de regenbak vol, maar dat kleine risico heeft hij over het hoofd gezien, of misschien ook geaccepteerd, want het zal nog wel blijken, dat hij de hele scène niet voor zijn plezier op touw heeft gezet . . . Toen het reservoir leeg was, begon de motor natuurlijk dadelijk weer bij te pompen en dat moest hij niet hebben. Ook Bartje zou er niet mee geholpen zijn, wanneer hij bij vriezend weer alleen de aftapkraan openzette en daarom is er in de kelder een gewone schakelaar, waarmee de motor kan stilgezet worden . . .

'Let nu even op! Het aanzetten van de motor is natuurlijk alleen mogelijk, door tussenkomst van de automatische schakelaar in het peilglas, anders zouden er overstromingen kunnen ontstaan. Maar er zijn twee interrupteurs, die het geval stilzetten, de automatische en de handschakelaar. Iemand die voor de vorst gaat aftappen, sluit natuurlijk eerst de stroom af met de handschakelaar en laat dan de hele boel leeglopen, niet alleen het reservoir, maar ook de dikke buis, waarlangs het water naar boven wordt gestuwd . . . Maar de Heer Huysberg deed het omgekeerd: hij tapte af tot bij het contactpunt en toen begon dus de motor te lopen. Hij deed de aftapkraan weer dicht, liet de pompmachine enkele slagen doen, draaide dan snel de schakelaar om en de motor stopte. Maar door die enkele slagen van de pomp was de vloeistof gestegen tot even boven het contactpunt en als hij nu de motor weer inschakelde, bleef deze dus stilstaan omdat het automatische contact verbroken was, terwijl de machine natuurlijk gereed stond om aanstonds weer te gaan draaien, zodra het kleine voorraadjie water dat bijgepompt was, zou zijn verbruikt . . .

'Zodoende was de waterstand dus scherpgesteld, zoals we dat doen met een muizenval: hij moest er zeker van zijn, dat er geen kranen openstonden, of al te erg lekten, en dat er niemand door een kraan te openen zijn mechaniek te vroeg in werking stelde. Van het eerste heeft hij zich overtuigd — ik heb al geconstateerd dat er geen lekkende kranen zijn — en voor het tweede hoefde hij geen angst te hebben, omdat Trien naar de kerk was en hij met de vermoorde het huis alleen had . . .

'Het is duidelijk te zien, waar hij het touw heeft vastgemaakt, namelijk om een as van de pompmachine. Het koord werd eerst vastgeknoopt en dan een paar maal stijf om de as gewikkeld, zodat het niet meer kon verschuiven, maar zich oprolde. Ik behoef u natuurlijk niet te vertellen waaraan het andere einde van het touw was vastgeknoopt . . .'
'Hoe is 't in Godsnaam mogelijk?!' hijgde de overste. 'Wat een doortrapt, geraffineerd en griezellig kunstje! Wie had dat ooit achter iemand als Huysberg kunnen vermoeden?'
'Ja, overste! Ik zei immers, dat ik nog nooit zo iets geniaals heb horen verluiden . . . En wat het uiterlijk van de heer Huysberg aangaat, er is hier iemand, die er wel doorheen keek, als ik me niet heel erg vergis,' zei Piron en keek naar Jan-Karel.

'Vertel eerst maar verder,' verzocht deze. 'Waar mag hij dat pistool opgesteld hebben?'

'Wat dat betreft kon hij het nergens beter treffen dan op Raubrakken. Het schot moest buiten klinken, maar het pistool mocht buiten niet te zien zijn. Van een schot binnenshuis zou het effect onbetrouwbaar zijn geweest en bovendien zou de kogel sporen nalaten in het metselwerk . . .

'Waren er bij de aanleg van de centrale verwarming geen ventilatoren in de muur gekapt? De roosters hebt u gezien; hoog tegen het plafond van de kelder en laag bij de begane grond. Als de gaatjes niet groot genoeg waren geweest om de loop van de revolver er door te steken, had hij ze groter moeten vijlen, of het pistool in het keldergat op-

stellen. Maar ze waren prachtig op maat en met enige moeite wong hij de loop erin. De gaatjes hebben een langwerpige ruitvorm en zo kon hij, door de revolver schuin te houden, zelfs de vizierkorrel er door krijgen. Als het wapen nu rechtstandig gedraaid werd, haakte de korrel zich buiten vast op de manier van een bajonetsluiting en bleef de revolver zo stevig zitten, dat er aan het koord kon getrokken worden . . .

'Zo beschikte hij dus over een schot, dat buiten achter het huis gelost werd en laag over het grote grasveld in het niet verdween, terwijl de revolver zo goed als onzichtbaar was opgesteld . . .

'De overbodige lengte van het koord maakte het effect nog mooier, want de motor liep al een poosje, voordat het schot knalde, dat wil zeggen voordat het lange touw zover was opgerold, dat het zich strekte . . . De haan was gespannen en gaf op het kleinste rukje vuur. Het touw mocht niet te sterk zijn en daarom sneed hij het kort bij de trekker tot op enkele vezeltjes door, zodat het brak toen het schot vertrokken was. De motor bleef immers draaien en het touw moest toch breken of anders zou de revolver uit de rooster gerukt worden en dan als dol om de as slingeren, wat een extra-lawaai zou veroorzaken, dat helemaal niet aan te bevelen was. Die roosters zijn zwart gelakt en ik kan u met absolute zekerheid het gaatje aanwijzen, waar de tromp van de revolver doorheen gewrongen is . . .

'Laten we nu even nagaan hoe de gebeurtenissen zich hebben afgespeeld . . . De heren Welder en Huysberg zijn alleen thuis. De zondagochtendwandeling is zoals achteraf blijkt, reeds op zaterdagavond voorgesteld door de notaris en het is zeer waarschijnlijk, dat de reumatiek van Welder maar een voorwendseltje was om Huysberg thuis te houden, omdat hij nog een appeltje met hem had te schillen. Wat er tussen die twee verhandeld is, weten we nog niet, maar ik vermoed, dat de notaris bedreigd

werd met zeer ernstige onthullingen, die hem het leven verder onmogelijk zouden maken. Hij moet wel erg in het nauw gezeten hebben en misschien stond de bedreiging ook in verband met mijn komst, maar we kunnen ons bij gebrek aan gegevens daarin niet te veel verdiepen . . .

'Ongetwijfeld heeft Huysberg eerst zijn theater-truc opgebouwd. Hij had ruim anderhalf uur de tijd en ik zal u nog laten zien, dat het binnen tien minuten gereed kan zijn. Toen hij zover was, ging hij naar de bibliotheek en schoot zijn vijand van achteren en op niet te korte afstand dood . . .

'Ik ben er haast van overtuigd, dat de moord is gepleegd met het pistool van meneer Eckberts. Met dat wapen was kortgeleden nog geschoten, de notaris had het uit de la van die schrijftafel zien komen en er weer in verdwijnen. Na het dodelijke schot vulde hij de houder bij met een patroon uit het doosje en raapte de weggeschoten huls op. Toen ging hij in de gang staan.

'Hij was zelf herhaaldelijk door Bartje van het station afgehaald, hij wist hoe laat de trein aankwam en hoe lang er normaal over gereden werd, zodat het niet zo heel lastig was om de moord op het geschiktste ogenblik — niet te vroeg en niet te laat — te doen plaats hebben . . .

'In de gang stonden de drie bourgogne-mandjes al gereed. Hij wist dat Bartje, als hij bezoek meebracht, altijd plechtig zijn vrachtje aan de voordeur afzette. De tochtdeuren in de gang had hij opengezet, zodat hij de bezoekers al dadelijk vanaf het lavabo kon verwelkomen. De achterdeur had hij echter wijselijk op slot gelaten. We moesten niet te vlug het terras kunnen bereiken!

'Nu komt het kritieke moment. Zodra hij de sleutel in het slot hoort, draait hij de kraan flink open, laat het lavabo vol lopen, houdt ons op een vrolijke manier aan de praat en na enkele ogenblikken, die voor hem een eeuwigheid zijn geweest, begint de motor te brommen! . . . Hij babbelt vrolijk verder en wast zijn handen in onschuld . . . wat een

onbeschrijflijk spannend moment moet dat geweest zijn! . . . Dan is eigenlijk het touw ver genoeg om de as gewikkeld, buiten knalt, of liever dreunt, het verlossende schot en de fraaiste, vindingrijkste poging om een moord te camoufleren is gelukt!

'Maar . . .,' begon Jan-Karel.

'Wacht u even, want het allermooiste komt nog! U weet, dat we enkele seconden verloren bij de achterdeur en dan naar buiten renden. Hij zelf droogt snel zijn handen, komt naar achteren, en terwijl ik naar het eind van de heg loop, zegt hij tegen u en Fluyt: 'Waar blijft Welder toch? Als hij in slaap gevallen is, zal hij nu toch wel wakker zijn!' Roept nog hard: 'Welder!' en laat het aan de twee anderen over de moord te ontdekken . . . Hij is zeer verslagen en geschrokken . . . Dat was waarschijnlijk geen komedie van hem, want hij had het een en ander van zijn zenuwen geveegd. Maar de prachtigste komedie, die ooit gespeeld is volgde, toen we na de vruchteloze jacht op de moorde- naar weer naar binnen gingen. Daar stonden nog de drie wijnmandjes en . . . heren, als het niet zo bloederig was, zouden we het geestig kunnen vinden en er eens hartelijk om lachen: het arme, lieve notarisje schudt zielig het hoofd, zijn feeststemming is helemaal bedorven . . . 'Nee, daar is het nou geen dag meer voor,' zucht hij en brengt de flessen terug naar de kelder. Daar smijt hij ze haastig en slordig weg, zoals ik u nog deed opmerken, en maakt van de gelegenheid gebruik om snel zijn knal-inrichting op te ruimen . . .

'Ja, dát slaat alles!' dreunde de overste. 'Een dergelijke sluwheid is niet menselijk meer!'

'Ik lette toen helemaal niet op hem. Uit de aard van de zaak dacht ik geen ogenblik aan die goeie, joviale notaris, ik ging telefoneren en zou volstrekt niet kunnen zeggen, hoelang hij in de kelder gebleven is. Het heeft hem natuurlijk enige tijd gekost om het touw los te wikkelen, maar het viel niet op . . .

'Nu weet u dus hoe de echte moord en de toneelmoord hebben plaatsgehad en nu zal de overste moeten toegeven, dat ik hem niet voor de gek hield. Het was niets bijzonders, dat de motor liep, die liep immers zo dikwijls, en dáár zat juist de kneep.'

'U hebt gelijk,' zei Vonck. 'En ik moet u wel mijn compliment maken! Dat u deze toneel-truc zoals u het noemt, zo vlot doorzien hebt, is wel even geniaal als de truc zelf...'

'Bitte, bitte, overste!' weerde Piron af.

'Nee, dat meen ik! U hebt nu alles heel mooi en duidelijk uitgelegd, maar hoe u erachter gekomen bent, is me nog steeds een raadsel. Dat de huls er later moest zijn neergelegd, vormde zeer zeker een aanwijzing, maar dan is er nog een grote afstand tussen die huls en het toneel-schot door de rooster met behulp van een waterkraantje!... Ik wil niet onbescheiden zijn, maar...'

'Ik zal het u met genoeg uitleggen, overste, maar meneer Eckberts wilde daarjuist iets vragen.'

Jan-Karel, die al weer aardig op weg was naar de Avenue d'Angleterre 137, keerde haastig terug. 'U denkt dat met mijn pistool de moord gepleegd is, maar dat lijkt me toch een beetje gevaarlijk, want er staat me iets van voor, dat Bartje 's avonds na de schietpartij het ding nog heeft schoongemaakt, dus...'

'Nee, Bartje heeft alleen de geweren doorgehaald. Aan het pistool heeft hij niet gedacht, zegt hij, en ik ben ervan overtuigd, dat dit détail niet aan de notaris ontsnapt is... Denk eens goed na: kunt u zich herinneren, dat u het pistool weer in de la gelegd hebt?'

'Nee, ik heb het op tafel gelegd bij de geweren.'

'Juist, en toen heeft de notaris het waarschijnlijk ongezien in de la gelegd. Hij kon er dus rustig mee schieten, desnoods met een handschoen aan. Ik weet niet of het wapen nog onderzocht zal worden, want de heren begrijpen, dat de zaak voor de Justitie niet meer van belang is...'

'Overigens is het gauw verteld, hoe ik aan het resultaat

kwam. De huls sprak duidelijk van theater en dat theater kon alleen door de notaris zijn opgericht. De huls was een fout, maar bovendien had hij tweemaal pech. Op de eerste plaats kwam Trien een beetje te vroeg uit de kerk; ze heeft zich gehaast en minder praatjes gemaakt dan anders, omdat ze het zo druk had met al dat bezoek. Daarom kwam ze ook langs een korter paadje en daarop had hij niet gerekend. Als Trien er niet geweest was, zou ik hebben moeten aannemen, dat de moordenaar een goed sportman was en kans had gezien om nog juist het einde van de heg te bereiken en daarna in de bossen te verdwijnen. Die neergelegde huls zou in dat geval voor de procedure van geen betekenis zijn geweest, want ik zou voor iedere rechtbank uitgelachen worden, als ik durfde beweren, dat ze er eerst niet gelegen had . . .

'Toen keek ik eens in de regenbak, want dat zou een schuilplaats kunnen zijn geweest, als hij droog stond. De hoge waterstand viel me toen al op, maar ik hechtte er er niet veel belang aan, tot Trien daarstraks heel terloops zei, dat de put leeg was. Toen ze zag dat hij bijna vol stond, was ze hoogst verbaasd en met een overtuiging, waarvan Bartje om zo te zeggen tegen de tralies vloog, wist ze te verzekeren, dat er zaterdagmiddag bijna geen water in stond . . .

'U begrijpt, dat ik voordien al een halve nacht had liggen piekeren, hoe dat schot te voorschijn getoverd kon zijn, en toen ik dát hoorde, dacht ik opeens aan het onbetekenende kleinigheidje, dat we de motor hoorden lopen, toen het schot viel. Tot mijn genoegen herinnerde Fluyt het zich later ook, toen de overste het schot loste . . . Motor, regenbak en handen-wassen draaien om hetzelfde element namelijk water, en toen we wisten, hoe de put van zaterdag op zondag, terwijl er geen druppel regen was gevallen, opeens zo vol was geraakt, kon het verband gauw gelegd worden . . . Dus twee keer is Trien in al haar onschuld en onwetendheid het bête noire van de dader geweest. Het

toeval is me een paar keer te hulp gekomen, anders was deze misdaad iets geweest, wat de Engelsen a perfect crime noemen, waar niets tegen te doen is . . .'

'Hoe wist u al van te voren, dat er een ouderwetse revolver moest gevonden worden en geen modern pistool?' vroeg de overste.

'Een modern pistool gaat niet af, als men alleen de trekker achteruit brengt. De meeste brownings hebben twee trekkers, één op de gewone plaats en één op de rug van de greep, die officieel greepveiligheidspal genoemd wordt, al is dat geen erg fraai woord. Het schot wordt dus niet gelost door te trekken, maar door te knijpen, ofschoon men er bij het schieten niet veel van merkt. Een knijpinstallatie leek me te ingewikkeld en bovendien geloof ik niet dat de loop van een middelbaar automatisch pistool in de ruitjes van die rooster zal passen . . . Maar daar komt de brigadier met zijn revolverpatroon en als we vlug zijn, kunnen we vóór het helemaal donker is de theater-knal nog eens herhalen . . .'

★

'Dat leegscheppen van de regenput komt nu van pas,' zei Piron en zette de aftapkraan open. 'Anders zouden we misschien een overstroming verwekken.'

Fluyt kwam de keldertrap af. 'Volgens het peilglas staat het reservoir ongeveer half vol,' zei hij.

'Prachtig! Wil je nu even een zandzak vullen om de kogel op te vangen? . . . Er is wel niemand in de tuin, maar we zullen het zekere voor het onzekere nemen . . . Heb je Trien gewaarschuld, dat ze alle kranen dicht laat?'

Het water stroomde in de regenput en na een minuut ongeveer begon te motor met het bekende klagende geluid te lopen. De inspecteur draaide snel de kraan dicht en wipte naar de schakelaar. Jan-Karel stak reeds behulpzaam de hand uit.

'Nee, meneer Eckberts,' riep Piron. 'Laat mij het doen. De notaris stond er ook alleen voor.'

De schakelaar klikte en onmiddellijk stopte de motor... Dan werd de schakelaar nog eens omgedraaid en... de motor begon aanstond weer te kreunen.

'Hé, wat is dat?' zei de overste. 'Dat is niet de bedoeling, hè?'

'Er was nog niet genoeg bijgepompt,' antwoordde Piron en schakelde weer uit. 'We zijn nog niet ver genoeg boven het contact-punt... Ziet u, heren? Dat maakt het zelfs nog mooier! Zo kon hij dus door bij heel korte tussenpozen uit en aan te draaien het automatische contact zo haarfijn scherp stellen, dat hij bij het geringste waterverbruik zeker was van het effect... Laten we maar eens zien.'

Toen de motor nog tweemaal uit- en ingeschakeld was, bleef hij verder stilstaan.

Piron haastte zich. Het touw werd om de as geknoopt op de plaats waar aan het ontbrekende stof en vuil duidelijk te zien was, dat het er gisteren ook gezeten had. Na het een tiental malen stijf om de as gewikkeld te hebben, overtuigde Piron zich, dat het niet meer verschoof. De Bulldog-revolver was geladen met één patroon, Piron knoopte het andere uiteinde van het touw met een stevige knoop aan de trekker en sneed voorzichtig het touw tot op enkele draden door. Dan klom hij op de stoel bij een rooster, zocht het ruitje waarvan het lak beschadigd was, wrong het wapen er scheef door heen, bracht het rechtstandig, rakte er een paar maal aan en spande voorzichtig de haan. 'Fluyt!' riep hij door de rooster, 'hierheen met die zandzak!...'

De revolver stak stevig in de rooster, het koord lag in losse slingers op de vloer, en nu men de truc in werkelijkheid zag opgebouwd, was iedereen gefraspeerd door de kinderlijke eenvoud van het raadsel. Het zag er uit, alsof ondeugende kinderen een kwajongensstreek hadden verzonnen,

waarmee zij straffeloos de niets vermoedende voorbijgangers konden laten schrikken...

'Hoe lang zijn we nu aan 't werk, meneer Eckberts?'

'Nog geen zeven minuten!'

'Dan gaan we naar boven, heren! We zullen de rollen even verdelen. De overste wil wel zo goed zijn om in de gang te gaan staan... Wij stellen ons op bij de voordeur, en op het ogenblik dat meneer Eckberts de sleutel in het slot steekt, draait de overste de kraan open...'

Alles was gereed. De poort ging open en tegelijkertijd stroomde het water in het lavabo. Het was alsof de hevige spanning, die Notaris Huysberg op dit nagebootste ogenblik had doorstaan, zich aan allen deed gevoelen. De acteurs hielden hun adem in en zagen er uit, of ze werkelijk wat plankenkoorts hadden... Piron keek op zijn horloge... Het lavabo was half vol, toen het doffe, navrante geweeklaag uit de kelder opsteeg en Jan-Karel was niet de enige, wie het koud over de rug liep... En als dan eindelijk het langverwachte schot dreunde, kwam het toch zo onverwacht, dat iedereen opschokte van schrik... De reconstructie was met huiveringwekkende juistheid geslaagd.

'Proficiat, meneer Piron!' riep de overste. 'Het is werkelijk een felicitatie waard!'

'Maar het duurde zo lang,' vond Jan-Karel.

''t Is maar goed, dat ik de tijd opgenomen heb,' lachte Piron, 'anders kregen we nu de grootste ruzie! Het leek inderdaad lang, maar het duurde in het geheel dertien seconden voordat de motor begon en van dat ogenblik zes seconden tot het schot viel. Ik geloof eerder, dat het gisteren langer geduurd heeft, dat dus de notaris meer bijgepompt had dan wij. U moet niet vergeten, dat we langzaam kwamen aanslenteren, dat u ons hebt voorgesteld en dat er nog gekheid over de wijn gemaakt is...'

Trien kwam aanrollen, vroeg of de heren plezierig gespeeld hadden en of 't nu zuutjesaon afgelopen was...

Den Haag telefoneerde. Pension Astoria was doorzocht en het bleek, dat de vermoorde slecht in zijn spullen zat. Er werd zelfs niet één particuliere brief gevonden. Dat een dollar-rentenier, die lid was van de Witte, geen enkele aanwijzing omtrent zijn vermogen zou nalaten, leek erg verdacht en daarom was men overgegaan tot een nauwkeurige huiszoeking, die dan toch één belangrijk object opleverde. Het was een Nederlands paspoort ten name van August Dorenbeek en klaarblijkelijk vals, want de pas-foto werd door het pension-personeel zeer positief herkend als het portret van Mister Welder . . .

'Hhè, hhè!' zuchtte Piron en strekte de benen naar de haard. 'Even uitblazen! Is me dat een herrie geweest! . . . In al deze drukte zouden we haast vergeten, waarvoor we eigenlijk gekomen zijn. We zouden gaan zoeken naar de portefeuille van Kees van Dongen, in de veronderstelling, dat er door het venster geschoten was met de bedoeling om dat ding met klem op te eisen. Maar het stukschieten van de ruit heeft nu een heel ander aspect gekregen. Ook de oplichtingszaak heeft een ander aspect gekregen; is 't niet, meneer Eckberts? . . . Toen ik met veel Sherlock-Holmes-effect de arrestatie van Notaris Huysberg aankondigde, was van alle verbaasde mensen u het minst verrast en ik waagde de opmerking, dat u wel door het gemoedelijke, komieke en niet bijster slimme uiterlijk van de notaris heenkeek. . . Ik werd niet tegengesproken. Wilt u ons nu eens vertellen waarom u niet zo verwonderd was? Als u het liever niet doet, zullen we elders ons licht moeten opsteken. Wat u ons vertelt, zal niet gepubliceerd worden, en is zuiver ad informandum, want de zaak is op een definitieve manier geëindigd en in een procedure zal het natuurlijk niet meer ter sprake komen . . . Ik moet het alleen weten voor het verband met de andere zaak, de ont-snapping uit het Huis van Bewaring en het gevonden

gouden tientje... Dat is waar ook! Hier zijn uw goudstukken; ik heb nog geen gelegenheid gehad om ze u terug te geven... Bent u bereid om inlichtingen te geven over Notaris Huysberg?... Misschien doet u het liever onder vier ogen?'

De overste wipte reeds met jeugdige veerkracht uit zijn stoel en Fluyt volgde.

'Blijf zitten, overste,' lachte Jan-Karel. 'Ik ben volkomen overtuigd van uw discretie. En meneer Fluyt mag het ook gerust horen, want het is niets merkwaardigs, wat ik u ga vertellen... Wat de valse schuldbekentenis van Kees van Dongen betreft, ben ik het met u eens, meneer Piron. Toen u mij vroeg, of ik kon vermoeden, waarom juist ik uitgekozen was, dacht ik al aan mijn oom... Ik was er namelijk iedere dag op voorbereid, dat hij zou overkomen met een verhaal, dat hij door een zonderlinge samenloop van omstandigheden in geldnood zat, en of ik hem het een en ander even zou willen lenen, doch het gebeurde maar steeds niet en het verwonderde me al een beetje, tot ik na het bezoek van Kees van Dongen hevige vermoedens kreeg, dat hij er niet om vroeg, maar het probeerde te nemen. Ik heb Bartje eens voorzichtig uitgehoord en toen bleek, dat hij voor Oom het gewone relaas had afgedraaid, waaruit moest blijken, dat ik op financieel gebied een imbeciel ben, met wie iedere boerenjongen uit de streek gaat lopen... Voor iemand die goed op de hoogte was van de vroegere verhoudingen in de familie, was de oplichting — op dat kleine foutje na — niet slecht in elkaar gezet. Maar voor iemand die niet wist, dat mijn moeder zich destijds rekenschap gaf van ieder dubbeltje, dat er in de fabriek omging, zou die poging razernij zijn geweest. Dat hebt u trouwens zelf al begrepen.'

Piron knikte.

'Dat mijn oom anders was dan hij zich voordeed, wist ik al heel lang. Mijn moeder heeft er altijd een voorgevoel van gehad, dat het met haar broer Karel'tje nog wel eens

verkeerd zou aflopen. Oom speelde als een verwoede dwaas en het ergste was, dat hij zoals de meeste dwazen nog wel eens won, hij schijnt zelfs een paar maal ongelooflijk veel gewonnen te hebben en daarna was er geen houden meer aan. In Spa en Ostende, ook in Antwerpen in de 'Claridge' en de 'Tabora' was hij kind aan huis. Zijn notariaat betekende wel niet veel, maar toch genoeg om onder het nulpunt te geraken en een paar maal hebben mijn ouders hem er boven op moeten helpen. Ik vrees dan ook ten zeerste, dat hij nu zijn carrière met een tekort heeft besloten. Hij had een bescheiden inkomen, dat aan hem gelegateerd is door een oud-oom, die ik niet meer gekend heb, maar die hem schijnbaar wél kende, want het legaat bestond uit een levenslang vruchtgebruik, dat hij er dus niet achtereen door kon banjeren. Als ik goed gehoord heb, zal de opbrengst van dat vruchtgebruik een vijf à zes duizend gulden zijn . . . Toen ik ging studeren, kreeg ik natuurlijk ook de gewone moederlijke vermaningen mee en werd Oom Karelte als een afschrikwekkend voorbeeld boven mijn hoofd gezwaaid. Ik kreeg haast de indruk, dat, als ik maar niet speelde, al het andere zo erg niet was; wel een bewijs, dat mijn oom het nogal bont gemaakt moet hebben. Maar het fijne werd er mij niet van verteld om mijn respect niet te veel te ondermijnen. Mijn vader had graag mensen om zich heen op Raubrakken en Oom kwam dikwijls met zijn vrienden jagen, hij werd dan altijd zeer vriendelijk ontvangen, waarschijnlijk uit overweging, dat hij niet tegelijkertijd konijntjes kon schieten en baccarat spelen . . . Wat hij met die meneer Welder te maken had, weet ik niet. Eerst dacht ik dat hij met diens dollars was gaan lopen, maar nu er een vals paspoort is gevonden, geloof ik eerder, dat Welder tot het genre Kees van Dongen kan gerekend worden . . . Dat is alles wat ik er van weet. Jan-Karel scheen te zijn vergeten, wat Annebet hem verteld had over de bezoeken van Welder-Dorenbeek in Flornière, en wie kan hem dat kwalijk nemen? Het is alge-

meen bekend dat verliefde mensen soms vreselijk verstrooid kunnen zijn . . .

Toen er nu voor de zoveelste maal met interlokale heftigheid werd gebeld, sprak het haast vanzelf, dat Piron de telefoon nam.

'Ja, hallo?' . . . Hij schoot in een lach . . . 'Ik weet niet of ik een schat ben, juffrouw, maar in ieder geval ben ik niet de schat, die u bedoe . . .'

'Gééf hiér!' brulde Jan-Karel en suisde op hem af. Piron kromp in elkaar, met een lange, sidderende arm reikte hij de telefoon over. De doodsangst, die hij 'produceerde' was een verlies voor Paramount.

'Overste! Fluyt! Vlucht!!' Onder uitbundige kwa-jongenspret stoven ze naar de eetkamer, waar Bartje reeds de tafel dekte.

Deze vrolijke bescheidenheid kwam Jan-Karel zeer gelegen. Onder de vele belangrijke zaken, die hij met Annebet te bespreken had, en die ons geen dingetjes aangaan, was er één kleinigheidje, dat toch eigenlijk ook wel van enige importantie was: aan Annebet was meegedeeld, dat de beruchte portefeuille door Kees van Dongen ter gelegenheid van zijn arrestatie was verstoep tussen de rug en de zitting van de leren clubzetel, waarin hij op dat ogenblik gezeten was . . .

Jan-Karel haastte zich. Hij was op het kleinste geruchtje verdacht en zocht in alle fauteuils . . . Een potlood, een oud zakmesje en vuile nagels waren het enige wat hij er bij won . . . Zeer teleurgesteld stond hij een ogenblik te gapen en wist dan opeens welk een belangrijke invloed de binnenhuis-architect had uitgeoefend op de Raubrakse gebeurtenissen . . . Want Oom Karel had herhaaldelijk en vruchteloos naar de portefeuille gezocht. Ook Maurice begreep er niets van, waar dat vervloekte ding kon gebleven zijn.

Geruisloos wipte Jan-Karel de trap op, ging naar de zolder, lichte de hoes op van de verbannen zetel en verborg de portefeuille op zijn slaapkamer.

Na het eten stelden Piron en Fluyt zich op in de bibliotheek om de rapporten te schrijven. Tegen half tien gaf de overste te kennen, dat hij de spanning en het rondjengelen van de twee laatste dagen in zijn gepensioneerde infanteriebenen voelde en Jan-Karel was het dadelijk met hem eens. Hij sloot de deur van zijn slaapkamer af en bekeek nieuwsgierig zijn vondst... de vijf biljetten van 100 Belga vertelden hem niet veel nieuws, ze pasten precies op de twee koperen matrijzen, die hij in het koffertje had aangetroffen en verbrand... Dan was er nog een in vieren gevouwen stuk papier, waarvan hij als ontluikend jurist niets begreep. Het waren dan ook recepten voor galvanische goudbaden, met nauwkeurige vermelding der voltages, warmtegraden en wat dies meer zij. Alles zag er heel wat wetenschappelijker uit dan het papiertje, dat gevonden was langs de Raubrakse weg, want het document was geschreven in de hand van Loe van Asseldonck, techn. stud.

Jan-Karel overlegde snel wat hem te doen stond. De inspecteurs hadden zich voorgenomen om morgen het huis en de bijgebouwen met omgeving nog eens grondig te doorzoeken naar de mysterieuze portefeuille en wat hij van hun grondigheid had bijgewoond, gaf hem kippevel... Hij vond een papier en wikkelde de portefeuille erin, belde om Bartje en even later klopte deze aan.

'Heb je de oven al verzorgd?'

'Nee, ik was zjuust van plan...'

'Luister, Bartje! Stop dit pakje onder je jas. Zorg dat niemand het ziet, laat het dicht en gooi het in de oven...'

'Wa, wa hee da...'

'Wawahéda ligt op Tahiti, geloof ik. Wees niet zo nieuwsgierig en doe wat ik je zeg. Als die twee inspecteurs het te zien krijgen, ga ik dadelijk trouwen met een vrouw, die jou in je handen bijt.'

't Zal er spannen!' zei Bartje en knoopte het pakje onder zijn linnen jasje. 'Allez, welterusten dan.'

'Welterusten, Bart!'

Enkele ogenblikken later hoorde hij, dat de oven met veel lawaai werd opgepookt.

Tegen de middag gaf Piron het op.

'We kunnen voorlopig niets doen. Als er geen aanwijzingen zijn, kan ik ze niet voor de dag toveren. Op het ogenblik zitten we zonder enige gegevens omtrent Kees van Dongen en Co. Hier in Holland zullen we hem niet vinden en het buitenland zal er bijzonder weinig voor voelen om te gaan zoeken naar iemand, waarvan ik niet eens de echte naam kan opgeven. Misschien krijgen we die gegevens nog wel, als het verleden en de identiteit van Welder zijn vastgesteld.'

Piron vergiste zich.

Er was één macht in het spel, waarmee hij geen rekening hield. Wat vermag één inspecteur van de Centrale Recherche — ook al heet hij Piron — tegen de Macht der Liefde? . . . Huh!

Uit New York kwam het bericht, dat de toegezonden foto en vingerafdrukken volkomen overeenstemden met die van William Welder en die in Sing-Sing zorgvuldig bewaard werden. Hij was daar tweemaal te gast geweest: eenmaal wegens Counterfeiting money en eens voor Forgery. Bezat naar alle waarschijnlijkheid geen \$.

Brussel: De genoemde Dorenbeek, August, was hier bekend. Op een bericht van de Nationale Bank van België omtrent valse biljetten van 500 frank, waarbij een beloning werd uitgelooft, had hij zich bij de Sûreté aangemeld en medegedeeld, dat naar zijn overtuiging de biljetten gemaakt werden te Flornière en in omloop gebracht door een Hollander, die hij alleen had horen noemen bij de voornaam Maurice. Het parket van Nivelles had in de aangeduide villa van Flornière een inval gedaan, doch er

werd geen materiaal aangetroffen buiten enige resten van chemicaliën. Ongetwijfeld moesten de bewoners van het huis op het laatste ogenblik zijn gewaarschuwd, alle verdere nasporingen waren vruchteloos, doch van een verdere toevoer van valse biljetten was sindsdien niet meer gebleken. Dorenbeek was enkele dagen later om de beloning gekomen, doch werd ter deure verwezen. In het dorp Flornière was een zekere Maurice Karremans vagelijk bekend en men wist, dat hij een Ford van een bepaald model bereed. Daar noch hij, noch de auto sindsdien in België was aangetroffen, nam men aan, dat zowel hij als de andere leden der bende over de grens waren gevlucht . . . Door de geheimzinnige moord op Raubrakken was de aandacht van het publiek geheel afgeleid van de ontsnapping uit het Huis van Bewaring, terwijl de snelle en sensationele ontknoping de Justitie weer had gerehabiliteerd. De Centrale Recherche besloot te wachten op het gelukkige toeval, dat haar de verdwaalde Kees van Dongen weer in handen zou spelen en maakte zich niet bijster veel illusies.

BESLUIT

Een huwelijksreis naar het zuiden behoort Parijs aan te doen, anders rust er geen zegen op de echtverbintenis.

Drie maanden later, op een druilerige aprilavond stonden Jan-Karel en Annebet hecht aaneengekleefd op het smalle trottoir bij het Gare du Nord waar de taxi's voorbijrijden. Het duurde nogal. Vijf minuten vóór de Oiseau Bleu was de boottrein uit Le Havre binnengelopen en de Engelsen waren met het gros der vervoermiddelen weg... Eindelijk kwam er een oud Renaultje aankruipen en Jan-Karel legde er gauw beslag op, vlak voor de neus van een dikke Duitser, die gelukkig niet genoeg Frans kende om te gaan schnautzen.

'Vous avez du grand bagage, monsieur?' vroeg de chauffeur.

'Oui, voilà.'

'Ah, c'est vous, mademoiselle!' Het accent van Maurice was er in deze omgeving merkbaar op vooruit gegaan. Hij droeg een chauffeurspet.

'Oe!' gilde Annebet toen ze hem herkende. 'Maurice!'

'Hoe maakt u het nog?... En waarachtig meneer Eckberts van Neeritter ook al!... Nou, u hebt er geen gras over laten groeien; ik mag dat wel!'

'Ha, Kees van...!' Jan-Karel bedacht zich bijtijds en keek al angstig om zich heen.

'Ik weet waar ie woont,' lachte Maurice. 'Ik heb hem al in de wagen gehad.'

Achter hen ontstond een claxon-concert, waaruit enkele krakende 'sacré's' opstegen. Een agent kwam aantrippelen en zwaaide driftig met zijn manteltje.

'Allez, grouillez-vous!!'

De chauffeur trok een zeer verongelijkt gezicht. 'Minuuute!'

zeurde hij kalmerend, doch binnensmonds grolde hij grimmig: 'M'n hele *leven* zal ik *last* hebben van die *sier-duiven!* . . . Entrez vite, monsieur-dame!

Even later wrong hij zijn wagentje door het gewriemel van de Place de Roubaix.

'Waar gaan we naar toe, meneer Eckberts?'

'N'importe, Maurice,' zei Annebet. 'Breng ons gauw ergens heen waar we rustig kunnen praten.'

'C h a m e a u ! ! ' Dit was aan het adres van een passerende collega, die een beetje meenam van het lak, dat het Renaultje slecht kon missen. 'Ja, mevrouw,' voegde Maurice er aan toe om iedere vergissing uit te sluiten.

'Wat vreselijk leuk, Maurice, dat je al zo gauw aan 't werk bent!' Het klonk zo overtuigend hartelijk, dat Maurice heel breed was met de gekruiste tanden.

'En we leggen helemaal beslag op je, zolang we hier zijn.'

'Merci, madame!' Hij zette de taxi stil voor café l'Aurore in de Rue des Victoires.' Zullen we dan hier maar even gaan zitten? 't Is wel niet sjiek, maar rustig.'

Weldra zaten ze boven koffie en port gezellig rond een hoektafeltje.

'Ziezo, nu kunnen we tenminste even rustig ademen,' zei Maurice. 'Is dat even boffen, dat ik u daar juist moest treffen! Van harte gefeliciteerd, mevrouw en meneer Eckberts! . . . Is dat Neeritter al afgeschaft? . . . Nee?! . . . En neemt u daar genoeg mee, mevrouw?'

'Ik moet wel, Maurice.'

'Allez dan!' zei hij en hief zijn grote port op. 'Nogmaals gefeliciteerd en bedankt voor de bloemen!'

'Vertel eens, Maurice,' drong Annebet aan.

'Vertellen? Wat zou ik vertellen? U weet toch immers alles.'

'Nee, ik weet nog maar de helft . . . We vinden het beter om er niet met Loe over te praten en hij zwijgt als een oester . . . Wat er eigenlijk in Flornière te doen was, weet ik nog niet. Hoe Loe er tussen is gekomen, evenmin.'

'O, u mag het nu gerust weten. De affaire is toch helemaal

geliquideerd . . . Toen er twee lijken gevallen waren, vond ik het welletjes. Zoiets moet je niet overdrijven . . . Enfin, de Notaris was de obergeneraldirektor van de zaak en financierde het geval en ik was degene, die steeds met hem in contact bleef. Ik kende hem uit de tijd, dat ik nog croupier was . . . Eerst begonnen we met die lappen van vijfhonderd frank. Ze werden gemaakt door een jongen uit Brussel samen met Dekema, die van alles verstand had, maar niet véél verstand . . . 't Was een soort zelfmoord, zoals die dingen er uit zagen, en 't was dan ook gauw afgelopen, zoals u weet, maar we hebben er toch een stapeltje van geplaatst . . .

'Toen kregen we een ander idee. We zouden gouden tientjes en pondjes maken, maar de afspraak was, dat ze er beslist goed moesten uitzien, anders ging het feest niet door. Ik huurde dat optrekje in Flornière en we begonnen. Dat wil zeggen: Dekema begon te knoeien en ik zag al dadelijk dat er niks van in huis zou komen en daarom adviseerde ik de baas om iemand te vinden, die het vak knijsde . . . of knees . . . De grondstoffen werden gemaakt in Brussel en die waren piekfijn in orde; u hebt ze trouwens zelf gezien, meneer Eckberts, want er zat een hele rol in dat koffertje . . . Ze werden zo zwaar mogelijk gemaakt, lood met nog iets er door — ik heb er geen verstand van — maar in ieder geval zagen ze er heel goed uit . . . Er zat beslist een toekomst in! . . .

'Nu was het alleen nog zaak om die dingen de zuivere goudkleur te geven en Dekema ging met groot lef aan 't werk. Hij had een blauwe maandag in Pforzheim gewerkt op een fabriek van juweliersartikelen en als je hem hoorde praten, zou je haast geloven, dat hij zijn tante nog wel kon vergulden. 't Was om je dood te lachen! De eerste keer waren de tientjes groen, dan hadden ze bleekzucht en een andere keer had hij van Willemientje een complete negerin gemaakt. Telkens als ik naar Brussel ging, kreeg ik een lijstje mee van al die geleerde rommel, die ik mee moest

brengen, maar 't gaf allemaal niks, soms kon je zelfs met je nagel het gouden vliesje eraf halen . . .

'Toen kwam Loe. Naar ik hoor heeft de baas hem ontmoet in Spa aan de baccarattafel. Het scheen, dat Loe helemaal blut was, dat hij een laatste kans waagde en natuurlijk alles verloor. De baas kwam met hem in gesprek, hoorde dat hij al enkele jaren in Delft studeerde en hoe het verder gegaan is, weet ik niet, maar in ieder geval kwam Loe in de zaak als technisch deskundige.'

Maurice sprak zeer plechtig en tikte eerbiedig met de vinger tegen de pet. 'Nou, *hij* had 't bliksems gauw door! 't Duurde wel een poosje, want hij moest natuurlijk eerst proeven nemen, maar ik zag toch iedere dag vooruitgang en ten slotte maakte hij zo'n immes fijn kleurtje, dat we zelfs de tientjes moesten wegen om te weten, welke van lood waren. 't Was-fameus! Ik moet er niet te veel aan denken, anders zou ik nog berouw krijgen van m'n taxi-maatschappij . . .

'We werden heel behoorlijk betaald door de baas en Loe stond erop, dat zijn zusje zou overkomen. 't Was hem niet uit de kop te praten; ze *moest* komen en zou dan mooi het huishouden kunnen doen. We zouden haar wijs maken, dat we werkten aan een uitvinding van foto-platen, die heel geheim moest blijven . . . En zo bent u er heel onnozel ingelopen, mevrouw . . .'

'Ja,' knikte Annebet, 'maar daar hoef je niet zo de nadruk op te leggen, mon Maurice! Mijn man geloofde het allang!' 'Natuurlijk!' zei Maurice. 'Het kan overigens geen kwaad, dat meneer het nog eens hoort uit de mond van een betrouwbaar getuige . . . Ik was er hevig tegen, want als je een jongedame binnenhaalt in zo'n eenzame jonggezellenvereniging, weet je precies wat je te wachten staat en dat is ruzie! En toen ik u voor 't eerst zag, mevrouw, schrok ik ervan!'

'Ben ik zo'n spook?'

'Dat had ik gehoopt, mevrouw!' zei Maurice ernstig.

'Enfin, wat ik gevreesd had, gebeurde. Dekema stond de volgende ochtend al een kwartier voor de spiegel, probeerde wel twintig keer opnieuw om een menselijke scheiding in dat varkenshaar te trekken en *wou* het maar niet opgeven. Dat het zou uitlopen op grote ruzie tussen Loe en Dekema, voelde ik direct, maar toen de ruzie kwam, maakte het niet veel verschil meer, want we moesten meteen opbreken.

'Zelden heb ik zo geboft als toen. Ik kwam met de trein van Brussel en in Nivelles stapte het parket in met een plukje gendarmen en in Flornière stapten ze uit. Ik ging nooit met de trein naar Brussel. Het Fordje was in de reparatie, de garage was er gelukkig mee klaar en zo konden we nog precies op tijd de laan uit.

'Bij het inpakken had ik het briefje, waarop Loe geschreven had, hoe het kunstje in elkaar zat, bij me gestoken. Het eerste tientje, dat helemaal geslaagd was, had ik ook bij me en dat is later bij u in het keldergat terecht gekomen.'

'En het is daar ook gevonden door de inspecteurs,' zei Jan-Karel. 'Aanvankelijk hadden ze geen flauw vermoeden, maar later vroegen ze er om.'

'Wat hebt u gedaan?'

'Ik heb ze al mijn tientjes ter leen gegeven en later kreeg ik ze zonder meer terug, dus ik vrees, dat ik dat tientje van jou intussen al uitgegeven had.'

'Alweer een gelukkig toeval,' grinnikte Kees van Dongen. 'Maar laten we niet te veel vooruit lopen. Tevoren was die lieve meneer Dorenbeek ons op het dak gestuurd . . . De baas was een handige jongen, al zag ie er niet naar uit, maar hier had hij toch een lelijke vergissing gemaakt. Het is gegaan, zoals het in de kranten stond. Dorenbeek, of liever Welder kwam uit Amerika binnenvallen bij de baas, waarmee hij vroeger op school was geweest, en vroeg of die niks voor hem wist, want hij liep op z'n tandvlees. De baas wist, dat hij in Amerika gezeten had. Of Welder

het verteld heeft, of dat de baas er zelf achter gekomen is, weet ik niet, maar in ieder geval werd dat geraamte in de combinatie opgenomen. Ik heb zelf nog een paspoort voor hem gemaakt met de naam Dorenbeek. Hij zou meehelpen met het plaatsen van aandelen van vijfhonderd frank en later met de tientjes en pondjes, als die klaar waren . . .

'Meneer zei niet veel, stelde zich op de hoogte van het bedrijf en lapte ons er bij, want er was tienduizend frank uitgeloofd, maar hij stak er lekker niks mee in z'n klep en toen liet hij de baas zingen . . .'

'Liet hem zingen?' vroeg Annebet.

'Chantage,' verduidelijkte Maurice. 'Dat wil zeggen: geef me zoveel, of anders de kinderen wakker . . . Hij kleefde zich aan de baas vast en speelde op zijn kosten voor grand seigneur. De notaris verloor geen ogenblik zijn goed humeur, deed alsof hij het heel plezierig vond en wachtte zijn beurt af. Op de eerste plaats moesten er dubbeltjes aanrukken en zo maakte ik kennis met de heer J. K. van Neeritter Eckberts . . . Als ik ooit minister word, is het gedáán met dat smerige vervalsen van namen! . . .

'Dat foutje stond op rekening van de baas en hij liet me al gauw weten, dat hij het weer in orde zou maken. Twee vrindjes van me uit Brussel en Dekema knapten het zaakje op. De advocaat was een ouwe kennis uit de tijd dat ik nog croupier was. Het heeft natuurlijk enkele dubbeltjes gekost . . .

'Ja, de baas was een sportman. Maar er kwam ook bij, dat de troep zonder mij niets kon beginnen, want ik had het briefje van Loe, waarop stond, hoe de tientjes gemaakt moesten worden. Met Loe was niets meer te beginnen; die jongen had trouwens geen aanleg voor ons vak en in Flornière was hem de schrik zó op het lijf geslagen, dat hij met geen bezemsteel was te beroeren. Met dat briefje in de hand kon zelfs Dekema nog wel tot behoorlijke resultaten komen. Het zat in mijn portefeuille met nog enkele briefjes van vijfhonderd frank en ze begrepen wel, dat ik

die niet mee naar binnen had gedragen in dat pensioonaat van Hagenburg. Bovendien was het koffertje zoek... Ja, waarom u die avond bent gaan lopen, begrijp ik niet, mevrouw!

'Ik ben toch erg blij, dat ik het gedaan heb!' zei ze en keek stralend naar haar eigendom.

'Achteraf bezien heb ik er natuurlijk niks op tegen,' zei Maurice toegeeflijk, 'maar toen was het dwaasheid. U had niets te vrezen van Dekema, want u stond onder mijn protectie. Dat had u toch wel begrepen.'

Annebet knikte en onderdrukte eerbiedig een glimlach.

'O, u denkt, dat ik hem niet de baas was gebleven?!... Hebt u *dit* al eens gezien?'... Hij balde een kindervuistje en schoof zijn mouw een beetje op om het iezige dunne polsje te laten zien... Dekema!!... Poe-ah! Eén slag van mij en hij hangt als een vlieg tegen de muur! Proost, meneer Eckberts...

'Dat koffertje was wel niet onmisbaar, maar het moest vooral niet in verkeerde handen komen. Toen u die witte tientjes zag, meneer, en daarbij nog de twee matrijzen voor het drukken van bankbiljetten, wist u meteen wat er gaande was. Als u toevallig niet met mevrouw in kennis gekomen was, dan had u het natuurlijk zoals iedereen op het politiebureau gedeponereerd... Maar de portefeuille was het voornaamste en uw oom kon haar niet vinden, toen hij met Kerstmis bij u was. Dat briefje kreeg u op een ongelukkig moment in handen, toen u juist bezoek had van die twee Nick Carters...'

'Wat was eigenlijk de bedoeling van dat schot op zaterdagavond?' vroeg Jan-Karel.

'Dat had de baas me zo opgedragen. Dat het een voorbereiding was voor de moord, geloof ik niet, dat zou wel een beetje erg ver gezocht zijn. Ik denk eerder, dat het diende om hem van alle verdenking te zuiveren, want niemand zou aannemen, dat zijn eigen mensen zouden schieten op een moment, dat hij zelf geraakt kon worden...'

'Nou, van raken was helemaal geen sprake, daar ben ik ten eerste niet voor te vinden en overigens had hij me zelf gezegd, dat ik heel voorzichtig moest zijn. Dat Dorenbeek zijn trekken zou thuis krijgen, wist ik wel, maar niet hoe. De baas heeft er geen woord over losgelaten. Ik weet ook niet, of hij toen zijn plan al gereed had, maar uit de krant kon ik in ieder geval wel opmaken, dat die kapotte ruit hem uitstekend te pas kwam. Dan trof hij het ook bijzonder goed, dat er door een onbekende daags voor de moord al geschoten was, zodat er dus een soort motief voorhanden was. Het is altijd mogelijk, dat hij alles van tevoren zo berekend had en dan neem ik nog een keer extra m'n petje af voor die man. Als hij met die paar kleinigheden niet zo'n déveine had gehad, was niemand wijzer geworden en die Welder kreeg immers precies waar hij om vroeg...

'Toen het zo ver gekomen was, had ik er schoon genoeg van. Tegen moordzaken ben ik niet opgewassen, die liggen te ver buiten mijn vak... Ik wilde ook niet al te wereldberoemd worden. Ons clubje spatte uit elkaar, Dekema ging naar Duitsland en... Tussen twee haakjes, wat voert Loe eigenlijk uit? Is hij weer aan 't studeren?'

'Nee,' zei Annebet. 'Of eigenlijk wél, hij studeert voor rijst-importeur bij zijn schoonvader. Hij is namelijk tegelijk met ons getrouwd.'

'Ja, maar als jullie allemaal beginnen, doe ik het ook!' dreigde Maurice.

'Ha-hààà!' zei Jan-Karel. 'Kunnen we je al feliciteren, Maurice?'

Kees von Dongen drukte geheimzinnig één oog dicht.

'Hè, vertel eens,' vleide Annebet. 'Hoe ben je zo bliksemsnel taxi-chauffeur geworden?'

'Dat idee kreeg ik aan dit tafeltje, toen ik één dag hier was. Ik las in de *Matin* over die moord op een taxi-chauffeur, waar toen nogal veel over te doen was. Een aap van twintig jaar had hier aan de Nord een taxi genomen en even buiten Parijs de chauffeur doodgeschoten. De buit was

honderd en zestig frank, dus die knaap kuiert voor een zacht prijsje naar de guillotine, geloof ik. Ik las, dat die chauffeur getrouwd was, het adres stond er ook bij en een portret van de jonge weduwe. Dat zag er niet kwaad uit, maar dat interesseerde me toen minder . . . Ik bezat op dat ogenblik een kleine tweeduizend Franse franken en daarvoor kun je zelfs geen tweede-hands taxi kopen, als je nog langer wilt leven. De weduwe woonde aan de kanten van la Vilette bij het Abattoir. Ik informeerde eens in de buurt, liet de moord een paar dagen koud worden en daags na de begrafenis ging ik eens op bezoek. 't Was maar net op tijd, want het scheelde geen haar of ze had de wagen, die nog in handen van de Justitie was, al verkocht. Dat heb je er van als je fatsoenlijk wilt zijn!

'Ik maakte een smoesje, deed of ik haar man zo'n beetje had gekend, ze begon over de begrafenis te praten en ik praatte net mee of ik zelf pas begraven was. Toen vertelde ze, dat ze vierduizend frank voor de taxi kon krijgen en wat ik daarvan dacht. Ik dacht: ajakkes! en zei: 'Niet doen, madame! Van een taxi kunt u leven, maar vier duizend frank eet u in drie maanden op.' Enfin, na nog wat vieren en vijven legde ik al m'n piasters op de tafel en deed een voorstel: zij hield de wagen voor zichzelf en ik reed er mee. Mijn geld mocht ze bewaren als waarborgsom, dus ik was sérieux. Iedere avond afrekenen op basis van sam-sam. Een voordelig zaakje had ik er niet aan, maar 't is een verschrikkelijk lief kind, zo lief als alleen maar een Parisienne zijn kan . . .'

'Khum khum!' kuchte Jan-Karel.

'In 't algemeen gesproken, natuurlijk!' verbeterde Maurice haastig. 'Er zijn altijd uitzonderingen, dat spreekt van-zelf . . . Bref, een paar dagen later werd het contract gemaakt, we gingen samen naar de commissaris, waarmee ze al te doen had gehad vanwege de moord op haar man en we kregen heel gemakkelijk gedaan, dat de licence op mijn naam, op een van mijn namen, werd overgeschreven.'

'Weet je nog hoe je oorspronkelijke naam is?' vroeg Jan-Karel.

'Ik zou het op moeten zoeken . . . Wel, onze maatschappij marcheert nu al ruim twee maanden en goed. Ik weet niet hoe 't komt, maar van 't begin af aan heb ik er alles op gezet om 's avonds veel mee te brengen en dan die ogen te zien opklaren . . . U bent nu getrouwd, meneer Eckberts, maar ik geef u de verzekering, dat het u plezier zou doen, als u dat meemaakte . . .

'Ja, wat zal ik er verder van vertellen! In Parijs gaat het leven wat sneller dan in Maalbeke . . . of is 't Moerdonk? Veel tijd om te treuren over wat geweest is hebben we hier niet . . . Tot gisteravond bleven de compagnons erg zakelijk tegenover mekaar. Ik had een kwaje dag gehad — bandenpech — en ik schaamde me een beetje. Ik was ook bang, dat die ogen niet zo mooi zouden glinsteren en daarom flatteerde ik de balans een beetje, zoals dat ook in heel serieuze maatschappijen wel gebeurt, maar ik vloog er tegenaan! Alice is even uitgeslapen als de meeste Pariennes en ze had me zuiver zitten. Ik moest al mijn frankskes uitladen, en toen ze zag dat ik voor mezelf een kas-tekort overhield, schold ze me uit voor bedrieger! Wat er verder precies gebeurd is, kon ik me met geen mogelijkheid meer herinneren, maar toen ik even later thuis op m'n kamertje voor de spiegel ging staan om eens te kijken, wat ze eigenlijk kon zien in een vent met zo'n bakkes, zag ik, dat haar rechterwenkbrauw op m'n linkerwang zat geschilderd en toen geloofde ik het pas . . . Ja, maar mevrouw! Daar hoeft u nou niet direct mee te gaan huilen! . . . Wel ja! Lach er maar eens mee, we zullen hopen dat 't een blijspel wordt . . .'

'Is het niet wat overmoedig,' vroeg Jan-Karel, 'dat je juist aan de Gare du Nord staat, waar alle Hollanders uitstappen?' 'Niemand let op een chauffeur. Als ik niks gezegd had, zou u geen van beiden me herkend hebben. Maken ze nog veel drukte over me in Holland?'

'Nee, de zaak is volkomen afgestorven.'

'U raadt nooit wie ik de vorige week gereden heb! . . . Dat was warempel die Rechter van Instructie, die nog geprobeerd heeft om zaken met me te doen in Hagenburg. Ik ben er toen niet verder op in gegaan, zoals u weet . . . En een Frans dat ie sprak! Het sloeg me zo op de zenuwen, dat ik me nog maar juist kon inhouden, anders had ik hem gevraagd om asjeblijft maar Hollands te spreken. Hij vond het niet eens zo gek dat ik hem verstond! Overigens was hij toch heel netjes grootgebracht. Hij gaf me vijf frank pourboire voor het eindje van het station naar Boulevard Hausmann . . . Nee ik maak me niks bezorgd. Ik zou zelfs best eens naar Holland durven te gaan en *als* het gebeurt, kom ik eens kijken, hoe u 't maakt, voor zover er geen bezwaren zijn.'

Annebet wist er raad op.

'Kom je huwelijksreis bij ons doorbrengen, Maurice! Dan kun je meteen je huwelijkscadeau meenemen, vind je niet Jan-Karel?'

'Ja,' zei deze. 'En daar moet je niet te min over denken. Van die vijftien mille, die je me toen bespaard hebt, kan best wat af.'

'Ik ben vreselijk nieuwsgierig,' zei Annebet. 'Weet je wát, Maurice? Breng morgen Madame Alice mee, dan gaan we met z'n vieren uit!'

Kees van Dongen dronk snel zijn port uit.

'Entendu!' zei hij en zijn stem sloeg heel even over.

E I N D E

In de reeks

ZWARTE BEERTJES

verschenen o.m.

de volgende detective-romans

MR. A. ROTHHAERT

Chinese handwassing 78

Spionage in het veldleger 80

Onbekende dader 90

HAVANK

In memoriam de Schaduw 8

Polka Mazurka 13

Lijk halfstok 85

Er klopt iets niet 87

Het probleem van de 2 hulzen 88

Schaduw waarom? 89

De man uit de verte 110